HU

A tagállamok rendes bíróságai

A rendes bíróságok alkotják a tagállami igazságszolgáltatási rendszerek magját. Ezek bonyolítják a bírósági eljárások nagy részét. Hatáskörük meglehetősen változatos. Ebben a részben a rendes bíróságokról és az egyes tagállamokban fennálló hatáskörükről találhat információkat.

A legtöbb tagállamban a rendes bíróságok az eljárások két fő típusával foglalkoznak:
büntetőeljárások, vagyis a büntethető (bűncselekménynek minősülő) jogsértésekkel (úgymint a lopás, rongálás, csalás stb.) kapcsolatos eljárások; ezek a bíróságok büntetéseket szabhatnak ki, és gyakran „**büntetőbíróságoknak**" hívják őket,
polgári jogi eljárások, vagyis az állampolgárok és/vagy vállalkozások közti viták (például bérleti díjjal, szolgáltatási szerződéssel vagy házasság felbontásával kapcsolatos problémák stb.); ezeket a bíróságokat gyakran „**polgári bíróságoknak**" hívják.

Ha szeretne részletesebben tájékozódni valamelyik tagállamról, válassza ki a kívánt ország zászlaját.

Utolsó frissítés: 17/11/2021

A honlapot az Európai Bizottság tartja fenn. Az ezen az oldalon található információ nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság hivatalos álláspontját. A Bizottság semmilyen felelősséget vagy kötelezettséget nem vállal az e dokumentumban foglalt vagy említett információk és adatok tekintetében. Kérjük, az európai oldalak szerzői jogi szabályai vonatkozásában vegye figyelembe a jogi nyilatkozatot.

A tagállamok rendes bíróságai - Belgium

Ez a szakasz a Belgiumban működő rendes bíróságokról nyújt áttekintést.

Rendes bíróságok – bevezetés

Legfelsőbb bíróság

Semmítőszék (*Cour de cassation/Hof van Cassatie*): legfelsőbb bíróság, a „bíróságok bírósága", amelynek székhelye Brüsszelben található.

Esküdtbíróságok

Mind a tíz tartomány és Brüsszel közigazgatási körzet is rendelkezik egy-egy **esküdtbírósággal** (*cour d'assises/hof van assisen*). Az esküdtbíróság nem állandó bíróság, hanem akkor hívják össze, amikor egy vádlottnak esküdtbírósági tárgyaláson kell megjelennie.

Fellebbviteli bíróságok

Fellebbviteli bíróság (*cour d'appel/hof van beroep*): Belgiumban öt fellebbviteli bíróság működik:
a brüsszeli (Vallon-Brabant, Leuven és Brüsszel igazságszolgáltatási körzet tekintetében illetékes),
a liège-i (Liège, Eupen, Namur és Luxembourg igazságszolgáltatási körzet tekintetében illetékes),
a mons-i (Hainaut igazságszolgáltatási körzet tekintetében illetékes),
a genti (Nyugat-Flandria és Kelet-Flandria igazságszolgáltatási körzet tekintetében illetékes),
az antwerpeni (Flandria és Limburg igazságszolgáltatási körzet tekintetében illetékes).

Munkaügyi fellebbviteli bíróság (*cour du travail/arbeidshof*): Belgiumban öt munkaügyi fellebbviteli bíróság működik. E bíróságok munkajogi szakosított fellebbviteli bíróságok. Területi illetékességük megegyezik az előbb említett fellebbviteli bíróságok területi illetékességével.

Elsőfokú bíróságok

Elsőfokú bíróság (*tribunal de première instance/rechtbank van eerste aanleg*): Belgiumban 13 elsőfokú bíróság működik (igazságszolgáltatási körzetenként egy, továbbá a brüsszeli körzetben kettő – egy holland és egy francia nyelvű).

Munkaügyi bíróság (*tribunal du travail/arbeidsrechtbank*): Belgiumban 9 munkaügyi bíróság működik (főszabály szerint minden fellebbviteli bíróság illetékességi területén egy-egy, kivéve a brüsszeli fellebbviteli bíróságot, amelynek illetékességi területén a leuveni, a nivelles-i és két brüsszeli – egy holland és egy francia nyelvű – munkaügyi bíróság működik, és kivéve Eupen igazságszolgáltatási körzetet).

Kereskedelmi bíróság (*tribunal de l'entreprise/ondernemingsrechtbank*): Belgiumban 9 kereskedelmi bíróság működik (minden fellebbviteli bíróság illetékességi területén egy-egy, kivéve a brüsszeli fellebbviteli bíróságot, amelynek illetékességi területén a leuveni, a nivelles-i és két brüsszeli – egy holland és egy francia nyelvű – kereskedelmi bíróság működik, és kivéve Eupen igazságszolgáltatási körzetet).

Alacsonyabb szintű vagy helyi bíróságok

Békebíróság (*justice de paix/vredegerecht*): Belgiumban 187 békebíróság működik (bírósági körzetenként egy).

Rendészeti bíróság (*tribunal de police/politierechtbank*): Belgiumban 15 rendészeti bíróság működik, azaz igazságszolgáltatási körzetenként egy, kivéve Brüsszelt, ahol négy ilyen bíróság található.

A bíróságok hatásköre

Békebíróság

A békebíróság az 5 000 EUR-nál alacsonyabb összegű követelések esetében jár el, amennyiben azok nem tartoznak más bíróság kizárólagos hatáskörébe. A békebíróság (*juge de paix/vrederechter*) hatásköre – a perértéktől függetlenül – kiterjed a bérleti jogviszonyokkal, a birtokháborítással, a szolgalmakkal és kisajátításokkal kapcsolatos jogvitákra, valamint a házastársak közötti jogviták során felmerült ideiglenes intézkedések elrendelésére is. A békebíróság ítéleteivel szemben – kivéve, ha 2 000 EUR összeget meg nem haladó követelésről van szó – **fellebbezésnek** van helye, amelyet az elsőfokú bíróságnál kell előterjeszteni.

Rendészeti bíróság

A rendészeti bíróság olyan **büntető- és polgári bíróság**, amely szabálysértések (*contraventions/overtredingen*), szabálysértésnek minősülő vétségek (*délits /wanbedrijven*) és egyes különös jogszabályok (például a mezőgazdasági törvénykönyv [*Code rural/veldwetboek*] vagy az erdészeti törvénykönyv [*Code forestier/boswetboek*]) rendelkezéseinek megsértése esetén jár el, illetve közlekedési balesetekből eredő kártérítési keresetekkel és közlekedési szabálysértésekkel foglalkozik. A rendészeti bíróság ítéletei ellen – a polgári perrendtartásban (*Code judiciaire/Gerechtelijk Wetboek*) felsorolt olyan eseteket kivéve, ahol a követelés értéke nem haladja meg az 1 240 EUR összeget – **fellebbezésnek** van helye, amelyet az elsőfokú bíróságnál kell előterjeszteni.

Elsőfokú bíróságok

Az elsőfokú bíróság a törvény által más bíróság hatáskörébe utalt jogvitákon kívül minden jogvitában eljárhat. Az elsőfokú bíróság tehát **általános hatáskörrel** rendelkezik.

Az elsőfokú bíróság négy ügyszakban működik: **polgári bíróság**, **büntetőbíróság, családjogi bíróság** és a **fiatalkorúak bírósága**. 2007 óta az antwerpeni, brüsszeli, kelet-flandriai, liège-i és hainaut-i elsőfokú bíróságokon belül **büntetés-végrehajtási bíróságok** is működnek.

Polgári bíróság

A **polgári bíróság** (*tribunal civil/burgerlijke rechtbank*) jár el a **személyállapottal kapcsolatos ügyekben**. Ez a bíróság rendelkezik hatáskörrel az 1 860 EUR-nál magasabb perértékű jogviták ügyében, öröklési joggal és szerzői joggal kapcsolatos jogvitákban, valamint a békebíróság által hozott ítéletek elleni fellebbezések esetében is.

Büntetőbíróság

A **büntetőbíróság** (*tribunal correctionnel/correctionele rechtbank*) tárgyalja az összes **vétséget** és vétségként minősülhető **bűntettet** (*crimes/misdaden*), mint például a megtévesztés, a csalás, a gondatlanságból elkövetett emberölés, a betöréses lopás, arablás. Emellett a rendészeti bíróság által hozott ítéletek elleni fellebbezések ügyében is eljár.

A büntetőbíróság elé kétféleképpen kerülhet egy ügy: az ügyészség (*ministère public/openbaar ministerie*) vagy magánfél közvetlen idézése alapján; illetve amennyiben az elsőfokú bíróság tárgyaláselőkészítő tanácsa – amely a tárgyalást megelőző nyomozás (*instruction/gerechtelijk onderzoek*) befejezésekor megállapítja, hogy a vádlott büntetőbíróság elé idézendő-e – ezt elrendeli.

A **tárgyaláselőkészítő tanács** (*chambre du conseil/raadkamer*) a tárgyalást megelőző nyomozással foglalkozik. E tanácsot az elsőfokú bíróság egy bírája mint egyesbíró alkotja, aki megvizsgálja, hogy az ügyet a büntetőbíróság elé kell-e terjeszteni, vagy fel kell menteni a vádlottat (*nonlieu/buitenvervolginstelling*). A tárgyaláselőkészítő tanács dönt arról is – havonta, illetve vétségnek nem minősülhető bűntettek esetében háromhavonta –, hogy a vádlott előzetes letartóztatását fenn kell-e tartani, vagy a vádlott – ha szükséges, feltételesen – szabadlábra helyezhető-e.

Az **előzetes letartóztatás** (*détention préventive/voorlopige hechtenis*) olyan biztonsági intézkedés, amellyel a vétség vagy bűntett elkövetésével gyanúsított személy perének lefolytatásáig fogva tartható. Az előzetes letartóztatás annak biztosítása érdekében rendelhető el, hogy a gyanúsított a bíróság előtt megjelenjen, ne követhessen el időközben más bűncselekményeket, ne kísérelhesse meg eltüntetni a bizonyítékokat, és ne léphessen kapcsolatba egyéb személyekkel (például abból a célból, hogy befolyást gyakoroljon a tanúkra vagy a terhelttársaira). A végül felmentett gyanúsított vagy az a gyanúsított, akivel szemben megszüntetik az eljárást, a jogellenesen börtönben töltött időszak tekintetében az igazságügyi minisztertől kártérítést kérhet. A jogellenes fogva tartás (*indemnité en cas de détention inopérante/vergoeding wegens onwerkzame hechtenis*) után járó kártérítés igénybevételéhez két feltételnek kell teljesülnie: a gyanúsított előzetes letartóztatásának időtartama meghaladta a nyolc napot, és a letartóztatás vagy a letartóztatás fenntartásának oka nem a gyanúsított személyes magatartása volt. A miniszter a második feltétel értékelésénél rendkívül szigorúan jár el.

A tárgyaláselőkészítő tanács határozatai a fellebbviteli bíróság vádtanácsához (*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*) benyújtott **fellebbezéssel** támadhatók meg. A fellebbviteli bíróság szintjén a vádtanács foglalkozik a tárgyalást megelőző nyomozásokkal.

Fiatalkorúak bírósága

A fiatalkorúak ügyeiben hatáskörrel rendelkező tanácsok alkotják a **fiatalkorúak bíróságát** (*tribunal de la jeunesse/jeugdrechtbank*), amely a veszélyeztetett, valamint a bűncselekményt elkövetett fiatalkorúak ügyeiben jár el.

Kizárólag az ügyészség dönthet arról, hogy valamely ügy a fiatalkorúak bírósága elé kerüljön-e. A polgári ügyektől eltérően magánszemélyek nem fordulhatnak a fiatalkorúak bíróságához. A fiatalkorúak két esetben kerülhetnek a fiatalkorúak bírósága elé.

Első esetben, ha bűncselekményt követtek el; ekkor a rendőrség nevüket megadja az ügyészségnek. Ez utóbbi határoz arról, hogy a cselekmények kellően súlyosak-e ahhoz, hogy az ügy a fiatalkorúak bírája elé kerülhessen.

Második esetben, ha a fiatalkorúak otthonukban nehéz helyzetbe kerültek, valószínűleg már kapcsolatba léptek az ifjúságvédelmi szolgálattal (*service d'aide à la jeunesse*). Ha nem találnak megoldást a helyzetükre, az ifjúságvédelmi szolgálat a fiatalkorúak egyedi támogatásával foglalkozó közvetítő testülethez (*commission de médiation* utalja az ügyet. Szükség esetén a közvetítő testület kérheti az ügyészséget, hogy megfelelő intézkedések meghozatala érdekében utalja az ügyet a fiatalkorúak bíróságához.

Családjogi bíróság

A polgári perrendtartás 572a. cikke és 577. cikkének (3) bekezdése szerint a **családjogi bíróság** (*tribunal de la famille/familierechtbank*) rendelkezik hatáskörrel valamennyi családjogi jogvitában.

A bíróság – néhány kivételtől eltekintve, a pertárgy értékétől függetlenül – a következő ügyekben jár el:

a személyállapotot és annak következményeit érintő kérelmek: házassággal vagy abból eredő kötelezettségekkel, válással és annak vagyonjogi következményeivel, a származás megállapításával vagy megtámadásával, nyilvántartások vezetői által hozott egyes határozat megtámadásával, stb. kapcsolatos jogviták;

a törvényes életközösséget és annak következményeit érintő kérelmek: életközösségben élők vagyonával, a törvényes életközösség megszüntetésével stb. kapcsolatos intézkedések;

gyermekeket érintő kérelmek; szülői felügyelet gyakorlásának és/vagy az életkörülményeknek a meghatározása, a kapcsolattartási jogok meghatározása, stb.;

tartási kötelezettséget érintő kérelmek: a korábbi házastársat vagy a szülőt megillető tartásdíj megállapítása vagy módosítása, az eltartáshoz való hozzájárulás meghatározása vagy kiigazítása, stb.;

családi támogatást érintő kérelmek: családi támogatás jogosultjának meghatározása vagy a családi támogatás jogosult részére történő kifizetésének vitatása;

a családi vagyont érintő kérelmek: a családi vagyon részét képező vagyontárgyak ajándékozása, házastársi különvagyonnal kapcsolatos vagyoni kérdések rendezése, örökséggel kapcsolatos jogviták (például örökségről való lemondás), stb.;

otthontól való ideiglenes távoltartási kérelmek családon belüli erőszak esetében.

A bíróság jogosult ideiglenes és sürgős intézkedéseket hozni.

Végezetül, a bíróság hatáskörrel rendelkezik a békebíróság által cselekvőképtelen személyekkel kapcsolatban hozott ítéletek elleni fellebbezések esetében is.

Büntetés-végrehajtási bíróságok

A **büntetés-végrehajtási bíróságok** (*tribunal de l'application des peines/strafuitvoeringsrechtbank*) ítéleteket hoznak a szabadságvesztés büntetésre ítélt személyek büntetés-végrehajtási intézeten kívüli jogi státuszáról. A következő módozatok engedélyezéséről határoznak: **félszabad elhelyezés** (*détention limitée/beperkte detentie*), **elektronikus felügyelet**, **feltételes szabadságra bocsátás** (*libération conditionnelle/voorwaardelijke invrijheidstelling*), és **ideiglenes szabadságra bocsátás** (*mise en liberté provisoire/voorlopige invrijheidstelling*) kitoloncolás vagy a származási országba történő visszatérés céljából. Az ügyészség vagy az elítélt a büntetés-végrehajtási bíróságok határozatai ellen a Semmítőszéknél terjeszthet elő fellebbezést.

Az elsőfokú bíróság határozatai elleni fellebbezések

Amennyiben bármelyik fél vagy az ügyészség nem elégedett az elsőfokú bíróság által hozott ítélettel, úgy az ítélet ellen – a büntetés-végrehajtási bíróságok által hozott határozatok kivételével – **fellebbezhet**, azzal a feltétellel, hogy az adott ítélet első fokú ítélet, azaz nem a rendészeti bíróság vagy a békebíróság által meghozott határozat elleni fellebbezés eredményeként hozták meg. Ebben az esetben a fellebbezést a fellebbviteli bíróság bírálja el, függetlenül attól, hogy a fellebbezés tárgyát képező ítéletet polgári bíróság, büntetőbíróság vagy a fiatalkorúak bírósága hozta.

Munkaügyi bíróság

A munkaügyi bíróság a következő **szociális ügyekben** rendelkezik hatáskörrel: társadalombiztosítási jogviták (nyugellátás, munkanélküli ellátás stb.), munkaügyi jogviták (munkaszerződések, munkajogi szabályozások stb.) és munkahelyi balesetek. A munkaügyi bíróság jár el a magánszemélyek által benyújtott **adósságrendezési kérelmek** (*règlement collectif de dettes/collectieve schuldenregeling*) esetében is.
A munkaügyi bíróság **különböző tanácsokból** áll. Amennyiben a polgári perrendtartás másként nem rendelkezik, a tanácsokat egy hivatásos bíró mint elnöklő bíró és két ülnök alkotja. A jogvita természetétől függően az ülnökök a munkavállalókat, a munkáltatókat vagy az önálló vállalkozókat képviselik. Az ülnökök kinevezése a munka világában működő szervezetek (a munkáltatók, szellemi vagy fizikai munkavállalók vagy önálló vállalkozók szervezetei) által benyújtott jelölések alapján történik. Ebben az esetben az ügyészség szerepét a munkaügyi ügyész (*auditeur du travail/arbeidsauditeur*) tölti be, hivatala pedig az *auditorat du travail/arbeidsauditoraat*.
A munkaügyi bíróság ítéletével egyet nem értő fél az ítélet ellen a munkaügyi fellebbviteli bíróságnál terjeszthet elő **fellebbezést**.

Kereskedelmi bíróság

A kereskedelmi bíróság – a pertárgy értékétől független – hatáskörrel rendelkezik a vállalkozások közötti jogvitákban.
A kereskedelmi bíróság előtt magánszemélyek is indíthatnak keresetet a vállalkozásokkal szemben.
A kereskedelmi bíróság jár el vállalkozások – mégpedig egyéni vállalkozók (kereskedők, szabadfoglalkozású személyek és ügyvezetők), jogi személyek (társaságok, egyesületek és alapítványok) és jogi személyiség nélkül szervezetek – közötti jogvitákban. A jogvita nem tartozhat más bíróság kizárólagos hatáskörébe, és – természetes személyek esetében – nem érinthet olyan cselekményt, amely nyilvánvalóan nem az üzleti tevékenységgel kapcsolatos.
A kereskedelmi bíróság egy vagy több tanácsból áll. Mindegyik tanácsot egy hivatásos bíró és két ülnök alkotja. Az ülnökök nem hivatásos bírák, hanem vállalkozók, vállalatvezetők, könyvelők, könyvvizsgálók, stb. Az üzleti világgal kapcsolatos tapasztalatukkal segítik a hivatásos bírót.
Bizonyos esetekben az ügyészség terjeszti az ügyet a kereskedelmi bíróság elé, amelynek során az ügyészséget az ügyész, egy vagy több első helyettese vagy helyettese képviseli.
Amennyiben az egyik fél vitatni kívánja a kereskedelmi bíróság határozatait, **fellebbezést** terjeszthet elő a fellebbviteli bíróságnál. A megtámadott ítéletnek azonban elsőfokú ítéletnek kell lennie.

Fellebbviteli bíróságok és munkaügyi fellebbviteli bíróságok

A fellebbviteli bíróság több tanácsból áll:
A **polgári tanácsok** (*chambres civiles/burgerlijke kamers*) bírálják el az elsőfokú bíróságok polgári ügyszaka és a kereskedelmi bíróságok által hozott elsőfokú ítéletek ellen benyújtott fellebbezéseket.
A **büntetőtanácsok** (*chambres correctionnelles/correctionele kamers*) bírálják el a büntetőbíróságok első fokon meghozott ítéletei ellen benyújtott fellebbezéseket.
A **fiatalkorúak ügyeiben eljáró tanácsok** (*chambres de la jeunesse/kamers in jeugdzaken*) bírálják el a fiatalkorúak bírósága által első fokon hozott ítéletek ellen benyújtott fellebbezéseket.
A **vádtanács** (*chambre des mises en accusation/kamer van inbeschuldigingstelling*) a tárgyalást megelőző nyomozással foglalkozik, és az elsőfokú bíróság tárgyaláselőkészítő tanácsa által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezések ügyében jár el. Emellett a vádtanács utalja az esküdtbíróság elé a súlyos bűncselekmény, sajtóvétség vagy politikai vétség elkövetésével vádolt gyanúsítottakat.
A munkaügyi bírósághoz hasonlóan a **munkaügyi fellebbviteli bíróság** tanácsai is egy hivatásos bíróból és két vagy négy ülnökből állnak. A munkaügyi fellebbviteli bíróság a munkaügyi bíróságok határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket bírálja el.

Esküdtbíróságok

Súlyos bűncselekmények

Amennyiben egy személyt olyan **súlyos bűncselekmény (*crime/misdaad*) elkövetésével vádolnak, amely nem minősülhet vétségnek (*délit/wanbedrijf*)** vagy nem minősítették annak, a személynek az esküdtbíróság előtt kell megjelennie, ahol ügyét **esküdtszék** bírálja el.
Az esküdtbíróság elnöke hivatásos bíró, akit két további, szintén hivatásos bíró segít. A bírák a vádlott bűnösségének vagy ártatlanságának kérdésében nem döntenek. Az esküdtszék tagjainak, azaz az esküdteknek a feladata annak eldöntése, hogy a vádlott elkövette-e az adott bűncselekményt. Az **esküdteket** a lakosság köréből sorshúzással választják ki. Minden 28 és 65 év közötti belga állampolgár megválasztható esküdtnek, amennyiben szabadon gyakorolhatja polgári és politikai jogait, írástudó, és sohasem ítélték négy hónapnál hosszabb szabadságvesztésre vagy 60 órát meghaladó közmunkára.
Az **esküdtbírósági eljárás** a vádirat felolvasásával, a nyomozás összefoglalásával és a tárgyalást megelőző vizsgálati szakasz során összegyűjtött főbb bizonyítékok ismertetésével kezdődik. Ezt követi a tanúk és a tárgyalást megelőző vizsgálati szakaszban érintett személyek meghallgatása. E meghallgatások célja, hogy lehetővé tegyék a peranyagot nem ismerő esküdtek számára a véleményalkotást. Ezután az ügyész ismerteti a vádindítványt, amelyben konkrét büntetés kiszabását kéri, szót kapnak a magánfelek, és a védők elmondják védőbeszédeiket. A vádlott meghallgatására is sor kerül. A vádlott válaszol az elnök kérdéseire, nyilatkozik a tényállásról, és ártatlannak is vallhatja magát. A bírósági tárgyalás befejeztével a **tizenkét esküdt** zárt ajtók mögött tanácskozik. Feladatuk, hogy **döntést hozzanak a vádlott bűnösségének vagy ártatlanságának kérdésében**. Szavazással döntenek, és határozatukat árnyalhatják. Így például a vádlottat bűnösnek ítélhetik, ugyanakkor elismerhetik enyhítő körülmények fennállását. Amennyiben a vádlottat bűnösnek találják, a hivatásos bírák és az esküdtek együtt döntenek a kiszabandó büntetésről. E határozat meghozatalához abszolút többség szükséges. A vádlott bűnösségét megállapító határozatot indokolni kell.
Az esküdtbíróság ítélete ellen főszabály szerint nincs helye fellebbezésnek (*appel/hoger beroep*). Mindazonáltal az elítélt, a magánfél és az ügyészség a **Semmítőszékhez** nyújthat be semmisségi panaszt (*pourvoi en cassation/cassatieberoep*). Amennyiben a Semmítőszék egy büntetőjogi felelősséget megállapító ítéletet semmisnek nyilvánít, az ügy visszakerül egy másik esküdtbíróság elé, amelynek újra kell tárgyalnia az ügyet.

Sajtóvétség és politikai vétség

Sajtóvétségen (*délit de presse/drukpersmisdrijf*) egy gondolat valamely technológiai eljárás segítségével több példányban való terjesztés útján történő büntetendő kinyilvánítását értjük. A politikai vétség (*délit politique/politiek misdrijf*) politikai indokból és politikai célok érdekében elkövetett vétséget jelent. A politikai vétségek és sajtóvétségek ügyét – a fajgyűlölet és az idegengyűlölet által vezérelt sajtóvétségek kivételével – az esküdtbíróság tárgyalja.

Semmítőszék

A Semmítőszék **szavatol a bíróságok jogszerű működéséért**. Hatásköre Belgium egész területére kiterjed. A Semmítőszék kizárólag jogkérdésekről dönt, a tényállásról nem. A Semmítőszékhez **csakis jogkérdésekben**, vagyis jogszabály vagy általános jogelv megsértése miatt lehet semmisségi kérelmet benyújtani. A Semmítőszékhez csak a végső fokon meghozott ítéletek ellen nyújtható be semmisségi kérelem, vagyis olyan ítéletek esetében, amelyek fellebbezéssel már nem támadhatók meg.
A Semmítőszék egy első elnökből, egy elnökből, ügyszaki elnökökből és szavazó bírákból áll. Az ügyészséget a Semmítőszék előtt a legfőbb ügyész vagy egy főtanácsnok képviseli. A Semmítőszék **három tanácsból** áll: az első tanács polgári, kereskedelmi, adó- és fegyelmi ügyekben; a második büntetőügyekben, a harmadik pedig munkajogi és társadalombiztosítási ügyekben jár el. Minden tanácsnak van egy francia és egy holland nyelvű szekciója. Az egyes szekciók általában öt bíróból álló tanácsban üléseznek.

Az ítélethozatal előtt a bírák meghallgatják a Semmítőszék mellett eljáró **ügyészség** véleményét. A Semmítőszék a semmisségi kérelem elutasítása mellett is dönthet. Amennyiben a kifejtett érveket nem fogadja el, a semmisségi kérelmet elutasítja és a megtámadott ítélet jogerőssé válik. Amennyiben a Semmítőszék úgy ítéli meg, hogy a megtámadott ítélet jogkérdés tekintetében valóban nem helytálló, úgy az ítéletet teljes egészében vagy részben megsemmisíti, és az ügyet visszautalhatja. Amennyiben úgy dönt, hogy az ügyet érdemben újra kell vizsgálni, az ügyet ugyanolyan szintű bírósághoz utalja, mint amely a megtámadott ítéletet hozta. Ugyanaz a bíróság nem ítélkezhet ismételten az ügyben.

Megjegyzés

Meg kell jegyezni, hogy a polgári bíróságok mellett a fellebbviteli bíróság és az esküdtbíróság büntetőtanácsai, az elsőfokú bíróság büntetőtanácsa (a büntetőbíróság) és a rendészeti bíróság (amennyiben büntetőügyeket tárgyal) szintén foglalkoznak magánfelek, azaz tágabb értelemben vett bűncselekmények áldozatai által benyújtott polgári jogi igényekkel.

Jogi adatbázisok

A belga bíróságokról további információ a belga bírósági portálon olvasható.

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen, az adatbázishoz való hozzáférés **ingyenes**.

Kapcsolódó linkek

Szövetségi Igazságügyi Szolgálat

Utolsó frissítés: 28/07/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Bulgária

Ez a szakasz a bolgár igazságszolgáltatási rendszerre vonatkozó információkat tartalmaz.

Az igazságszolgáltatás felépítése – az igazságszolgáltatási rendszer

Elsőfokú bíróságok polgári és büntetőügyekben

Kerületi bíróságok

A legfőbb elsőfokú bíróság a kerületi bíróság. A kerületi bíróság jár el a jogszabály által más bíróságok hatáskörébe utalt ügyek kivételével valamennyi ügyben. Polgári, büntető- és közigazgatási ügyeket vizsgál. A kerületi bíróságok határozatai ellen fellebbezés nyújtható be az illetékes regionális bírósághoz. A kerületi bíróság bírókból áll, és az elnök vezeti.

Regionális bíróságok

Elsőfokú bírósági minőségében a regionális bíróság az alábbi ügyeket vizsgálja:

polgári ügyek – származás megállapítására, örökbefogadás megszüntetésére, gondnokság alá helyezésre vagy annak megszüntetésére irányuló keresetek; valamely dolog tulajdonjogának vagy az azzal kapcsolatos dologi jogoknak a megállapítása iránti keresetek, amennyiben a pertárgy értéke meghaladja az 50 000 BGN-t; 25 000 BGN-nél magasabb pertárgy értékű polgári jogi vagy kereskedelmi jogviták (tartási követelések, munkajogi követelések vagy nem engedélyezett kiadások visszatérítése kivételével); a cégbejegyzés elfogadhatatlanságának, érvénytelenségének vagy helytelenségének megállapítása iránti keresetek, amennyiben jogszabályalapján a cégbejegyzés eredetileg a regionális bíróságok hatáskörébe tartozik; egyéb jogszabály alapján a regionális bíróság hatáskörébe tartozó jogviták.

büntetőügyek – a büntető törvénykönyv 95 –110., 115., 116., 118., 119., 123., 124. cikke, 131. cikke (2) bekezdésének 1. és 2. pontja, 142. cikke, 149. cikkének (5) bekezdése, 152. cikkének (4) bekezdése, 196a., 199., 203. cikke, 206. cikkének (4) bekezdése, 212. cikkének (5) bekezdése, 213a. cikkének (3) és (4) bekezdése, 214. cikkének (2) bekezdése, 219., 224., 225b., 225c., 242., 243-246., 248-250., 252-260., 277a-278e., 282-283b., 287a., 301–307a., 319a–319f. cikke, 330. cikkének (2) és (3) bekezdése, 333., 334., 340–342. cikke, 343. cikke (1) bekezdésének c) pontja, (3) bekezdésének b) pontja és(4) bekezdése, 349. cikkének (2) és (3) bekezdése, 350. cikkének (2) bekezdése, 354a. cikkének (1) és (2) bekezdése, 345b., 356f–356i., 357–360. és 407–419a. cikke szerinti bűncselekményekkel kapcsolatos ügyek, a büntető törvénykönyv 411a. cikke alapján szakosított büntetőbíróság hatáskörébe tartozó ügyek kivételével.

A városi bíróság székhelye Szófia, és a regionális bíróságok hatáskörével rendelkezik. A szófiai városi bíróság elsőfokú bíróságként jár el a mentelmi jogot élvező személyek vagy a miniszterek tanácsának tagjai által elkövetett általános jellegű bűncselekményekkel kapcsolatos ügyekben.

A regionális bíróságok a regionális központokban találhatók. Minden egyes regionális bíróság igazságszolgáltatási körzetében egy vagy több kerületi bíróság van.

Másodfokú bíróságok polgári és büntetőügyekben

Másodfokú bíróságként eljárva a regionális bíróságok a kerületi bírósági ügyekben hozott, fellebbezés tárgyát képező határozatokat, valamint a törvény által a hatáskörükbe utalt egyéb ügyeket vizsgálják.

Másodfokú bíróságként eljárva a fellebbviteli bíróságok a regionális bírósági ügyekben hozott, fellebbezés tárgyát képező határozatokat, valamint a törvény által a hatáskörükbe utalt egyéb bírósági ügyeket vizsgálják.

Harmadfokú bíróságok polgári és büntetőügyekben

A Legfelsőbb Semmítőszék jár el legfelsőbb szinten a polgári és büntetőügyben. Illetékessége a Bolgár Köztársaság egész területére kiterjed.

Jogi adatbázisok

Bulgáriában minden bíróság saját honlapot tart fenn, ami megfelel az állampolgárok, a jogi személyek és a közigazgatási hatóságok igényeinek. Ezek a honlapok információt nyújtanak az adott bíróság felépítéséről és tevékenységéről, továbbá a folyamatban lévő és a már lezárult ügyekről.

Az adatbázisok neve és URL-címe

A Legfelsőbb Igazságügyi Tanács honlapja tartalmazza a bolgár bíróságok részletes listáját, a bíróságok címével és honlapjával együtt (csak bolgár nyelven).

Utolsó frissítés: 29/06/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Csehország

A Cseh Köztársaság bírósági rendszere 89 járásbíróságból, nyolc regionális bíróságból és a Legfelsőbb Bíróságból áll.

Rendes bíróságok – Bevezetés

Joghatóság és illetékesség polgári ügyekben

A polgári ügyeket a járásbíróságok, a regionális bíróságok, a felsőbíróságok és a Legfelsőbb Bíróság tárgyalja.

Elsőfokú bíróságok

A járásbíróságok tárgyalják és bírálják el azokat a polgári jogi, munkaügyi, családjogi és kereskedelmi ügyekből fakadó jogvitákat és egyéb jogi ügyeket, amelyekben a jog szerint egyetlen más bíróság sem rendelkezik hatáskörrel.

Ha jogszabály ekként rendelkezik, a járásbíróságok tárgyalják és bírálják el polgári peres eljárás keretében azokat az egyéb ügyeket, amelyek nem tartoznak a magánjog hatálya alá (például a választottbírók kinevezésével vagy felmentésével, választottbírósági határozat hatályon kívül helyezésével, stb. kapcsolatos ügyek).

A járásbíróságok hatáskörébe tartozó ügyeket általában egyesbíró bírálja el.

Ha jogszabály ekként rendelkezik, a munkaügyi és egyéb ügyeket egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló tanács tárgyalja.

A regionális bíróságok járnak el első fokon a polgári perrendtartás 9. szakaszának (2) bekezdésében és 9a. szakaszában meghatározott ügyek és jogviták esetén.

Az elsőfokú bíróságként eljáró regionális bíróság elé terjesztett ügyeket egyesbíró tárgyalja és bírálja el; egy elnökből és két bíróból álló tanács tárgyalja és bírálja el első fokon azokat az ügyeket, amelyek kapcsán a jogszabály ekként rendelkezik.

A Legfelsőbb Bíróság a nemzetközi magánjogról szóló 91/2012. sz. törvény 51. szakasza alapján első fokon jár el. Ezen körülmények között a Legfelsőbb Bíróság külföldi bíróságok jogerős határozatait ismeri el.

A Legfelsőbb Bíróság tanácsban vagy nagytanácsban ülésezik.

Másodfok

Amennyiben első fokon járásbíróság tárgyalja az ügyet, a fellebbviteli bíróság (másodfokú bíróság) a regionális bíróság.

Amennyiben első fokon regionális bíróság tárgyalja az ügyet, a fellebbviteli bíróságok a felsőbíróságok.

A felsőbíróság tanácsban ülésezik, ami eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában a tanács elnökéből és két bíróból áll.

Jogi adatbázisok

A Cseh Köztársaság jogszabályai a cseh kormányzat hivatalos weboldalán találhatók.

A jogi adatbázishoz való hozzáférés térítésmentes?

Igen, kizárólag ez a portál biztosít térítésmentes hozzáférést a jogalkotási szövegekhez.

Bíráskodás büntetőügyekben

A büntetőügyeket a járásbíróságok, a regionális bíróságok, a felső bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság tárgyalja.

Elsőfokú bíróságok

Ha a büntetőeljárásról szóló 141/1961. sz. törvény eltérően nem rendelkezik, az elsőfokú eljárást a járásbíróság folytatja le.

A bíróság előtt zajló büntetőügyekben bírói tanács vagy egyesbíró jár el; a tanácselnök vagy az egyesbíró csak akkor hoz egyszemélyben határozatot, ha ezt törvény kifejezetten előírja. A járásbíróságon működő tanácsok a tanácselnökből és két ülnökből állnak. A tanácselnök vagy a bíró egyesbíróként eljárhat. Kizárólag bíró járhat el tanácselnökként.

A regionális bíróságok első fokon olyan bűncselekményeket tárgyalnak, amelyek esetében a törvény alapján a büntetési tétel alsó határa öt év szabadságvesztés, vagy amelyek esetében rendkívüli büntetés szabható ki. A regionális bíróságok a büntetőeljárásról szóló törvény 17. szakaszának (1) bekezdésében hivatkozott bűncselekmények vonatkozásában is elsőfokú bíróságként járnak el, még akkor is, ha a szabadságvesztés időtartamának alsó határa alacsonyabb.

A regionális bíróságokon tanácsok működnek. Egyesbíró jár el a bíróság előtt zajló eljárásokról szóló törvényekben meghatározott ügyekben.

A regionális bíróságokon működő tanácsok

a tanácselnökből és két ülnökből állnak, amennyiben elsőfokú bíróságként járnak el büntetőügyekben;

a többi esetben tanácselnökből és két bíróból.

A tanácselnök vagy a bíró egyesbíróként eljárhat. Kizárólag bíró járhat el tanácselnökként.

Másodfok

A járásbíróságok ítéleteivel szembeni fellebbezéseket a regionális felsőbíróságok bírálják el. A regionális bíróságok ítéleteivel szembeni fellebbezéseket a felsőbíróság bírálja el.

A felsőbíróság tanácsban ülésezik, ami eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában a tanács elnökéből és két bíróból áll.

Bíráskodás közigazgatási ügyekben

A bíróság szerepe közigazgatási ügyekben a közjog hatálya alatt a természetes és jogi személyek személyhez fűződő jogainak védelme.

E szerepet a **közigazgatási bíróságok** látják el. Ezek a regionális bírósági rendszeren belüli szakosított tanácsok, amelyek elsőfokú közigazgatási bíróságként járnak el.

A közigazgatási bíróságok a regionális bíróság elnökéből, elnökhelyetteseiből és bírókból állnak. Az egyedi ügyeket három bíróból álló tanácsok tárgyalják.

A közigazgatási bíróságok az alábbi ügyekben járnak el:

végrehajtó hatóság, helyi vagy területi államigazgatási szerv, egy természetes vagy jogi személyt a közigazgatás terén megillető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó döntési jogkörrel rendelkező természetes vagy jogi személy (a továbbiakban: közigazgatási szerv) által kiadott közigazgatási határozatokkal szembeni panaszok;

a közigazgatási szervek mulasztásával szembeni védelem;

a közigazgatási szervek jogellenes intézkedéseivel szembeni védelem;

intézkedések hatásköri kérdésekben;

választási, valamint helyi vagy regionális népszavazással összefüggő ügyek;

politikai pártokat és mozgalmakat érintő ügyek;

általános jellegű intézkedések teljes vagy részleges hatályon kívül helyezése azok jogellenessége miatt;

a bírák, bírósági tisztviselők, ügyészek és végrehajtók fegyelmi ügyei;

egyes szakmai és etikai szabályokkal kapcsolatos ügyek.

A **Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság** a végső fokon eljáró közigazgatási bíróság, amely a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság elnökéből, elnökhelyetteseiből és bírókból áll. Az egyedi ügyeket általában egy három bíróból álló tanács tárgyalja.

A fellebbezések elbírálása mellett a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság dönt a politikai pártok vagy politikai mozgalmak feloszlatásával, tevékenységük felfüggesztésével vagy újraindításával kapcsolatos ügyekben, hatásköri vitákban és az általános jellegű intézkedések teljes vagy részleges hatályon kívül helyezésével kapcsolatos ügyekben. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság további hatásköreit külön jogszabályok határozzák meg.

További részleteket a Polgári Ügyek Európai Igazságügyi Atlasza – Az igazságszolgáltatás rendszere a Cseh Köztársaságban weboldal tartalmaz.

További információk találhatók a következő weboldalon: Nejvyšší správní soud (Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság).

Kapcsolódó linkek

A bírósági rendszer

Utolsó frissítés: 09/11/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Dánia

Ez az oldal Dánia rendes bíróságainak szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

Legfelsőbb Bíróság (Højesteret)

A **Legfelsőbb Bíróság** Dánia végső fellebbviteli fóruma, székhelye Koppenhágában található. A Legfelsőbb Bíróság az alábbi bíróságok ítéleteit és végzéseit vizsgálja felül:

Kelet-Dánia Felsőbírósága,

Nyugat-Dánia Felsőbírósága és

a Koppenhágai Tengerészeti és Kereskedelmi Bíróság.

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati jogköre polgári és büntetőügyekre egyaránt kiterjed, és ez egyben a végső (harmadfokú) fellebbviteli bíróság fizetésképtelenségi, hagyatéki, végrehajtási és ingatlan-nyilvántartási ügyekben.

A Legfelsőbb Bíróság felülvizsgálati jogköre nem terjed ki büntetőügyekben a bűnösség, illetve ártatlanság kérdésében való döntésre. A Legfelsőbb Bíróságra (harmadfokra) fellebbezni csak kivételes esetekben lehet (lásd később). A Legfelsőbb Bíróság tanácsában laikus bírák nem ítélkeznek.

Kelet-Dánia Felsőbírósága (Østre Landsret) és Nyugat-Dánia Felsőbírósága (Vestre Landsret)

Dániában **két felsőbíróság** működik – Nyugat-Dánia Felsőbírósága és Kelet-Dánia Felsőbírósága. A felsőbíróságok a körzeti bíróságok határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket tárgyalják.

Polgári és büntetőügyeket (első fokon) a körzeti bíróságok tárgyalnak. Bizonyos feltételek teljesülése esetén polgári ügyek felterjeszthetők a felsőbíróságra.

Körzeti bíróságok (byretterne)

A körzeti bíróságok polgári, büntető-, végrehajtási, örökösödési és csődügyeket tárgyalnak. A közjegyzői okiratokkal kapcsolatos ügyek ugyancsak a körzeti bíróságok hatáskörébe tartoznak. Egyes körzeti bíróságok bizonyos területeken továbbra is foglalkoznak nyilvántartási ügyekkel mindaddig, amíg ezt a tevékenységet az Ingatlan-nyilvántartási Bíróság át nem veszi.

Jogi adatbázisok

További információk a dán bírósági rendszer organigramjában találhatók.

Utolsó frissítés: 05/05/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Németország

Ez a szakasz a németországi rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

Hatáskör polgári ügyekben

A **helyi bíróságok** (*Amtsgerichte*) polgári ügyekben eljáró elsőfokú bíróságként elsősorban az 5 000 EUR-ig terjedő perértékű ügyekben rendelkeznek hatáskörrel. Bizonyos ügyekben a pertárgy értékétől függetlenül is hatáskörrel rendelkeznek, így például bérleti jogvitákban, családjogi és tartási ügyekben. A helyi bíróságon egyesbíró tárgyalja az ügyeket.

A **regionális bíróságok** (*Landgerichte*) első fokon járnak el az összes olyan polgári ügyben, amely nem tartozik a helyi bíróságok hatáskörébe. Ezek rendszerint az 5 000 EUR feletti perértékű ügyek.

Főszabály szerint a regionális bíróságok hatáskörébe tartozó ügyekben is egyesbíró jár el. Az összetett és az alapvető jelentőségű ügyekben azonban három hivatásos bíróból álló tanács dönt.

A regionális bíróságok **másodfokú bíróságként** járnak el a helyi bíróság polgári ügyekben hozott ítéletei elleni fellebbezések esetében. A fellebbezéseket általában három bíróból álló tanács bírálja el.

A regionális bíróságokon továbbá **kereskedelmi tanácsok** hozhatók létre. Ezek az első- és másodfokú kereskedelmi jogvitákat bírálják el. E tanácsokat egy tanácsvezető bíró és két ülnökként közreműködő üzletember alkotja.

A **regionális felsőbíróságok** (*Oberlandesgerichte*) rendszerint másodfokon járnak el. Polgári ügyekben a regionális bíróságok ítéletei ellen benyújtott fellebbezéseket, valamint a helyi bíróságok családjogi ügyekben hozott ítéletei ellen benyújtott fellebbezéseket bírálják el.

A **regionális felsőbíróságok** tanácsai (*Senate*) főszabály szerint három hivatásos bíróból állnak. A különösebben nem összetett és alapvető jelentőséggel nem bíró polgári ügyek azonban egyesbíró elé is utalhatók.

A legmagasabb szinten eljáró rendes bíróság a Szövetségi Legfelsőbb Bíróság (*Bundesgerichtshof*), amely a legmagasabb fokú bíróság, és csak felülvizsgálati kérelmek elbírálásával foglalkozik. A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság tanácsait öt hivatásos bíró alkotja.

Hatáskör büntető ügyekben

Elsőfokú bíróságok

A **bíróságok szervezetéről szóló törvény** (*Gerichtsverfassungsgesetz* – GVG) meghatározza a büntetőügyekben eljáró bíróságok hatásköreit.

Büntetőügyekben első fokon a helyi bíróság jár el, kivéve, ha az ügy elbírálását a törvény a regionális bíróság vagy a regionális felsőbíróság hatáskörébe utalja (a GVG 24. §-a (1) bekezdésének 1-3. pontja). Egyesbíró határoz a büntetőügyben (a GVG 25. §-a), ha:

a vádat magánvádló képviseli,

vagy két évnél hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása nem várható.

Minden más esetben ülnökbíróság (*Schöffengericht*) jár el (a GVG 28. §-a); amely egy hivatásos bíróból és két ülnökből áll.

E bíróság bírálja el a helyi bíróság hatáskörébe tartozó, közepes súlyú bűncselekményeket (a GVG 24. §-ának (1) bekezdése), ha azokat nem utalták egyesbíró elé (a GVG 25. §-a). Ezek olyan ügyek, amelyekben kettő és négy év közötti szabadságvesztés kiszabása várható. Az ügyészség kérelmére kibővített tanács is létrehozható (a GVG 29. §-ának (2) bekezdése) – ha az ügyészség és a bíróság úgy ítéli meg, hogy az ügy terjedelme miatt egy második bíró bevonása szükséges.

A **regionális bíróság** hatáskörét a GVG 74. §-ának (1) bekezdése határozza meg. Eszerint a regionális bíróság hatáskörébe tartozik minden olyan bűncselekmény elbírálása, amely nem tartozik sem a helyi bíróság, sem a regionális felsőbíróság hatáskörébe, vagyis minden olyan bűncselekmény, amely miatt hosszabb tartamú szabadságvesztés kiszabása várható.
A német büntető törvénykönyv (*Strafgesetzbuch*) különbséget tesz vétség (*Vergehen*) és bűntett (*Verbrechen*) között. A bűntett olyan bűncselekmény, amelyre a törvény legalább egyévi szabadságvesztés kiszabását rendeli. A bűntettek tehát a vétségnél súlyosabb bűncselekmények.
A regionális bíróság hatáskörébe tartozik mindazon bűncselekmények elbírálása, ahol a kiszabható büntetés meghaladja a négyévi szabadságvesztést (a GVG 74. §-a (1) bekezdése második mondatának első fordulata). A regionális bíróság akkor is hatáskörrel rendelkezik, ha az ügy különleges jelentőségére tekintettel az ügyészség annak ellenére a regionális bíróság előtt emel vádat, hogy az ügy elbírálása főszabály szerint a helyi bíróság hatáskörébe tartozna.
A regionális bírósághoz tartozó büntetőügyekben első fokon a büntető nagytanács (*Große Strafkammer*) jár el, amely általában három bíróból és két ülnökből áll. A GVG 76. §-ának (2) bekezdése alapján a büntető nagytanács az eljárás megindításakor vagy amikor a tárgyalás időpontja meghatározásra kerül, úgy határozhat, hogy az ügyet csak két bíró és két ülnök bírálja el.
A **regionális felsőbíróság** első fokon ja GVG 120. §-ának (1) és (2) bekezdésében felsorolt bűncselekmények ügyében ár el, amelyek többsége a Németországi Szövetségi Köztársaság biztonságára vagy fennállására veszélyt jelentő bűncselekmény. A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság büntető tanácsa (*Strafsenat*) öt bíróból állhat, egyikük a tanács elnöke. Az eljárás megindításakor azonban a büntető tanács úgy határozhat, hogy az ügyet három bíró bírálja el (akiknek egyike a tanács elnöke), kivéve, ha az ügy terjedelme vagy összetettsége két további bíró részvételét teszi szükségessé (a GVG 122. §-a (2) bekezdésének első és második mondata).

Jogorvoslatok

A **regionális bíróság** bírálja el a helyi bíróság ítéletei ellen benyújtott fellebbezéseket (a büntetőeljárásról szóló törvény [*Strafprozessordnung*, StPO] 312. §-a), amelyek tárgyában az egy hivatásos bíróból és két ülnökből álló „kis büntető tanács" (*Kleine Strafkammer*) jár el (a GVG 76. §-ának (1) bekezdése). Az ülnökökkel kibővített tanács ítélete elleni fellebbezést még egy további hivatásos bíró bevonásával bírálják el (a GVG 76. §-ának (6) bekezdése). Ezenkívül az StPO 335. §-a alapján az ítélet rendes fellebbezés helyett felülvizsgálati kérelemmel is megtámadható („ugró felülvizsgálat" *Sprungrevision*).
Felülvizsgálati kérelem (*Revision*) nyújtható be az elsőfokú bíróságként eljárt regionális bíróság és regionális felsőbíróság valamennyi ítélete ellen (az StPO 333. §-a). A Szövetségi Legfelsőbb Bíróság a regionális felsőbíróság és a regionális bíróság büntető nagytanácsának valamennyi határozata elleni jogorvoslatokat elbíráló fórum (*Revisionsinstanz*) (a GVG 135. §-ának (1) bekezdése). A felülvizsgálati kérelmek tárgyában a Szövetségi Legfelsőbb Bíróság öt hivatásos bíróból álló tanácsai döntenek, egyikük a tanács elnöke. A regionális bíróság (egyéb) ítéletei elleni fellebbezéseket a regionális felsőbíróság bírálja el.

Kapcsolódó linkek

Szövetségi Legfelsőbb Bíróság

Utolsó frissítés: 14/05/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Észtország

EEz a rész az észtországi rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

A **megyei bíróságok** általános hatáskörű **elsőfokú** rendes bíróságok, amelyek valamennyi polgári, büntető- és szabálysértési ügyben eljárnak, továbbá lefolytatják a törvény által hatáskörükbe utalt egyéb eljárásokat. A megyei bíróságokon folyó eljárásokat a következő törvénykönyvek szabályozzák: polgári ügyekben a polgári eljárási törvénykönyv, büntetőügyekben a büntetőeljárási törvénykönyv, szabálysértési ügyekben pedig a szabálysértési eljárási törvénykönyv.
A megyei bíróságok ítéleteit és végzéseit másodfokú bíróságként a **körzeti bíróságok** vizsgálják felül, az adott ítéletek és végzések elleni fellebbezések alapján. A közigazgatási bíróságok eljárását ugyanazon törvények szabályozzák, mint az elsőfokú bíróságokét.

Elsőfokú bíróságok

Észtországban négy megyei bíróság van. A megyei bíróságok további bíróságokra oszlanak.

Megyei bíróságok:

Harju megyei bíróság (Harju Maakohus):

Tallinni bíróság

Viru megyei bíróság (Viru Maakohus):

Jõhvi bíróság
Narva bíróság
Rakvere bíróság

Pärnu megyei bíróság (Pärnu Maakohus):

Pärnu bíróság
Haapsalu bíróság
Kuressaare bíróság
Rapla bíróság
Paide bíróság

A Pärnu megyei bíróságnak van egy fizetési meghagyásokkal foglalkozó részlege is, amely a fizetési meghagyás kibocsátására vonatkozó gyorsított eljárások iránti kérelmeket fogadja.

Tartu megyei bíróság (Tartu Maakohus):

Tartu bíróság
Jõgeva bíróság
Viljandi bíróság
Valga bíróság
Võru bíróság

A Tartu megyei bíróságon nyilvántartási és ingatlan-nyilvántartási részlegek is működnek. Az ingatlan-nyilvántartást és a hajólajstromot az ingatlan-nyilvántartási részleg működteti. A cégnyilvántartást, a nonprofit szervezetek és alapítványok nyilvántartását, valamint a zálogjogi nyilvántartást a nyilvántartási részleg vezeti.

Másodfokú bíróságok

Észtországban két körzeti bíróság van.

Körzeti bíróságok:

Tallinn körzeti bíróság

Tartu körzeti bíróság

Jogi adatbázisok

Az észtországi bíróságok elérhetőségei a bíróságok honlapján rendelkezésre állnak. Az elérhetőségi adatok ingyenesen hozzáférhetők.

Utolsó frissítés: 01/10/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Írország

Ez a szakasz az írországi rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok

Az írországi bírósági rendszer eredete az 1922. évi alkotmányra vezethető vissza, amely a brit igazgatás alatt működő bíróságokat felváltó új bíróságok létrehozásáról rendelkezett. Az új bíróságok 1924-ben jöttek létre a bíróságokról szóló, 1924. évi törvény (Courts of Justice Act) alapján, amely megteremtette az új bírósági rendszer jogszabályi alapjait.

A jelenlegi bíróságokat a bíróságokról (bíróságok létrehozásáról és szervezetéről) szóló, 1961. évi törvény (Courts [Establishment and Constitution] Act) hozta létre az ír nép által 1937-ben elfogadott Alkotmány 34. cikke alapján. A Fellebbviteli Bíróság (Court of Appeal) a 2013-as népszavazást követően 2014. október 29-én alakult meg.

Az igazságszolgáltatással általánosságban az Alkotmány 34–37. cikke foglalkozik. A 34. cikk (1) bekezdése értelmében „Az igazságszolgáltatás a törvény által létrehozott bíróságok feladata.” Az Alkotmány határozza meg a bírósági rendszer általános felépítését, amely egy végső fellebbviteli bíróságból, a Legfelsőbb Bíróságból (Supreme Court), a mind büntető, mind polgári ügyekben hatáskörrel rendelkező Fellebbviteli Bíróságból és elsőfokú bíróságokból áll. Utóbbiak körébe tartozik a valamennyi büntető és polgári ügyben teljes hatáskörrel eljáró Felsőbíróság (High Court), valamint a korlátozott hatáskörrel eljáró, regionális alapon szervezett körzeti bíróság (Circuit Court) és kerületi bíróság (District Court).

Polgári bíróságok

Legfelsőbb Bíróság

2014. október 28-ával, az Alkotmány Fellebbviteli Bíróságot létrehozó harmincharmadik módosításával jelentős változások következtek be a Legfelsőbb Bíróság fellebbviteli hatásköre tekintetében. A Fellebbviteli Bíróság létrehozásának napjától kezdve a Legfelsőbb Bíróság bírálja el

a) Fellebbviteli Bíróság határozatával szemben benyújtott fellebbezést, ha a Legfelsőbb Bíróság meggyőződött arról, hogy a határozat közérdek szempontjából kivételes jelentőséggel bír, vagy az igazságszolgáltatás érdekében fontos a Legfelsőbb Bírósághoz való fellebbezés, és;

b) a Felsőbíróság határozatával szemben benyújtott fellebbezést, ha a Legfelsőbb Bíróság meggyőződött arról, hogy rendkívüli körülmények indokolják a Legfelsőbb Bírósághoz történő közvetlen fellebbezést, – a Legfelsőbb Bíróság abban az esetben győződhet meg erről, ha a következő tényezők egyike vagy mindkét tényező fennáll: a határozat közérdek szempontjából kivételes jelentőséggel bír; az igazságszolgáltatás érdeke ezt kívánja meg.

A Felsőbíróság polgári ügyben hozott határozatai elleni fellebbezések, amelyeket a harmincharmadik alkotmánymódosítást megelőzően a Legfelsőbb Bíróság bírált el, jelenleg a Fellebbviteli Bíróság hatáskörébe tartoznak, azon ügyek kivételével, amelyekben a Legfelsőbb Bíróság engedélyezte a fellebbezés hozzá történő benyújtását, mivel meggyőződött arról, hogy a fellebbezés eleget tesz az Alkotmány 34.5.4.° cikkében foglalt feltételeknek. Ezenkívül azon jogkérdésekről, amelyeket korábban a körzeti bíróság utalt a Legfelsőbb Bíróság elé („jogkérdésre vonatkozó fellebbezést”), jelenleg a Fellebbviteli Bíróság dönt.

A harmincharmadik alkotmánymódosítás nem érintette a Legfelsőbb Bíróság eredeti hatáskörét, amely lényegében az Alkotmány 26. cikke szerinti feladatot jelenti. A 26. cikke előírja, hogy Írország elnökének kezdeményezése alapján a Legfelsőbb Bíróság dönthet a Parlament (Oireachtas) mindkét háza által elfogadott, és aláírás céljából az ír elnökhöz benyújtott törvénytervezet (vagy az abban szereplő bármely rendelkezés) alkotmányosságáról. Amennyiben felmerül, a Legfelsőbb Bíróság dönthet annak kérdésében is, hogy az elnök feladatai ellátására tartósan alkalmatlanná vált-e.

A Legfelsőbb Bíróság három vagy öt – kivételesen hét – bíróból álló tanácsban jár el. A Parlament (Oireachtas) által elfogadott valamely törvény alkotmányosságával kapcsolatos ügyek elbírálásához az Alkotmány előírja, hogy a tanács legalább öt bíróból álljon. Ez a követelmény vonatkozik arra az esetre is, amikor Írország elnökének kezdeményezése alapján az alkotmány 26. cikkének megfelelően a Legfelsőbb Bíróság véleményét kérik a Parlament (Oireachtas) által elfogadott törvénytervezet alkotmányosságát illetően. Legalább öt bíró szükséges abban az esetben is, amikor az Alkotmány 26. cikke alapján a Legfelsőbb Bíróságnak kell megállapítania, hogy az elnök hivatala ellátására tartósan alkalmatlanná vált-e. A Legfelsőbb Bíróság elnöke vagy a Legfelsőbb Bíróság bírája bizonyos ideiglenes intézkedések iránti és eljárási kérelmek tekintetében egyedül is eljárhat.

Fellebbviteli Bíróság

A Fellebbviteli Bíróság a 2013-as népszavazást követően 2014. október 29-én alakult meg. A Fellebbviteli Bíróság hatáskörét – más felsőbb szintű bíróságokéhoz hasonlóan – részben az Alkotmány, részben más jogszabályok állapítják meg. A Fellebbviteli Bíróság a Felsőbíróság és a Legfelsőbb Bíróság közötti fellebbezési szintet jelenti.

A Fellebbviteli Bíróság rendelkezik hatáskörrel a Felsőbíróság polgári ügyekben hozott határozataival szembeni fellebbezések elbírálására, amelyeket a harmincharmadik alkotmánymódosítást megelőzően a Legfelsőbb Bíróság bírált el. Kivételt jelentenek azok az esetek, amelyekben a Legfelsőbb Bíróság engedélyezte a fellebbezés hozzá történő benyújtását, mivel meggyőződött arról, hogy a fellebbezés eleget tesz az Alkotmány 34.5.4. cikkében foglalt feltételeknek. A Fellebbviteli Bíróság bírálja el a Felsőbíróság által tárgyalt, valamely jogszabály alkotmányosságával kapcsolatos ügyekben benyújtott fellebbezéseket. Az Alkotmány előírja, hogy nem fogadható el a Fellebbviteli Bíróság ezen hatáskörét korlátozó jogszabály.

A Fellebbviteli Bíróság az elnökből és kilenc rendes bíróból áll. A Legfelsőbb Bíróság elnöke és a Felsőbíróság elnöke hivatalánál fogva a Fellebbviteli Bíróság tagja. A Fellebbviteli Bíróság három bíróból álló tanácsban is eljárhat. Egyes ideiglenes intézkedések iránti és eljárási kérelmeket az elnök vagy az általa kijelölt más bíró egyedül is elbírálhat.

Felsőbíróság (High Court)

Az Alkotmány alapján a Felsőbíróság polgári és büntető ügyekben teljes, eredeti joghatósággal rendelkezik valamennyi tény- és jogkérdésben. A Felsőbíróság kizárólagos hatáskörrel bír a gyermekek örökbefogadásával kapcsolatos ügyekben, valamint a kiadatási kérelmek tekintetében. A Felsőbíróság bármely jogszabály érvényességét megvizsgálhatja abból a szempontból, hogy az összhangban áll-e az Alkotmány rendelkezéseivel (az ír elnök által a Legfelsőbb Bírósághoz már benyújtott jogszabályok kivételével). A Felsőbíróság általában egyesbíróként jár el, bár a jogszabály lehetővé teszi, hogy bizonyos – így például rágalmazással, testi sértéssel vagy személyi szabadság megsértésével kapcsolatos – ügyeket a bíró esküdtszékkel együtt tárgyaljon. Kiemelkedő jelentőségű ügyeket két vagy több bíró tanácsban eljárva is tárgyalhat.

A Felsőbíróság polgári ügyekben fellebbviteli bíróságként jár el a körzeti bíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezések esetében. E fellebbviteli hatáskörén túl a Felsőbíróság felülvizsgálhatja valamennyi alsóbb fokú bíróság határozatait a következő felsőbírósági leiratok formájában: mandamus (kötelezés), prohibition (tilalom) és certiorari (hatályon kívül helyezés). Ezek a leiratok az alsóbb fokú bíróság határozatainak nem az érdemi részeihez kapcsolódnak, hanem a hatáskör túllépésének kérdéséhez.
A Felsőbíróság a kerületi bíróság által felterjesztett jogkérdésben is döntést hozhat. Foglalkozik továbbá óvadék megállapítása iránti indítványokkal emberölési ügyekben, vagy ha a vádlott a kerületi bíróság által szabott feltételek megváltoztatását kéri.
A Felsőbíróság a keresetek elsőfokú tárgyalásakor rendszerint Dublinban ülésezik. Halálos és egyéb személyi sérülésekből eredő kártérítési ügyek elsőfokú tárgyalása esetében számos vidéki helyszínen is ülésezik. A Körzeti Felsőbíróság (High Court on Circuit) vidéki helyszíneken tárgyalja a körzeti bíróság határozatai elleni fellebbezéseket.

A körzeti bíróság (Circuit Court)

A körzeti bíróság polgári jogi hatásköre korlátozott, valamennyi peres fél egyetértésének esetét kivéve, amikor is korlátlan. A bíróság hatásköre főként olyan keresetekre terjed ki, amelyek esetében a pertárgy értéke nem haladja meg a 75 000 eurót (személyi sérüléssel kapcsolatos keresetek esetében a 60 000 eurót).
A körzeti bíróság jár el örökléssel, valamint ingatlantulajdonnal és -bérlettel kapcsolatos ügyekben, ha az ingatlan helyi adó alapját képező értéke nem haladja meg a 253,95 eurót. A körzeti bíróság jár el a családjogi ügyekben is, beleértve a különválást, a házasság felbontását és érvénytelenítését, valamint a kerületi bíróság határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket.
A körzeti bíróság polgári ügyekben esküdtszék nélkül, egyesbíróként jár el. Mind polgári, mind büntetőügyekben elbírálja a kerületi bíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezéseket. A fellebbezési eljárás során újratárgyalják az ügyet; a körzeti bíróság határozata jogerős, további fellebbezésnek nincs ellene helye.
A körzeti bíróság hatáskörrel rendelkezik a szeszes italok helyszíni fogyasztás céljából történő értékesítésére vonatkozó új engedélyek kibocsátása iránti valamennyi kérelem ügyében, és elbírálja a különböző bírói szervek – például az egyenlő bánásmód tárgyában folyó vizsgálatok igazgatója – által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket.

A kerületi bíróság (District Court)

A kerületi bíróság korlátozott hatáskörű, helyi bíróság. Családjogi ügyekben hatáskörrel rendelkezik tartási, távoltartási, felügyeleti, láthatási, valamint apaság megállapításával kapcsolatos határozatok meghozatalára.
A kerületi bíróság polgári jogi hatásköre a szerződéses, áruhitel, részletre vásárlás, jogellenes károkozás, bérleti díj fizetésének elmaradása vagy áruk jogellenes visszatartása miatti, legfeljebb15 000 euró perértékű ügyekre terjed ki. Hatásköre van bármely bíróság tartozás megfizetésére kötelező határozatának végrehajtása, továbbá nagyszámú – például szeszes italok értékesítéséhez kötődő – engedélyezés, valamint a rosszhiszemű károkozás miatti keresetek tárgyában, ha a követelt összeg nem haladja meg a 15 000 eurót.
A kerületi bíróság országszerte 24 kerületben (dublini fővárosi kerület és további 23 kerület) található helyszíneken ülésezik. Általánosságban a tárgyalás helyszíne a szerződés megkötésének helyétől, az alperes lakóhelyétől vagy üzleti tevékenysége végzésének helyétől, vagy engedélyezési ügyekben az engedély tárgyát képező helyiségek helyétől függ.

Büntetőbíróságok

Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court)

A Legfelsőbb Bíróság a Fellebbviteli Bíróság (Court of Appeal) határozataival szemben benyújtott fellebbezések kapcsán jár el olyan ügyekben, amelyekben a közérdek szempontjából kivételes jelentőséggel bíró jogkérdés merül fel.

Fellebbviteli Bíróság (Court of Appeal)

A fellebbviteli bíróságról szóló 2014. évi törvény (Court of Appeal Act 2014) alapján a Fellebbviteli Bírósághoz került a korábban a Büntető Fellebbviteli Bíróság (Court of Criminal Appeal) által gyakorolt fellebbviteli hatáskör.
A körzeti bíróság vagy a Központi Büntetőbíróság (Central Criminal Court) előtti eljárásban vádemelés alapján elítélt személyek – akik igazolást kaptak arról, hogy az ügyben fellebbezést nyújtható be – által benyújtott fellebbezések ügyében jelenleg a Fellebbviteli Bíróság jár el. Amennyiben ilyen igazolás kiadását elutasították, ezen elutasítással szemben benyújtott fellebbezés alapján maga a Fellebbviteli Bíróság engedélyezheti a fellebbezést.
Ezenkívül a főügyész (Director of Public Prosecutions) indokolatlanul enyhe ítélet esetében az 1993. évi büntető törvénykönyv (Criminal Justice Act 1993) 2. szakasza alapján fellebbezést nyújthat be a Fellebbviteli Bírósághoz. Állítólagos bírói tévedés esetében a büntetőeljárásról szóló 1993. évi törvény (Criminal Procedure Act 1993) 2. szakasza alapján fellebbezés nyújtható be.
A Fellebbviteli Bíróság rendelkezik hatáskörrel a főügyész felmentő ítéletet hozó büntetőeljárásból eredő jogkérdéssel kapcsolatos fellebbezésének elbírálására. Ezekben az esetekben a Fellebbviteli Bíróság határozata nem érinti a felmentő ítéletet.
A főügyész felmentéssel vagy az ügy újbóli tárgyalását elrendelő határozattal szembeni fellebbezését szintén a Fellebbviteli Bíróság bírálja el. A fellebbviteli bíróságról szóló 2014. évi törvény szerint a Fellebbviteli Bíróság bírálja el a korábban Fellebbviteli Hadbíróság (Courts-Martial Appeal Court) hatáskörébe tartozó fellebbezéseket. Ez azt jelenti, hogy a hadbíróság által elítélt emberek fellebbezését jelenleg a Fellebbviteli Bíróság bírálja el.

Büntető Fellebbviteli Bíróság (Court of Criminal Appeal)

A fellebbviteli bíróságról szóló 2014. évi törvény szerint a Büntető Fellebbviteli Bíróság fellebbviteli hatáskörét a Fellebbviteli Bíróságra ruházták át.

Különleges Hatáskörű Büntetőbíróság (Special Criminal Court)

A Különleges Hatáskörű Büntetőbíróságot azért hozták létre, hogy olyan bűncselekmények esetében folytasson eljárást, amelyekben megállapítást nyer, hogy a rendes bíróságok nem képesek az igazságszolgáltatás hatékony biztosítására, valamint a köznyugalom és közrend megőrzésére. A Különleges Hatáskörű Büntetőbíróság esküdtek nélkül, három fős bírói tanácsban jár el.

Központi Büntetőbíróság (Central Criminal Court)

A Központi Büntetőbíróság a Felsőbíróság büntető kollégiuma. Súlyos bűncselekmények – például emberölés, erőszakos közösülés, hazaárulás, szellemi tulajdonjogok megsértése – esetében, valamint a 2002. évi versenytörvény alapján indított büntetőeljárások során jár el. A Központi Büntetőbíróságon egyesbíró és esküdtszék jár el.

Körzeti büntetőbíróság

A körzeti büntetőbíróság azon bűncselekmények kapcsán folytatja le a büntetőeljárást, amelyekben nem a Központi Büntetőbíróság jár el. A Körzeti Büntetőbíróságon egyesbíró és esküdtszék jár el. A Körzeti Büntetőbíróság a kerületi bíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezések ügyében is eljár.

Kerületi bíróság

A kerületi bíróság (általában törvényen alapuló) vétségek és néhány bűntett esetében jár el. A kerületi bíróságon egyesbíró jár el.

Utolsó frissítés: 18/01/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal

semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Görögország

Polgári bíróságok (*Politiká dikastíria*)

A magánjogi jogvitákat – ideértve a törvény által ezen bíróságok hatáskörébe utalt peren kívüli ügyeket is – a polgári bíróságok tárgyalják.
A polgári bíróságok a következők:
a Legfelsőbb Bíróság (*Áreios Págos*)
Fellebbviteli bíróságok (*Efeteía*)
több bíróból álló elsőfokú bíróságok (*Polymelí Protodikeía*)
elsőfokú egyesbíróságok (*Monomelí Protodikeía*)
körzeti polgári bíróságok (*Eirinodikeía*)

Büntetőbíróságok (*Poiniká dikastíria*)

A büntetőbíróságok büntetőügyekben járnak el.
A büntetőbíróságok az alábbiak:
a Legfelsőbb Bíróság (*Áreios Págos*)
öttagú fellebbviteli bíróságok (*Pentamelí Efeteía*)
esküdtbíróságok (*meiktá orkotá dikastíria*)
fellebbviteli esküdtbíróságok (*meiktá orkotá Efeteía*)
háromtagú fellebbviteli bíróságok (*Trimelí Efeteía*)
háromtagú városi bíróság (*Trimelí Plimmeleiodikeía*)
egyesbíróként eljáró bíróság (*Monomelí Plimmeleiodikeía*)
körzeti büntetőbíróság (*Ptaismatodikeía*)
fiatalkorúak bírósága (*Dikastíria Anilíkon*)
Külön törvényi rendelkezések értelmében büntető igazságszolgáltatást gyakorolnak még az alábbi bíróságok:
katonai bíróságok (*Stratodikeía*)
tengerészeti bíróságok (*Naftodikeía*)
a légierő bíróságai (*Aerodikeía*)
Ezen bíróságok az ügyekkel büntető különbíróságokként foglalkoznak,
és a hadsereg, a tengerészet vagy a légierő állományába tartozó személyek által elkövetett bűncselekményeket bírálják el.

Közigazgatási bíróságok (*Dioikitiká dikastíria*)

Az **Államtanács** (*Symvoúlio tis Epikrateías*) Görögország három legmagasabb szintű bíróságának egyike (a Legfelsőbb Bíróság és a Görög Számvevőszék [*Elegktikó Synédrio*] mellett).
Az Államtanács többek között a következő ügyekben jár el:
közigazgatási intézkedések megsemmisítésére irányuló keresetek jogszabály megsértésére, hatáskörrel való visszaélésre, kompetenciahiányra vagy alaki hiányosságra való hivatkozással;
polgári, katonai, kormányzati és más alkalmazottak fellebbezései alkalmazotti tanácsok (*ypiresiaká symvoúlia*) előléptetéssel, elbocsátással és visszaminősítéssel kapcsolatos döntései ellen;
a közigazgatási bíróságok döntéseinek felülvizsgálatára irányuló keresetek. A közigazgatási bíróságok feladata a kormányzati szervek és a polgárok közötti közigazgatási jogviták eldöntése.
A **Számvevőszék** bírósági és közigazgatási jogkörrel is rendelkezik, így kettős szerepet betöltő szervnek minősül. Feladata az állam – az állami szektor és a helyi hatóságok – kiadásainak ellenőrzése. Felelős továbbá a közhivatalnokok felügyeletéért és feladatainak kijelöléséért, és bírósági hatásköre keretében elbírálhat bizonyos köztisztviselők munkabérével kapcsolatos ügyeket.
A rendes közigazgatási bíróságok (*taktiká dioikitiká dikastíria*) elsőfokú közigazgatási bíróságokra (*Dioikitiká Protodikeía*) és közigazgatási fellebbviteli bíróságokra (*Dioikitiká Efeteía*) oszthatók fel.
Az **elsőfokú közigazgatási bíróságok** perértéktől függően egyesbíróságként vagy háromtagú bíróságként járnak el. Adózási ügyeket, magánszemélyek és társadalombiztosítási vagy szociálpolitikai szervezetek közötti jogvitákat, valamint állampolgárok és nemzeti vagy helyi hatóságok közötti közigazgatási jogvitákat tárgyalnak.
Az elsőfokú közigazgatási egyesbíróságok döntései elleni fellebbezéseket is az elsőfokú háromtagú közigazgatási bíróságok bírálják el.
A közigazgatási fellebbviteli bíróságok az elsőfokú háromtagú közigazgatási bíróságok döntései elleni jogorvoslati ügyekben járnak el. Emellett első fokon elbírálják a köztisztviselők alkalmazásával összefüggő közigazgatási intézkedések (elbocsátás, kinevezés elmulasztása, előléptetés elmulasztása stb.) megsemmisítésére irányuló kereseteket is.

Jogi adatbázisok

Az Államtanács honlapja. Az adatbázis **ingyenesen hozzáférhető**.
A Legfelsőbb Bíróság weboldala. Az adatbázis **ingyenesen hozzáférhető**.

Kapcsolódó linkek

Legfelsőbb Bíróság
Államtanács és Közigazgatási Bírói Tanács
Görög Számvevőszék
Athéni Elsőfokú Bíróság
Szaloniki Elsőfokú Bíróság
Pireuszi Elsőfokú Bíróság
Patraszi Elsőfokú Bíróság
Tripoli Elsőfokú Bíróság
Amfissai Elsőfokú Bíróság
Patraszi Körzeti Polgári Bíróság
Nikaiai Körzeti Polgári Bíróság
Korintoszi Körzeti Polgári Bíróság

Utolsó frissítés: 04/07/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Spanyolország

A spanyol 1978. évi Alkotmány 117. cikke kimondja, hogy az egységes igazságszolgáltatás elve jelenti a bíróságok szervezeti és működési alapját.
Ezen az elven alapul az az egyetlen bírói kar, amely a rendes bíróságokat alkotja.
A munkán számos bíróság osztozik a hatáskör-megosztás alábbi kritériumai szerint: tárgy, perérték, személy, funkció vagy terület – mivel az egységes igazságszolgáltatás nem tiltja az eltérő hatáskörökkel rendelkező különböző bíróságok egymás melletti működését.

Az 1978. évi Alkotmány kimondja, hogy Spanyolország szociális és demokratikus jogállam, jogrendjének legnagyobb értékei a szabadság, az igazság, az egyenlőség és a politikai pluralizmus. Az Alkotmány VI. címe foglalkozik a bírói hatalommal és 117. cikkében rögzíti, hogy a bíróságok szervezeti és működési alapja az egységes igazságszolgáltatás elve (*unidad jurisdiccional*).

Ezek az elvek áthatják a spanyol bíróságok szervezetét, aminek eredményeként egyetlen bírói testület létezik, amely független, elmozdíthatatlan, felelős és kizárólag az Alkotmánynak és a jogállamiságnak van alárendelve.

A törvény és a nemzetközi szerződés által meghatározott bíróságok kizárólagos felelőssége a joghatóságnak a határozatok elfogadása és végrehajtása révén történő gyakorlása.

Rendes bíróságok – bevezetés

A munkán számos bíróság osztozik a hatáskör-megosztás különböző, jogszabályban meghatározott kritériumai szerint: tárgy, perérték, személy, funkció vagy terület – mivel az egységes ítélkezés nem tiltja az eltérő hatáskörökkel rendelkező különböző bíróságok egymás melletti működését. A bíróságok kizárólag azokban az esetekben gyakorolják igazságszolgáltatási hatáskörüket, amikor azt a törvény rájuk ruházza.

Az igazságszolgáltatásról szóló, az 1978. évi alkotmány 122. cikkében előírt sarkalatos törvény határozza meg a bíróságok megalakítását, működését és irányítását.

Három alapvető szempontot kell megkülönböztetni:

illetékesség;

egyesbíróként vagy tanácsban jár el a bíróság;

hatáskör.

Az illetékesség

A bírói hatalomról szóló, 1985. július 1-i 6/1985. sz. sarkalatos törvény indokolásával összhangban az állam az igazságszolgáltatás tekintetében **területileg** helységek, bírósági körzetek (*partidos*), tartományok és autonóm közösségek szerint szerveződik.

Az igazságszolgáltatási hatáskör gyakorlása a következő bíróságokat illeti: békebíróságok (*Juzgados de Paz*), az elsőfokú és vizsgálóbíróságok (*Juzgados de Primera Instancia e Instrucción*), a kereskedelmi bíróságok (*Juzgados de lo Mercantil*), a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok (*Juzgados de Violencia sobre la Mujer*), a büntetősbíróságok (*Juzgados de lo Penal*), közigazgatási peres bíróságok (*Juzgados de lo Contencioso-Administrativo*), a szociális ügyekkel foglalkozó bíróságok (*Juzgado de lo Social*), a kiskorúak bíróságai (*Juzgados de Menores*), a büntetésvégrehajtás-felügyeleti bíróságok (*Juzgados de Vigilancia Penitenciaria*), a tartományi törvényszékek (*Audiencias Provinciales*), a spanyol autonóm közösségek felsőbíróságai (*Tribunales Superiores de Justicia*), a Nemzeti Törvényszék (*Audiencia Nacional*) és a Legfelsőbb Bíróság (*Tribunal Supremo*).

A Nemzeti Törvényszék, a Legfelsőbb Bíróság, a központi büntetőbíróságok (*Juzgados Centrales de Instrucción*) és a központi közigazgatási vizsgálóbíróságok (*Juzgados Centrales de Instrucción y de lo Contencioso-administrativo*) illetékessége az ország egész területére kiterjed.

Egyesbíróként vagy tanácsban eljáró bíróság

A Legfelsőbb Bíróság, a Nemzeti Törvényszék, a felsőbíróságok és a tartományi törvényszékek kivételével valamennyi bíróságon **egyesbíró** jár el.

A **madridi székhelyű Legfelsőbb Bíróság a legmagasabb szintű bírói testület a jogrendszer valamennyi divíziójában, az alkotmányos garanciákra vonatkozó rendelkezésekre is figyelemmel.** Tagjai az elnök, a tanácselnökök (*presidentes de sala*), valamint az egyes tanácsokhoz és ügyszakokhoz a jogszabályok által kijelölt felsőbírák (*magistrados*).

A Legfelsőbb Bíróság a következő tanácsokból áll:

Első: polgári ügyek.

Második: büntetőügyek.

Harmadik: közigazgatási peres ügyek.

Negyedik: munkaügyek.

Ötödik: katonai ügyek, amelyekre külön jogszabály vonatkozik, valamint kiegészítő jelleggel az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvény és a Legfelsőbb Bíróság többi tanácsára vonatkozó rendeletek.

A madridi székhelyű **Nemzeti Törvényszék** országos illetékességgel rendelkezik. Tagjai az elnök, a tanácselnökök, valamint az egyes tanácsokhoz és ügyszakokhoz (fellebbviteli, büntető, közigazgatási peres és munkaügyek) a jogszabályok által kijelölt bírák.

Minden autonóm közösségben egy **felsőbíróság** működik, ami a Legfelsőbb Bíróság joghatóságának sérelme nélkül az adott közösség területi hatályán belül a legmagasabb szintű bíróság. A felsőbíróság az adott autonóm közösség nevét viseli, és illetékessége a közösség területi hatályára terjed ki.

Három tanácsból áll: polgári és büntetőügyek, közigazgatási peres ügyek, és munkaügyek tanácsa.

Tagjai: egy elnök, aki a polgári és büntetőügyek tanácsának elnöke is egyben, valamint a tanácsok elnökei és a törvény által az egyes tanácsokhoz – illetve adott esetben az azokon belül létrehozott szekciókhoz – rendelt bírák.

A **tartományi törvényszékek** székhelye a tartományi fővárosokban található, ahonnan elnevezésüket is kapják, és főszabály szerint illetékességük az egész tartományra kiterjed. Tagjai az elnök és legalább két felsőbíró. Két vagy több azonos összetételű tagozatból is állhatnak, amely esetben az egyik tagozat elnöki tisztét a bíróság elnöke tölti be.

E törvényszékek polgári és büntető ügyeket tárgyalnak.

Bírósági Hivatal (*Oficina Judicial*)

A bírói hatalomról szóló sarkalatos törvény meghatározása szerint a Bírósági Hivatal (Oficina Judicial) a bírák és a bíróságok igazságügyi munkájának támogatására létrehozott igazgatási szervezet.

A szervezet célja a bírói testületek hatékonyságának és eredményességének, és a bírósági eljárások átláthatóságának növelése, az ügyek megoldásának ésszerűsítése és a közigazgatási szervek közötti együttműködés és koordináció előmozdítása. E Hivatal létrehozása tehát választ ad arra a kötelezettségvállalásra, hogy az alkotmányos értékeket tisztelő és az állampolgárok tényleges igényeivel lépést tartó, magas minőségű és elérhető közszolgáltatásokat tudjanak biztosítani.

Ez egy új szervezeti modell, amely különböző közigazgatási szervezeti egységek kombinációján alapuló modern irányítási technikákat vezet be. Ezek az egységek a következők: a korábbi bíróságoknak (*juzgados*) megfelelő, a bírósági eljárások során a bíróknak feladataik ellátásához közvetlen segítséget nyújtó egységek, továbbá a közös eljárási szolgálatok, amelyeket a bírósági tisztviselők (*Letrados de la Administración de Justicia*) vezetnek, akik a bírósági tevékenységekhez szorosan nem kapcsolódó feladatokról (iratok átvétele, idézések kezelése, határozatok végrehajtása, bíróságon kívüli eljárások lefolytatása, tárgyalás tartása iránti kérelmek befogadása, a felek értesítése, az eljárási hiányosságok jogorvoslata stb.) gondoskodnak.
A közös eljárási szolgálat három fajtáját különböztetjük meg:
közös általános szolgálat;
közös ügyviteli szolgálat;
közös végrehajtási szolgálat.

Hatáskör

Az illetékességi szemponton túl a bíróságok által tárgyalható különböző tárgykörök vagy ügyek alapján **négy bírósági rendszer** állapítható meg:
Polgári bíróságok: a hatáskörükbe tartozó ügyeken kívül olyan jogvitákban is eljárhatnak, amelyek nem tartoznak kifejezetten más bírósági osztályhoz. Ezért ezek rendes bíróságokként tarthatók számon.
Büntető bíróságok: a büntetőügyekkel és eljárásokkal – a katonai igazságszolgáltatás alá tartozók kivételével – a büntetőrendszerben kell foglalkozni. A spanyol jog egyik megkülönböztető jegye, hogy a bűncselekmény elkövetése miatt indított polgári peres eljárás egyesíthető a büntetőeljárással. Ebben az esetben a büntetőbíróság dönt a bűncselekményből fakadó károk és hátrányok után járó kártalanításról.
A közigazgatási peres bíróságok: az Alkotmány kimondja, hogy a bíróságok ellenőrzik a szabályozói hatáskört és a közigazgatási intézkedés jogszerűségét, valamint azt, hogy a közigazgatási intézkedés az azt indokló célnak megfelel-e. A közigazgatási peres bíróságok a hatóságok tevékenységének jogszerűségét vizsgálják, beleértve a velük szemben benyújtott pénzügyi követeléseket is. Ennek az az oka, hogy a törvényben meghatározott feltételek szerint a magánszemélyeknek joguk van a vagyonukkal és jogaikkal kapcsolatos esetleges káruk megtérítéséhez, kivéve a vis maior eseteit, feltéve, hogy a kár a közszolgáltatások működésének következménye.
Szociális bíróságok: ezek tárgyalják a szociális jog körébe tartozó kereseteket mind az egyéni, mind a csoportos jogvitákban, továbbá a társadalombiztosítási kereseteket, illetve az állam munkaügyi felelősségét számon kérő kereseteket.
E négy bírósági rendszeren túl Spanyolországban léteznek **katonai bíróságok** is.
A katonai igazságszolgáltatás kivételt képez az egységes bíráskodás elve alól.
Az Alkotmány meghatározza az igazságszolgáltatási tevékenységekre irányadó elveket, és rendelkezik az állami igazságszolgáltatás egységéről. Az állami igazságszolgáltatás részét képező katonai bíróságok szervezete és működése az igazságszolgáltatási jogkör egységességének elvén alapul. Ezek a bíróságok szigorúan a katonai szférában, és, adott esetben a rendkívüli állapot kihirdetésével keletkezett ügyekben határoznak, az Alkotmánnyal, valamint a katonai büntető-, eljárási és fegyelmi törvényeknek megfelelően.
Békeidőben a katonai bíróságok hatásköre kizárólag katonai ügyekre korlátozódik és csak a katonai büntető törvénykönyvben bűncselekménynek minősített magatartásokat tárgyalják; hatáskörük azonban az ország határain kívülre vezényelt egységek tagjai által elkövetett bármely bűncselekményre kiterjed.
Háború esetén a katonai bíráskodás hatásköréről és szervezetéről szóló 4/1987. sz. sarkalatos törvény lehetővé teszi a hatáskör terjedelmének módosítását, azonban az erre vonatkozó határozatot a parlamentnek (*Cortes Generales*), illetve felhatalmazás esetén a kormánynak kell meghoznia.
A polgári rendszerben a katonai bíróságok felelősek a fegyveres erők háború idején harcban vagy tengeren elhunyt tagjainak végrendeleti vagy törvényes öröklési eljárásának előkészítéséért, ami az elhunyt eltemetéséhez szükséges alapvető segítség nyújtására, a leltár létrehozására és vagyonuk ideiglenes biztosítására korlátozódik, minden esetben tájékoztatva az illetékes polgári igazságügyi hatóságot.
A katonai bíróságok tagjai hivatásos katonák, a fegyveres erők tagja és a Védelmi Minisztérium alkalmazottai.
A katonai bíróságok szervezete a következő: területi katonai bíróságok (*Juzgados Togados Territoriales*), központi katonai bíróságok (*Juzgados Togados Centrales*), a területi katonai felsőbíróságok (*Tribunales Militares Territoriales*) és a Központi Katonai Felsőbíróság (*Tribunal Militar Central*). A katonai bíráskodás csúcsát azonban a Legfelsőbb Bíróság 5. tanácsa alkotja.
A Központi Katonai Felsőbíróság székhelye Madridban található, amely országos illetékességgel rendelkezik, és központi bíróságként jár el a katonai bíróságok hatásköréről és szervezetéről szóló, 1987. július 15-i 4/1987. sz. sarkalatos törvényben meghatározott ügyekben.
A területi katonai bíróságok felelősek az illetékességi területükön előforduló ügyekben a katonai büntetőeljárások keretében folytatott nyomozásért, míg ezen eljárások tárgyalása egyéb funkciók mellett az adott területi katonai felsőbíróság, valamint a katonai büntetés-végrehajtási eszközökkel és fogvatartottakkal kapcsolatos büntetőítéletek ügyében különleges feladatokat ellátó bíróság hatáskörébe tartozik.
A Legfelsőbb Bíróság katonai tanácsának létrehozásával – amelynek eljárására és tagjai státuszára ugyanazok a szabályok vonatkoznak, mint a többi tanácséra – az állami igazságszolgáltatást alkotó kétféle bírósági struktúra egysége valósult meg a hierarchia csúcsán.
Az, hogy e tanács tagjai a rendes és a katonai bíróságok felsőbírái közül kerülnek ki, garantálja a legmagasabb szintű kiegyensúlyozott ítélkezést: a tanácsot általában semmisségi és felülvizsgálati ügyek esetében hívják össze, bár természetesen magas rangú katonatisztek konkrét ügyeiben is hatáskörrel bír.
Spanyolországban különleges bíróságok nincsenek, de említést érdemel, hogy **az említett bírósági rendszereken belül létrehozták a szakosított bíróságokat; ilyenek például a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok, a büntetésvégrehajtás-felügyeleti bíróságok és a kiskorúak ügyeivel foglalkozó bíróságok. Ezek adott ügykörökre szakosodott rendes bíróságok. További információt a „Szakosított bíróságok – Spanyolország" című tájékoztató tartalmaz.**
A négy spanyol bírósági rendszer közelebbi szemügyre vételével az adott területen működő alsóbb és felsőbíróságok hatásköre is megismerhető.

Polgári igazságszolgáltatási rendszer

A polgári bíráskodás terén a Legfelsőbb Bíróság I. tanácsa (*Sala I del Tribunal Supremo*), az autonóm közösségek felsőbíróságainak polgári és büntető tanácsai (*la Sala de lo Civil y Penal del Tribunal Superior de Justicia*), a tartományi törvényszékek polgári tanácsai (*las Secciones Civiles de las Audiencias Provinciales*), az elsőfokú bíróságok (*los Juzgados de Primera Instancia*), a békebíróságok, valamint egyes szakosított bíróságok (családi bíróságok [*Juzgados de Familia*], kereskedelmi bíróságok, védjegybíróságok [*Juzgados de Marca Comunitaria*] és a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok) rendelkeznek hatáskörrel.
A kereskedelmi bíróságokat, a védjegybíróságokat és a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságokat a „Szakosított bíróságok – Spanyolország" tájékoztató tárgyalja.

Bünteto igazságszolgáltatási rendszer

A Legfelsőbb Bíróság 2. Tanácsa (*Sala 2ª del Tribunal Supremo*), a Nemzeti Törvényszék büntetőtanácsa (*Sala de lo Penal de la Audiencia Nacional*), a spanyol autonóm közösségek felsőbíróságainak polgári és büntetőtanácsai (*Sala de lo Civil y Penal de los Tribunales Superiores de Justicia*), a tartományi törvényszékek büntető kollégiumai (*Secciones Penales de las Audiencias Provinciales*), a büntetőbíróságok, a helyi büntetőbíróságok (*Juzgados de Instrucción*), a kiskorúak bíróságai, a büntetésvégrehajtás-felügyeleti bíróságok, a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságok és a békebíróságok mind rendelkeznek hatáskörrel a büntető igazságszolgáltatási rendszerben.

A kiskorúak bíróságait, a büntetésvégrehajtás-felügyeleti bíróságokat és a nők elleni erőszakkal foglalkozó bíróságokat a „Szakosított Bíróságok – Spanyolország" tájékoztató tárgyalja.

Közigazgatási igazságszolgáltatási rendszer

A közigazgatási igazságszolgáltatási rendszerben hatáskörrel rendelkező bíróságok a következők: a Legfelsőbb Bíróság 3. Tanácsa (*Sala 3ª del Tribunal Supremo*), a Nemzeti Törvényszék közigazgatási peres tanácsa (*Sala de lo Contencioso-Administrativo de la Audiencia Nacional*), a spanyol autonóm közösségek felsőbíróságainak közigazgatási peres tanácsai (*Sala de lo Contencioso-Administrativo de los Tribunales Superiores de Justicia*), a közigazgatási peres eljárásokért felelős központi bíróságok és a közigazgatási peres bíróságok.

Szociális és Munkaügyi igazságszolgáltatási rendszer

A szociális és munkaügyi bírósági rendszer a Legfelsőbb Bíróság 4. Tanácsa (*la Sala 4ª del Tribunal Supremo*), a Nemzeti Törvényszék Szociális Tanácsa (*Sala de lo Social de la Audiencia Nacional*), a spanyol autonóm közösségek felsőbíróságainak szociális tanácsa (*Sala de lo Social de los Tribunales Superiores de Justicia*) és a szociális ügyek bíróságai.

A fent említett szervezetek hatásköreit az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvény határozza meg.

Kapcsolódó linkek

Általános Igazságszolgáltatási Tanács(*Consejo General del Poder Judicial*)

Az igazságszolgáltatásról szóló sarkalatos törvény

Utolsó frissítés: 17/01/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Franciaország

Ez a fejezet a franciaországi rendes bíróságokról ad áttekintést.

A rendes bíróságok – bevezetés

Elsőfokú bíróságok

Polgári bíróságok

1. Megyei bíróságok

A megyei bíróság (*tribunal de grande instance*) a **10 000 EUR-t meghaladó** perértékű, magánfelek közötti jogvitákban **(polgári és kereskedelmi ügyekben)** ítélkezik.

Ezenfelül a követelés összegétől függetlenül **hatáskörrel** rendelkezik a következő területeken:

családjog: házasság, leszármazás, örökbefogadás, személyek eltűntnek nyilvánítása (*déclarations d'absence*);

a családi állapot (état civil) nyilvántartásának helyesbítése: születés, házasságkötés, elhalálozás stb.;

öröklés;

az anyakönyvvezetőknél (*officiers d'état civil*) felmerült pénzbírságok (*amendes civiles*);

tulajdonjog (*pétitoires*) és birtok (*possessoires*) megállapítására irányuló dologi jogi keresetek;

ipari díjak, elismerések (*récompenses industrielles*);

társaságok megszűnése;

hitelezőkkel szembeni védelem (*sauvegarde*), bíróság által felügyelt helyreállítás (*redressement judiciaire*) és bírósági felszámolás (*liquidation judiciaire*), amennyiben az adós nem kereskedő, illetve a kisiparosok és kézművesek jegyzékében (*répertoire des métiers*) nem szereplő személy;

a mezőgazdaságban tevékenykedő önálló vállalkozók baleset és foglalkozási megbetegedés elleni biztosítása;

bejegyzési illeték (*droits d'enregistrement*), földhivatali nyilvántartás illetékei (*taxes de publicité foncière*), bélyegilleték (*droits de timbre*), közvetett adók, valamint az említett illetékekkel egyenértékű illetékek, díjak vagy adók;

üzlethelyiségek bérlete (*baux commerciaux*), felülvizsgált vagy megújított bérleti szerződések, szakmai és kisipari tevékenység folytatásához kapcsolódó bérleti szerződések (*baux professionnels*) esetében, valamint ideiglenes üzleti szerződések (*conventions d'occupation précaire en matière commerciale*) esetében megállapított bérleti díjjal kapcsolatos jogviták kivételével;

közokiratok (*actes authentiques*) hitelességének megdöntése iránti kereset (*inscription en faux*);

rágalmazás (*diffamation*) vagy becsületsértés (*injure*) miatt indított keresetek, függetlenül attól, hogy a cselekmény nyilvánosság előtt történt-e, illetve szóban vagy írásban.

A vámigazgatási szerv által behajtott bármilyen tartozás kifizetésével, biztosításával vagy megtérítésével kapcsolatos jogviták és egyéb vámügyek a vámkódexben lefektetett feltételek alapján és az ott felsorolt ügyekben.

A megyei bíróság tagjai hivatásos bírák (*magistrats*): az elnök, az alelnökök, a rendes bírák, **az államügyész (*procureur de la République*)**, az alügyészek (*vice-procureurs*) és a segédügyészek (*substituts*).

A fentiek között vannak szakosított bírók, akik elsősorban büntetőügyekben, többek között az alábbi területeken folytatnak ítélkezési tevékenységet:

A fiatalkorúak ügyében eljáró bíró vagy gyermekek ügyében eljáró bíró (*juge des enfants*) a veszélyeztetett kiskorúak védelmét szolgáló intézkedések meghozatalára, valamint a kiskorúak által elkövetett szabálysértések és vétségek (*contraventions de cinquième classe, délits*) ügyében történő ítélethozatalra rendelkezik hatáskörrel. Ha a bíró büntetőügyben a nyilvánosság kizárásával hoz határozatot, csak a kiskorúak javító nevelése érdekében rendelhet el intézkedéseket (*mesures éducatives*); ha a bíró fiatalkorúak bíróságán (*tribunal pour enfants*) elnököl, két ülnökkel (*assesseurs*) együtt ülésezik, akik nem hivatásos bírák, és a bíróság a kiskorú javító nevelését célzó intézkedések elrendelésére vagy adott esetben büntetőítélet meghozatalára rendelkezik hatáskörrel.

A büntetés-végrehajtási bíró (*juge de l'application des peines*) meghatározza a szabadságelvonással járó ítélet végrehajtásának módját. Az elítélt börtönbüntetése esetén a bíró a büntetést enyhítő intézkedéseket – például külső elhelyezést, félszabad állapotot, feltételes szabadlábra helyezést vagy elektronikus felügyelet alá helyezést – rendelhet el; amennyiben az elítéltet nem szabadságvesztéssel sújtják, a bíró a büntetés végrehajtását felügyeli, például próbára bocsátás mellett felfüggesztett börtönbüntetés (*emprisonnement avec sursis et mise à l'épreuve*), közmunka (*travail d'intérêt général*) vagy társadalmi-bírósági felügyelet (*suivi socio-judiciaire*) esetén.

A vizsgálóbíró (*juge d'instruction*) a fellebbviteli bíróság vizsgálótanácsának (*chambre de l'instruction de la cour d'appel*) számol be. Bűnügyi nyomozás során a vizsgálóbíró köteles megtenni az igazság megállapításához feltehetőleg szükséges valamennyi intézkedést. A vizsgálóbíró összegyűjti az ügy valamennyi bizonyítékát, függetlenül attól, hogy a gyanúsítottra nézve azok terhelők vagy felmentők-e. Ha a vizsgálóbíró a vizsgálatot befejezettnek tekinti, a

gyanúsítottat felmentő végzést (ordonnance de non-lieu) hozhat, vagy a bűnvádi eljárás alá vont személyt a bíróság elé utalhatja. A vizsgálóbíró saját kezdeményezésre nem vállalhat fel ügyeket. Az ügyeket az államügyész utalja a vizsgálóbíró elé vizsgálatindítási céllal, vagy a sértett fél emel nála panaszt bűncselekményre hivatkozva és kéri, hogy magánvádas eljárás keretében kezeljék (*constitution de partie civile*).
A megyei bíróság általában a **megyeszékhelyen** található, de más helyeken is találhatók megyei bíróságok. 2017. január 1-jén 164 megyei bíróság volt.

2. Járásbíróságok

A járásbíróság (*tribunal d'instance*) magánszemélyek közötti (polgári ügyekben felmerült), **10 000 EUR-t meg nem haladó perértékű jogvitákban ítélkezik (a követelés összegétől függetlenül kizárólagos hatáskörrel rendelkezik egyes ügyekben, mint például birtokhatár-kijelöléssel vagy bérlők kilakoltatásával kapcsolatos ügyek).**
Ezen felül egyes területeken **igazságszolgáltatási hatáskörökkel** (pl.: bérletiltás (*saisies des rémunérations du travail*), életjáradéki szerződések (*rentes viagères*), választásokkal kapcsolatos jogviták, és lakásbérleti jogviszonyok (*baux d'habitation*), valamint **közigazgatási hatáskörökkel**: például a járásbírósági hivatalvezetője (*directeur des services de greffe judiciaire*) állampolgársági bizonyítványok kiadására jogosult) is rendelkezik.
A járásbírósági bíró ezenkívül **gyámügyi feladatköröket is ellát, kivéve a kiskorúak esetében, akiknek az ügyében egy 2009. május 12-i törvény értelmében immár a megyei bíróságon tevékenykedő családjogi bíró rendelkezik hatáskörrel**: a járásbírósági bíró – különösen a vagyonuk kezelésének felügyelete révén – a veszélyeztetett nagykorúak védelmét is ellátja.
A járásbíróság egy vagy több bíróból áll, a tárgyalást azonban mindig egyetlen bíró folytatja le.
A járásbíróság székhelye általában **a járási (arrondissement) székhelyen** található. 2017. január 1-jén 307 járásbíróság volt.

3. Helyi bíróságok

A **helyi bíróság (*juridiction de proximité*)** magánszemélyek között felmerült, **4000 EUR-t meg nem haladó** perértékű **polgári jogvitákban** ítélkezik.
2017. július 1-jétől a helyi bíróságokat megszüntették (a 2011. december 13-i 2011-1862. sz. törvény), és hatásköreiket a kerületi bíróságok vették át.

4. Kereskedelmi bíróságok

A kereskedelmi bíróság (*tribunal de commerce*) **kereskedők** és/vagy hitelintézetek közötti szerződéseket érintő jogvitákat, valamint gazdasági társaságokkal vagy bármely felek közötti kereskedelmi ügyletekkel kapcsolatos jogvitákat tárgyal. A kereskedelmi bíróság **a nehéz helyzetben lévő vállalkozásokkal kapcsolatos eljárásokkal** is foglalkozik.
A kereskedelmi bíróság bírái nem hivatásos bírák, hanem önkéntesek, kereskedők vagy cégvezetők. A kereskedelmi bíróságok jelenlegi és volt bíráiból, valamint kereskedők küldötteiből álló elektori kollégium választja meg őket, az első alkalommal két éves időtartamra, ezt követően pedig négy évre. A kereskedők küldöttei a bíróság illetékességi területén működő kereskedők vagy cégvezetők, akiket ötévente választanak meg. Feladatuk, hogy részt vegyenek az évente tartott kereskedelmi bírói választásokon.
2017. január 1-jén **134 kereskedelmi bíróság volt Franciaország kontinentális területén, 7 kereskedelmi kollégium Elzász és Mosel megyékben, és 9 vegyes kereskedelmi bíróság a tengerentúli területeken.**
A kereskedelmi bíróságok – eltérő rendelkezés hiányában – legalább három bíróból állnak.
Az ügyészség ezek előtt a bíróságok előtt a társadalom érdekeit képviseli. Minden olyan ügyben részt vesz, amely nehéz helyzetben lévő vállalkozásokat érint.
A kereskedelmi bíróságok titkári feladatait titkárok végzik, akik az ügyészség hivatalában működő igazságügyi hivatalnokok.

5. Munkaügyi bíróságok

A munkaügyi bíróság (*conseil de prud'hommes*) a munkáltatók és a munkavállalók között munkaszerződések kapcsán felmerülő jogvitákban (fizetés, munkaidő, zaklatás, büntetések est.) ítélkezik. Ez egy kollektív testület, amely a munkaadókat és a munkavállalókat képviselő nem hivatásos bírákból áll.
A munkaügyi bíróságok öt szakosított részlegre oszlanak: menedzsment, gyártás, kereskedelem és kereskedelmi szolgáltatások, mezőgazdaság, egyéb különböző tevékenységek. Amennyiben az ügyet tárgyaló négy bíró nem tud dönteni, a tanács elnöke a megyei bíróság elnöke által kijelölt bíró, aki döntő szavazattal bír az ügyben.
Megyénként egy vagy több munkaügyi bíróság van, és mindegyik megyei bíróság illetékességi területén legalább egy munkaügyi bíróság található.
A munkaügyi bíróságok száma 210.
2017-ben a munkaügyi bíróságok felülvizsgálatának eredményeként a tagokat már nem választják, hanem a legreprezentatívabb kereskedelmi és szakmai szervezetek jelölését követően kinevezik őket. Kinevezésük 4 évre szól.

6. A társadalombiztosítással kapcsolatos ügyek bírósága (TASS)

A társadalombiztosítással kapcsolatos ügyek bírósága (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*) **a társadalombiztosítási pénztárak (*caisses de sécurité sociale*) és azok tagjai közötti jogvitákban** ítélkezik, például a pénztári tagsággal, valamint a juttatások odaítélésével és kifizetésével kapcsolatos jogvitákban.
A társadalombiztosítással kapcsolatos ügyek bírósága az elnökből – aki a megyei bíróság bírója vagy tiszteletbeli bíró –, a munkavállalókat képviselő ülnökből, valamint a munkáltatókat vagy önálló vállalkozókat képviselő ülnökből áll; mindkét ülnököt a területen illetékes fellebbviteli bíróság első elnöke nevezi ki három évre az ifjúságért, a sportért és a társadalmi kohézióért felelős regionális igazgató által benyújtott listáról, a legnagyobb képviselettel rendelkező szakmai szervezetek kinevezési javaslatai alapján.
114 társadalombiztosítással kapcsolatos ügyekben eljáró bíróság van.

7. A munkaképtelenséggel kapcsolatos jogvitákkal foglalkozó bíróság (TCI)

A munkaképtelenséggel kapcsolatos jogvitákkal foglalkozó bíróság (*tribunal du contentieux de l'incapacité*) a társadalombiztosítással rendelkező személyek rokkantságával vagy munkaképtelenségével – azaz foglalkozási vagy más jellegű megbetegedés vagy baleset miatt bekövetkezett rokkantsági állapottal vagy rokkantsági fokkal – kapcsolatos jogviták tárgyában ítélkeztek.
A munkaképtelenséggel kapcsolatos jogvitákkal foglalkozó bíróság az elnökből – aki tiszteletbeli bíró vagy az igazságügyi miniszter által rendeletben kinevezett szakképzett személy –, a munkavállalókat képviselő ülnökből, valamint a munkáltatókat vagy önálló vállalkozókat képviselő ülnökből állt; mindkét ülnököt a területen illetékes fellebbviteli bíróság első elnöke nevezte ki három évre az ifjúságért, a sportért és a társadalmi kohézióért felelős regionális igazgató által benyújtott listáról, a legnagyobb képviselettel rendelkező szakmai szervezetek kinevezési javaslatai alapján.
26 munkaképtelenséggel kapcsolatos jogvitákkal foglalkozó bíróság volt.
2019. január 1-jétől a TASS és a TAC előtt folyó ügyeket, valamint a megyei szociális ellátási bizottságok (CDAS) előtt folyó ügyeket áthelyezték a megyei bíróságok szociális ügyszakához. E szakosított bíróságok ezt követően megszűntek.

8. A földhaszonbérletek paritásos bíróságai

A földhaszonbérletek paritásos bírósága (*tribunal paritaire des bauy ruraux*) **a tulajdonosok és a bérlők között** földhaszonbérletre és földművelésre irányuló különböző bérleti, illetve bérleti szerződési formákkal kapcsolatos jogviták tárgyalására rendelkezik hatáskörrel (*fermage, métayage, baux à cheptel, baux à domaine congéable, baux à complants, baux emphytéotiques, vagy contrats d'exploitation de terres à vocation pastorale*).

A földhaszonbérletek paritásos bíróságának elnöke egy járásbírósági bíró. A bíró négy nem hivatásos ülnökkel ülésezik: az ülnökök közül ketten tulajdonosok, ketten pedig haszonbérlők, és mind a négyüket a társaik választják hat évre a választási listák összeállításáért felelős bizottság kinevezési javaslatai alapján a prefektus által összeállított jelöltlistákról.
A földhaszonbérletek paritásos bíróságai 2018-as felülvizsgálatának eredményeként az ülnökök a továbbiakban nem választás hanem a legreprezentatívabb szakmai szervezetek javaslata alapján kinevezés útján nyerik el tisztségüket. Kinevezésük 6 évre szól.

Büntető bíróságok

1. Esküdtbíróságok

Az esküdtbíróság (*cour d'assises*) **súlyos bűncselekményeket** (*crimes*) tárgyal: ezek **a legsúlyosabb kategóriába tartozó**, tíz évtől életfogytig terjedő szabadságvesztéssel sújtható bűncselekmények.
Minden megyében (département) található esküdtbíróság, amely azonban nem állandó összetételű bíróság. Nyitóüléseinek időpontját a szükséges esetekben tűzik ki. A legnagyobb megyékben azonban az esküdtbíróság szinte állandóan ülésezik.
Az esküdtbíróság három hivatásos bíróból áll: egy elnökből, aki egy kollégiumvezető vagy a fellebbviteli bíróság rendes bírája, két ülnökből, akik a fellebbviteli bíróság rendes bírái, vagy az esküdtszéki tárgyalást tartó megyei bíróság bírái, valamint a hat kisorsolt állampolgárból álló esküdtszékből. Ha kiskorúak által elkövetett súlyos bűncselekményekkel foglalkozik, a bíróság elnevezése kiskorúak esküdtbírósága (*cour d'assises des mineurs*). Ebben az esetben a két ülnök a fiatalkorúak bíróságának bírája.
A terrorizmust, a katonai jogot vagy a kábítószer-kereskedelmet érintő jogszabályok hatálya alá tartozó bizonyos bűncselekmények ügyében kizárólag bírákból álló esküdtbíróság ítélkezik.
Az ügyészséget egy főügyészségi ügyész (*avocat général*) képviseli.

2. Büntetőbíróságok

A büntetőbíróság (*tribunal correctionnel*) a **vétségek** (*délits*) tekintetében rendelkezik hatáskörrel: ezek legfeljebb 10 év szabadságvesztéssel, illetve legalább 3 750 EUR bírsággal sújtható **jogsértések**. A büntetőbíróság a megyei bíróság részlege. A büntetőbíróság általában három hivatásos bíróból áll, egyes jogsértések esetében azonban egyesbíró jár el.
Az ügyészséget az államügyész, vagy az egyik ügyészhelyettes képviseli.

3. Rendőrbíróságok

2017. július 1-ig a rendőrbíróság az ötödik rendbe tartozó vétségekkel kapcsolatos eljárásokat folytatta le (*contraventions de cinquième classe*), a járásbíróságon ülésezett, és egy bíróból állt, aki a járásbíróság bírája volt. 2017. július 1-je óta minden vétség a hatáskörébe tartozik, a megyei bíróságon belül működik, és a megyei bíróság egy bírája alkotja.
Az ügyészséget az államügyész, vagy az egyik ügyészhelyettes képviseli.

4. Helyi bíróságok

2017. július 1-ig a helyi bíróság (*juridiction de proximité*) az első négy rendbeli szabálysértéseket (*contraventions de la première à la quatrième classe*) tárgyalta, és a járásbíróságon tartotta üléseit. A bíró egyesbíróként eljáró járásbírósági bíró volt.
Az ügyészség feladatait általában egy rendőrparancsnok látta el. 2017. július 1-jén ez a bíróság megszűnt, hatásköreit a rendőrbíróság vette át, amely a fenti időponttól a megyei bírósághoz tartozik.

5. Szakosított büntetőbíróságok

Léteznek speciális bűnügyekkel foglalkozó szakosított bíróságok is, például a tengeri kereskedelmi bíróságok (*tribunaux maritimes commerciaux*), amelyek száma jelenleg 6, és amelyek a tengerjogot sértő, bizonyos bűncselekményeket tárgyalnak.

Másodfokú bíróságok

A fellebbviteli bíróságok (*cours d'appel*) az elsőfokú bíróságok által **már meghozott ítéletek elleni** – jogi és ténybeli kérdésekkel kapcsolatos – fellebbezéseket (*appels*) tárgyalják.
A fellebbviteli bíróság kizárólag hivatásos bírákból áll: az első elnökből (*premier président*), a kollégiumvezetőkből (*présidents de chambre*) és az előadó bírákból (*conseillers*) (ez a fellebbviteli esküdtszékre nem vonatkozik, lásd alább).
Az egyes bíróságokon változó számú kollégium működik, beleértve néhány szakosított kollégiumot (amelyek polgári, szociális, kereskedelmi és büntetőügyekkel foglalkoznak).
Az esküdtbíróság ítéletei elleni fellebbezéseket a Semmítőszék büntető kollégiuma által kijelölt tagokból álló fellebbviteli esküdtszék (*cour d'assises d'appel*) tárgyalja. **A fellebbviteli esküdtszék** kilenc esküdtből áll.
A munkaképtelenséggel kapcsolatos jogviták ügyében hozott ítéletek elleni fellebbezéseket **a munkaképtelenséggel és munkahelyi balesetek biztosítási díjtételeinek meghatározásával foglalkozó országos bíróság** tárgyalta. Első és végső fokon is tárgyalt munkahelyi balesetek biztosítási díjtételeinek meghatározásával kapcsolatos ügyeket. Az ügyészséget a főügyész (*procureur général*), illetve egyik általános helyettese (*substitut général*) képviselte.
Ez a bíróság is megszűnt 2019. január 1-jével.

A Semmítőszék

A Semmítőszék (*Cour de cassation*) a **rendes bírósági rendszer legfelsőbb bírósága**. Székhelye Párizsban található. Feladata annak ellenőrzése, hogy az alacsonyabb szintű bíróságok határozatai ne ütközzenek jogkérdésekkel, a tényállást azonban nem értékelheti újra. Nem tekinthető harmadfokú bíróságnak: megőrzi **az ítélkezési gyakorlat egységességét**, és **a jog és a jogszerűség tiszteletben tartását szabályozó intézményként** jár el.
E bíróság elé állásfoglalás kérése céljából utalhatnak a bíróságok ügyeket, annak érdekében, hogy az egy jelentős nehézséget okozó és számos jogvitában felmerülő új jogkérdésben véleményt nyilvánítson.
A Semmítőszék egy bírósági ítélet hatálya alatt álló fél vagy az ügyészség által előterjesztett **felülvizsgálati kérelem** (*pourvoi en cassation*) alapján hoz ítéletet.
Ha a bíróság úgy ítéli meg, hogy a megtámadott határozatot nem a jogszabályok alapján hozták meg, **megsemmisíti a határozatot** (*casse la décision*). Az ügyet ekkor újratárgyalás céljából visszautalja valamelyik bírósághoz.
Ellenkező esetben **elutasítja a kérelmet**, ami jogerőssé teszi a megtámadott határozatot.
Kivételes esetekben előfordulhat, hogy a határozat megsemmisítése nem teszi szükségessé az ügy érdemének újratárgyalását, ekkor a Semmítőszék **újratárgyalásra történő visszautalás nélkül is hozhat megsemmisítő döntést**. Polgári ügyekben is felülvizsgálhatja az ügy érdemét, ha a megfelelő igazságszolgáltatás érdeke ezt indokolja, büntetőügyekben pedig újratárgyalásra történő visszautalás nélkül is megsemmisítheti az ítéletet és maga hozhat határozatot az ügyben, ha az érdemi határozatot meghozó bíróság által megállapított és értékelt tényállás ismeretében alkalmazni tudja a megfelelő jogszabályt.

A Semmítőszék kollégiumokra (*chambres*) oszlik: három polgári kollégiuma, egy kereskedelmi kollégiuma, egy szociális kollégiuma és egy büntető kollégiuma van, melyek mindegyike egy elnökből és más hivatásos bírákból áll. A Semmítőszék az ügy természetétől függően ülésezhet (legalább három kollégiumból álló) vegyes kollégiumokban (*chambres mixtes*), vagy (az első elnök, a kollégiumok elnökei és a rendes bírák részvételével tartott) plenáris ülésen (*assemblée plénière*).
Az ügyészséget a **főügyész** és főügyészségi ügyészek képviselik.

Jogi adatbázisok

Franciaországban a jogi adatbázisok közszolgáltatás keretében hozzáférhetők az interneten. A Légifrance honlap tartalmazza a Semmítőszék és a fellebbviteli bíróságok ítéleteit:
a Semmítőszék közzétett ítéleteit tartalmazó CASS adatbázisban,
a kiadatlan ítéleteket tartalmazó INCA adatbázisban, valamint
a fellebbviteli bíróságok ítéleteit tartalmazó CAPP adatbázisban.

Ingyenes-e az adatbázishoz való hozzáférés?

Igen, az adatbázishoz való hozzáférés **ingyenes**.

A tartalom rövid ismertetése

Az ítéletek francia nyelven állnak rendelkezésre. **Egyes ítéletek angol, arab, illetve kínai** fordításban is hozzáférhetők.
A CASS adatbázis 120 000 ítéletet tartalmaz, és évente 2100 ítélet kerül bele.
Az INCA adatbázis 246 000 ítéletet tartalmaz, és évente 10 000 ítélet kerül bele.
A CAPP adatbázis 19 000 ítéletet tartalmaz, és évente 20 000 ítélet kerül bele.

Kapcsolódó linkek

Bíróságok hatásköre és illetékessége – Franciaország

Utolsó frissítés: 15/04/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Horvátország

A rendes bíróságok a városi és megyei bíróságok.

A városi bíróságok:

elbírálják a peres és nemperes ügyeket, valamint a végrehajtást érintő ügyeket;
elbírálják az öröklési és ingatlannyilvántatási ügyeket, vezetik az ingatlannyilvántartást;
elbírálják a büntetőügyeket, kivéve azokat, amelyeket jogszabály más bíróság hatáskörébe utal;
elbírálják a szabálysértési ügyeket, kivéve azokat, amelyeket jogszabály más bíróság hatáskörébe utal;
határoznak a külföldi bírósági határozatok, valamint más (külföldi) szervek által hozott határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, amelyek a meghozataluk szerinti országban bírósági határozattal egyenértékűek;
ellátják a nemzetközi jogsegéllyel kapcsolatos feladatokat a hatáskörükbe tartozó eljárásokban;
igazságügyi együttműködést tartanak fenn más uniós tagállamokkal a hatáskörükbe tartozó ügyekben;
ellátják a jogszabályban meghatározott egyéb feladatokat.

A Horvát Köztársaság városi bíróságai

A megyei bíróságok

elbírálják a városi bíróságok határozataival szembeni fellebbezéseket, amennyiben jogszabály másképp nem rendelkezik;
első fokon eljárnak a jogszabály által hatáskörükbe utalt ügyekben;
vizsgálatot és fegyelmi eljárást indítanak a közjegyzők fegyelmi vétségeivel kapcsolatos ügyekben, továbbá, ha jogszabály előírja, első fokon határozatot hoznak ezekben az ügyekben;
ha jogszabály előírja, elbírálják a kötelezettségsértő hivatali magatartást tanúsító közjegyző fegyelmi eljárásának eredményével szemben benyújtott fellebbezéseket;
ellátják a nemzetközi jogsegéllyel kapcsolatos feladatokat a hatáskörükbe tartozó eljárásokban;
igazságügyi együttműködést tartanak fenn más uniós tagállamokkal a hatáskörükbe tartozó ügyekben, a szabálysértési ügyek kivételével;
végrehajtják a külföldi büntetőítéleteket;
ellátják a jogszabályban meghatározott egyéb feladatokat.

A Horvát Köztársaság megyei bíróságai

Utolsó frissítés: 15/04/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Olaszország

Ez a szakasz az olaszországi rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

A rendes bíróságok kétféle hatáskörrel rendelkeznek:
polgári igazságszolgáltatás, amely a magánjogi jogalanyok egymás közötti, vagy a magánjogi jogalanyok és a közigazgatási szervek közötti jogviszonyokban biztosít jogvédelmet, amennyiben a közigazgatási szerv feladatai ellátása során megsérti a magánjogi jogalany jogait;
büntető igazságszolgáltatás, ahol a bíróságnak arról kell döntenie, hogy az ügyész által egy magánszemély ellen indított büntetőeljárás megalapozott-e.
A polgári és a büntetőeljárásokat két külön eljárási törvény szabályozza: a **polgári eljárási törvénykönyv** *(codice di procedura civile)* és a **büntetőeljárási törvénykönyv** *(codice di procedura penale).*
A **büntetőeljárást** a rendes igazságszolgáltatási szervezet valamely ügyészi (*pubblico ministero;* lásd az Alkotmány 107. cikkének utolsó bekezdését) feladatkört betöltő, bírói képesítéssel rendelkező tagja indítja.
Polgári eljárást bármely közjogi vagy magánjogi jogalany (*l'attore,* a felperes) indíthat egy másik jogalannyal (*il convenuto,* az alperes) szemben.

Polgári bíróságok

A **békebírák** *(giudici di pace)* tiszteletbeli (nem állandó) bírák (*giudici onorari)*, akik a **kisebb jelentőségű ügyek** elbírálására rendelkeznek hatáskörrel.

A **törvényszékek** *(tribunali)* minden egyéb jogvita ügyében eljáró **elsőfokú bíróságok**, amelyek egyúttal elbírálják a békebírák határozatai elleni **fellebbezéseket** is.
A **fiatalkorúak bíróságai** *(tribunali per i minorenni)* és a **fellebbviteli bíróságok fiatalkorúak ügyeivel foglalkozó tanácsai** *(sezioni per i minorenni delle corti di appello)* a fiatalkorúakat érintő olyan ügyekben járnak el, amelyek nem tartoznak a rendes bíróságok hatáskörébe.
A törvényszékeken és a fellebbviteli bíróságokon **munkaügyi tanácsok** *(sezioni)* is működnek.
A **fellebbviteli bíróságok** *(corti di appello)* **másodfokú** bíróságok.
A római székhelyű **Semmítőszék** *(Corte di Cassazione* vagy *Corte Suprema di Cassazione)* a bírói rendszer legfelsőbb bíróságaként azt vizsgálja, hogy a többi bíróság a jogszabályokkal összhangban hozta-e meg ítéleteit.

Büntetőbíróságok

A **békebírák** kisebb vétségeket tárgyalnak.
A **törvényszékek** olyan elsőfokú bíróságok, amelyek a békebírák vagy az esküdtbíróságok hatáskörén kívül eső minden büntetőügyben eljárnak, valamint elbírálják a békebírák határozatai elleni fellebbezéseket is.
A **fiatalkorúak bíróságai** és a **fellebbviteli bíróságok fiatalkorúak ügyeivel foglalkozó tanácsai** a fiatalkorúak által elkövetett valamennyi bűncselekmény ügyében eljáró első- és másodfokú bíróságok.
Az **esküdtbíróságok** *(corti di assise)* a legsúlyosabb bűncselekmények esetén eljáró elsőfokú bíróságok.
A **fellebbviteli bíróságok** másodfokú bíróságok.
A fellebbviteli esküdtbíróságok *(corti di assise di appello)* másodfokú bíróságok, amelyek az esküdtbíróságok által hozott ítéletek elleni fellebbezések ügyében járnak el.
A **felügyeleti bíróságok** *(tribunali di sorveglianza)* és a **felügyeleti hivatalok** *(uffici di sorveglianza)* felügyelik a **szabadságvesztés- és pénzbüntetések** végrehajtását, valamint a büntetés-végrehajtási jog alkalmazását.
A **Semmítőszék** azt vizsgálja, hogy egy másik bíróság a jogszabályokkal összhangban hozta-e meg ítéletét. Hatásköre kiterjed bármely bíróság bármely – polgári vagy büntetőügyben hozott – határozatával, illetve a személyi szabadság bármely korlátozásával szembeni jogorvoslati kérelem elbírálására; bizonyos esetekben közvetlenül is lehet hozzá kérelmet benyújtani.
A Semmítőszék a bírósági rendszer legfelsőbb szintű bírósága. A bíróságok szervezetéről szóló, 1941. január 30-i 12. törvény *(legge fondamentale sull' ordinamento giudiziario)* 65. cikke a Semmítőszék elsődleges feladatai között sorolja fel, hogy az gondoskodik „a jogszabályok helyes alkalmazásáról és egységes értelmezéséről, a jog országon belüli egységéről, valamint a különböző bíróságok hatáskörére és illetékességére vonatkozó határok betartásáról". Ezért egyik alapvető feladata – a jogbiztonság megteremtése érdekében – a jog egységes alkalmazásának biztosítása.
Ami azt a kérdést illeti, hogy a Semmítőszék tekinthető-e magasabb szintű fellebbviteli bíróságnak vagy harmadfokú bíróságnak: a hatályos jogszabályok csak abban az esetben teszik lehetővé számára egy adott ügy tényállásának vizsgálatát, amennyiben a tényállást az eljárás korábbi szakaszában már megállapították, és csak az annak eldöntéséhez szükséges mértékben, hogy a kérelemnek a Semmítőszékhez történő benyújtása jogilag megengedett-e.

Utolsó frissítés: 18/01/2022
E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.
Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata el nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.
Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: en.

A tagállamok rendes bíróságai - Ciprus

A Ciprusi Köztársaság bírósági rendszere csak kétfokú: A Legfelsőbb Bíróság (*Ανώτατο Δικαστήριο*) bírálja el másodfokon mindazon ügyeket, amelyekben elsőfokú bíróságok ítéletei ellen fellebbezést nyújtottak be; első fokon pedig az alábbi bíróságok működnek:
közigazgatási bíróság (*Διοικητικό Δικαστήριο*),
körzeti bíróságok (*Επαρχιακά Δικαστήρια*),
esküdtbíróságok (*Κακουργιοδικεία*),
családjogi bíróság (*Οικογενειακό Δικαστήριο*),
bérleti jogviták bírósága (*Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων*),
munkaügyi bíróság (*Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών*) és
katonai bíróság (*Στρατοδικείο*).

Általános bíróságok – bevezetés

Legfelsőbb Bíróság
A Legfelsőbb Bíróság tizenhárom bíróból áll, egyikük a bíróság elnöke. A Legfelsőbb Bíróság az alábbi jogkörökkel rendelkezik:

Fellebbviteli bíróság (*Εφετείο*)

A Legfelsőbb Bíróság bírálja el a polgári és büntetőügyekben hatáskörrel rendelkező elsőfokú bíróságok által hozott határozatok ellen előterjesztett valamennyi fellebbezést. A fellebbezéseket főszabály szerint három bíró bírálja el. A fellebbezés elbírálása az elsőfokú eljárás iratai alapján történik (nagyon kivételes eseteket leszámítva, amikor tanúvallomás meghallgatására is sor kerülhet). Fellebbviteli jogkörének gyakorlása során a Legfelsőbb Bíróság helyben hagyhatja, megváltoztathatja vagy hatályon kívül helyezheti a megtámadott határozatot, vagy új eljárás lefolytatását rendelheti el.

Közigazgatási határozatok felülvizsgálata

Kizárólag a Legfelsőbb Bíróság jogosult elbírálni a közigazgatási jogkörben eljáró személyek vagy szervek határozata, cselekménye vagy mulasztása ellen előterjesztett fellebbezéseket. A Legfelsőbb Bíróság minden olyan végrehajtható közigazgatási aktust megsemmisíthet, amely jogsértést vagy hatáskörrel való visszaélést valósít meg, vagy amely ellentétes a törvényekkel vagy az alkotmánnyal.

Előjogokat biztosító writ-ek (performulák) (*Προνομιακά Εντάλματα*)

A Legfelsőbb Bíróság kizárólagosan jogosult a következő előjogokat biztosító writ-ek kibocsátására: habeas corpus (jogtalanul fogva tartott személy szabadon bocsátásának elrendelése), mandamus (hivatalos funkció ellátásának kikényszerítése), certiorari (felsőbírósági utasítás alsóbb fokú bírósághoz az akták átkérésére), quo warranto (hatáskör vagy jogosultság igazolása) és prohibíció (hatáskör hiánya miatt az ügy folytatásának megtiltása).

Tengerészeti ügyek (*Ναυτοδικείου*)

A Legfelsőbb Bíróság tengerészeti ügyekben első fokon és fellebbviteli fórumként is eljár. Az ügyeket első fokon egyesbíró, másodfokon pedig a bíróság teljes ülése bírálja el.

Választási ügyek (*Εκλογοδικείου*)

Választási ügyekkel foglalkozó bíróságként a Legfelsőbb Bíróság kizárólagos hatáskörébe tartozik a választójogi törvények értelmezésére és alkalmazására vonatkozó kérelmek elbírálása.

Alkotmányossági kérdések

A Legfelsőbb Bíróság hatáskörébe tartozik a jogszabályok alkotmányosságának elbírálása és a különböző állami szervek között felmerülő hatásköri vagy illetékességi összeütközések rendezése. A Legfelsőbb Bíróság bírálja el továbbá azon törvények alkotmányosságát, amelyek tekintetében a köztársasági elnök él az alkotmányossági vétójogával.

Körzeti bíróságok (*Επαρχιακά Δικαστήρια*),

A körzeti bíróságok hatáskörébe tartozik első fokon (a tengerészeti ügyek kivételével) valamennyi polgári per, valamint az öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmények miatti büntetőügyek elbírálása. Cipruson minden közigazgatási körzetben működik egy körzeti bíróság. Az ügyeket egyesbíró bírálja el, esküdtek nincsenek.

Esküdtbíróságok (*Κακουργιοδικεία*),

Az esküdtbíróságok csak büntetőügyekkel foglalkoznak. Az esküdtbíróságok főszabály szerint csak a legsúlyosabb bűncselekményekkel foglalkoznak, amelyek esetében a kiszabható büntetés meghaladja az öt évet. Mindegyik esküdtbíróságot három bíró alkotja. Minden határozat többségi döntés alapján születik. Esküdtszék nincsen.

Jogi adatbázisok

Még nincs hivatalos jogi adatbázis. Számos magánszolgáltató által üzemeltetett jogi adatbázis létezik, amelyek közül egyesek előfizetés alapján, mások ingyenesen vehetők igénybe.

Ezek a bírósági ítéletekről és az elsődleges jogszabályokról tartalmaznak információkat.

Kapcsolódó linkek

Ciprus Legfelsőbb Bírósága

Utolsó frissítés: 11/04/2022

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Lettország

Ez a szakasz Lettország általános hatáskörrel rendelkező bíróságainak szervezetéről ad tájékoztatást.

Általános hatáskörrel rendelkező bíróságok: Bevezetés

Lettországban a bírói hatalmat a **városi és körzeti bíróságok**, a **regionális bíróságok**, a **Legfelsőbb Bíróság** és az **Alkotmánybíróság (**valamint szükségállapotban vagy háború idején a katonai bíróságok) gyakorolják, amelyek közül az általános hatáskörű bíróságok a városi és körzeti bíróságok, a regionális bíróságok és a Legfelsőbb Bíróság.

A **polgári és a büntetőeljárások** Lettországban e bíróságok előtt folynak, és a bírósági rendszer a következő **három szintre** tagolódik:

városi vagy körzeti bíróságok (*rajonu [pilsētu] tiesas*);

regionális bíróságok(*apgabaltiesas*);

a Legfelsőbb Bíróság (*Augstākās tiesa*) Polgári Kollégiuma (*Civillietu departaments*) és Büntető Kollégiuma (*Krimināllietu departaments*).

Területi illetékességüket a bíróságokról, területi illetékességükről és székhelyükről szóló Határozat (*Lēmums par tiesām, darbības teritorijām un atrašanās vietām*) rendezi.

Városi és körzeti bíróságok és ezek területi illetékessége

Nem	Bíróság	Közigazgatási területek
1.	Daugavpilsi Bíróság (*Daugavpils tiesa*)	1.1. Augšdaugava település
		1.2. Daugavpils város
		1.3. Krāslava település
		1.4. Līvāni település
		1.5. Preiļi település
2.	Kurzemei Körzeti Bíróság (*Kurzemes rajona tiesa*)	2.1. Dienvidkurzeme település
		2.2. Kuldīga település
		2.3. Liepāja város
		2.4. Saldus település
		2.5 Talsi település
		2.6. Ventspils város
		2.7. Ventspils település
3.	Rēzeknei Bíróság (*Rēzeknes tiesa*)	3.1. Balvi település
		3.2. Ludza település
		3.3. Rēzekne település
		3.4. Rēzekne város
4.	Rigai Körzeti Bíróság (*Rīgas rajona tiesa*)	4.1. Ādaži település
		4.2. Jūrmala város
		4.3. Ķekava település
		4.4. Mārupe település
		4.5. Olaine település
		4.6. Ropaži település
		4.7. Salaspils település
		4.8. Saulkrasti település
		4.9. Sigulda település
		5.1. Alūksne település

5.	Vidzemei Körzeti Bíróság (*Vidzemes rajona tiesa*)	5.2. Cēsis település
		5.3. Gulbene település
		5.4. Limbaži település
		5.5. Madona település
		5.6. Smiltene település
		5.7. Valka település
		5.8. Valmiera település
		5.9. Varakļāni település
6.	Zemgalei Körzeti Bíróság (*Zemgales rajona tiesa*)	6.1. Aizkraukle település
		6.2. Bauska település
		6.3. Dobele település
		6.4. Jelgava település
		6.5. Jelgava város
		6.6. Jēkabpils település
		6.7. Ogre település
		6.8. Tukums település

A rigai városi bíróság területi illetékessége Riga város közigazgatási területére terjed ki.
A Gazdasági Bíróság területi illetékessége a Lett Köztársaság teljes területe.

A regionális bíróságok területi illetékessége

Nem	A regionális bíróság területi illetékessége	Városi vagy körzeti bíróságok
1.	Kurzemei Regionális Bíróság (*Kurzemes apgabaltiesa*)	1. Kurzeme Körzeti Bíróság
2.	Latgalei Regionális Bíróság (*Latgales apgabaltiesa*)	2.1. Daugavpilsi Bíróság
		2.2. Rēzeknei Bíróság
3.	Rigai Regionális Bíróság (*Rīgas apgabaltiesa*)	3.1. Rigai Városi Bíróság (*Rīgas pilsētas tiesa*)
		3.2. Rigai Körzeti Bíróság
		3.3. Gazdasági Bíróság
4.	Vidzemei Regionális Bíróság (*Vidzemes apgabaltiesa*)	4. Vidzemei Körzeti Bíróság
5.	Zemgalei Regionális Bíróság (*Zemgales apgabaltiesa*)	5. Zemgalei Körzeti Bíróság
6.	Regionális Közigazgatási Bíróság (*Administratīvā apgabaltiesa*)	6.1. Közigazgatási Körzeti Bíróság (*Administratīvā rajona tiesa*)

A **közigazgatási pereket** az alábbiak folytatják le
a körzeti közigazgatási bíróság (bíróságai Riga, Jelgava, Liepāja, Rēzekne és Valmiera településeken találhatók);
a közigazgatási regionális bíróság;
a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma (*Administratīvo lietu departaments*).
A **Közigazgatási Regionális Bíróság** és a **Közigazgatási Körzeti Bíróság** területi illetékessége Lettország teljes közigazgatási területe. A Körzeti Közigazgatási Bíróságnak őt bírósága működik, mindegyik igazságügyi régióban egy: Riga, Jelgava, Rēzekne, Valmiera és Liepāja településeken.

A Közigazgatási Körzeti Bíróság bíróságainak területi illetékessége

Nem	Bíróság	Közigazgatási területek
1.	A Közigazgatási Körzeti Bíróság rigai bírósága	1.1. Ādaži település
		1.2. Jūrmala város
		1.3. Ķekava település
		1.4. Mārupe település
		1.5. Ogre település
		1.6. Olaine település
		1.7. Riga város
		1.8. Ropaži település
		1.9. Salaspils település
		1.10. Saulkrasti település
		1.11. Sigulda település
2.	A Közigazgatási körzeti bíróság jelgavai bírósága	2. Aizkraukle település
		2.2. Bauska település
		2.3. Dobele település
		2.4. Jelgava település
		2.5. Jelgava város

		2.6. Jēkabpils település
		2.7. Tukums település
3.	A Közigazgatási Körzeti Bíróság rēzeknei bírósága	3. Augšdaugava település
		3.2. Balvi település
		3.3. Daugavpils város
		3.4. Krāslava település
		3.5. Līvāni település
		3.6. Ludza település
		3.7. Preiļi település
		3.8. Rēzekne település
		3.9. Rēzekne város
4.	A Közigazgatási Körzeti Bíróság valmierai bírósága	4. Alūksne település
		4.2. Cēsis település
		4.3. Gulbene település
		4.4. Limbaži település
		4.5. Madona település
		4.6. Smiltene település
		4.7. Valka település
		4.8. Valmiera település
		4.9. Varakļāni település
5.	A Közigazgatási Körzeti Bíróság liepājai bírósága	5. Dienvidkurzeme település
		5.2. Kuldīga település
		5.3. Liepāja város
		5.4. Saldus település
		5.5. Talsi település
		5.6. Ventspils település
		5.7. Ventspils város

Hatáskör

A büntetőeljárásról szóló törvény (*Kriminālprocesa likums*) szerint, a városi vagy körzeti bíróság elsőfokú bíróságként tárgyalja a büntetőeljárásokat.
A rigai városi bíróság elsőfokú bíróságként rendelkezik hatáskörrel olyan büntetőeljárásokban, amelyekben az ügyiratok államtitkot érintő ügyekre vonatkoznak. A városi és a körzeti bíróságokon a büntetőügyeket egyesbíró tárgyalja. Különösen összetett büntetőeljárás esetén az elsőfokú bíróság elnöke elrendelheti, hogy az ügyet a bíróság három bírájából álló tanácsa tárgyalja.
A körzeti vagy városi bíróság teljes körű fellebbezéssel (*apelācija*) megtámadott határozatát fellebbviteli fórumként a regionális bíróság bírálja el.
Az alsóbb fokú bíróságok határozata ellen jogkérdésében benyújtott semmisségi (*kasācija*) fellebbezést a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma bírálja el.
A büntetőjogi fellebbezéseket, akár teljes körű fellebbezésről, akár semmisségi fellebbezésről van szó, bírói tanács tárgyalja.
A polgári eljárásról szóló törvény (*Civilprocesa likuma*) szerint elsőfokú bíróságként a körzeti vagy városi bíróság jár el.
A rigai városi bíróság olyan ügyeket vizsgál, amelyekben az ügyiratok államtitokra vonatkoznak, valamint a szabadalmi oltalommal, növényfajta-oltalommal, félvezető termékek topográfiájával, formatervezési mintákkal, védjegyekkel, tanúsító védjegyekkel és földrajzi árujelzők védelmével kapcsolatos ügyeket, továbbá a szerzői joggal és szomszédos jogokkal, az adatbázisok készítőinek *sui generis* jogainak védelmével, valamint az üzleti titkok jogellenes megszerzésével, felhasználásával és nyilvánosságra hozatalával szembeni védelemmel kapcsolatos eljárásokat. Ha a vizsgált ügy olyan ügyben benyújtott követeléssel kapcsolatos követelésre vonatkozik, amely vagy a rigai városi bíróság, vagy valamelyik körzeti vagy városi bíróság illetékességébe tartozik, vagy akár egy olyan körzeti vagy városi bíróság előtt benyújtott viszontkereset, amely a rigai városi bíróság illetékességébe tartozik, akkor az ügy elbírálására a rigai városi bíróság illetékes.
A szabadalmakról szóló törvény (*Patentu likums*) értelmében első fokon polgári eljárás keretében a Rigai Városi Bíróság tárgyalja a találmányok jogi védelmével kapcsolatos következő ügyeket:
szabadalmi jogok helyreállításával kapcsolatos ügyek;
szabadalom érvénytelenítésével kapcsolatos ügyek;
előhasználati joggal kapcsolatos ügyek;
szabadalom jogellenes használatával (bitorlásával) kapcsolatos jogviták;
olyan esetek, amikor a szabadalombitorlás semmisnek minősül;
hasznosítási engedély megadásával, a vonatkozó szerződéses rendelkezésekkel vagy azok betartásával kapcsolatos ügyek;
a találmány nyilvános használatának lehetetlensége miatti kártérítéshez való joggal kapcsolatos ügyek.
A formatervezési mintákról szóló törvény (*Dizainparaugu likums*) értelmében első fokon a Rigai Városi Bíróság tárgyalja a formatervezési minták jogi védelmével kapcsolatos következő ügyeket:
formatervezési mintához való jog elismerésével kapcsolatos jogviták;
formatervezési minta bejegyzésének érvénytelenítésével kapcsolatos jogviták;
formatervezési minta jogellenes használatával (bitorlásával) kapcsolatos jogviták;
hasznosítási engedély megadásával, a vonatkozó szerződéses rendelkezésekkel vagy azok betartásával kapcsolatos jogviták.
Az Iparjogvédelmi Fellebbezési Tanács által vizsgált vitás ügyeket a Rigai Városi Bíróság bírálja el.
A Rigai Városi Bíróság az Európai Unió működéséről szóló szerződés 299. cikke alapján a Tanács, a Bizottság vagy az Európai Központi Bank jogi aktusaira vonatkozóan végrehajtási végzéseket bocsát ki.
A Riga Városi Bíróság vizsgálja a külföldi bírósághoz történő **vélemény benyújtásával kapcsolatos** ügyeket olyan esetekben, amelyekben a **gyermeket jogellenesen viszik át** a határon egy külföldi országba, vagy egy olyan külföldi országban tartják fogva, ha a gyermek tartózkodási helye Lettországban van.

Azokat az ügyeket, amelyek olyan **gyermek Lettországba történő illegális határátlépésére** vagy Lettországban való tartására vonatkoznak, akinek tartózkodási helye egy másik országban van, a Rigai Városi Bíróság vizsgálja.
A körzeti vagy városi bíróságok **ingatlan-nyilvántartási ügyeket** is tárgyalnak. 2019-ben a bírósági rendszer optimalizálásának részeként a körzeti vagy városi bíróságok 72 ingatlan-nyilvántartási osztályvezető bírót is kineveztek, akik megtartották szakterületüket.
Első fokon a Rigai Regionális Bíróság hatáskörébe tartoznak azok a polgári ügyek, amelyek iratai államtitkot tartalmaznak. A polgári ügyeket az elsőfokú bíróságon egyesbíró tárgyalja, míg (teljes körű vagy semmisségre vonatkozó) fellebbezési eljárásban bírói tanács jár el.
Az elsőfokú bíróság ítélete (vagy kiegészítő ítélete) ellen az ügyben érintett felek **fellebbezést nyújthatnak be,** de az ügyész csak rendkívüli fellebbezést nyújthat be az e szakaszban meghatározott eljárások szerint, kivéve az olyan ítéletek ellen, amelyek ellen a törvény szerint nem lehet fellebbezni.
Az elsőfokú bíróságnak a polgári perrendtartásról szóló törvény 30.4. fejezetének rendelkezései alapján hozott ítélete és a másodfokú bíróság ítélete (kiegészítő ítélete) ellen a felek jogorvoslattal élhetnek a **semmisségi eljárás** keretében, de az ügyész csak rendkívüli semmisségi fellebbezést nyújthat be.
A **szabálysértési ügyeket** a polgári és büntetőügyekben hatáskörrel és illetékességgel rendelkező körzeti, városi vagy regionális bíróságok tárgyalják. A lett szabálysértési törvénykönyv (*Latvijas Administratīvās atbildības likums*) szerint a felsőbb szintű hatóságok határozatai a körzeti vagy a városi bíróság előtt megtámadhatók. A körzeti vagy városi bíróság bírája által hozott határozat ellen a regionális bírósághoz lehet fellebbezni, ha a lett szabálysértési törvénykönyv kifejezetten így rendelkezik. A fellebbviteli bíróság szabálysértési eljárásban hozott határozata ellen nem nyújtható be fellebbezés, és az ilyen határozat a meghozatalának napján jogerőre emelkedik.
A közigazgatási eljárásról szóló törvény (*Administratīvā procesa likums*) értelmében a közigazgatási eljárások elsőfokú tárgyalására a Körzeti Közigazgatási Bíróság egyik bíróságán kerül sor, ha a törvény másként nem rendelkezik. Ha a per első fokon a Körzeti Közigazgatási Bíróság előtt zajlik és e bíróságnak államtitkot tartalmazó információkat kell vizsgálnia, az eljárást a Rigai Körzeti Közigazgatási Bíróság bíróságán folytatják le. Ha a törvény értelmében a közigazgatási pert első fokon nem a körzeti közigazgatási bíróság, hanem a regionális közigazgatási bíróság vagy a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiuma tárgyalja, a keresetet a regionális közigazgatási bírósághoz, illetve a Legfelsőbb Bíróság Közigazgatási Kollégiumához kell benyújtani. A közigazgatási perben részes fél teljes körű fellebbezést nyújthat be az elsőfokú bíróság ítélete vagy végzése ellen, kivéve, ha a törvény szerint a határozat ellen nem, vagy csak semmisség tárgyában nyújtható be fellebbezés. A Körzeti Közigazgatási Bíróság még nem jogerős ítélete ellen a Regionális Közigazgatási Bírósághoz nyújtható be fellebbezés. A közigazgatási perben részes fél semmisségi fellebbezést nyújthat be a fellebbviteli bíróság ítélete vagy végzése ellen, ha a bíróság az eljárás során anyagi vagy eljárásjogi szabályokat sértett, vagy túllépett a hatáskörén. Az elsőfokú bíróságon a közigazgatási pereket egyesbíró vagy bírói tanács tárgyalja, míg a teljes körű vagy semmisségre vonatkozó fellebbezési eljárásban bírói tanács jár el.
A **Legfelsőbb Bíróságot** a Polgári Kollégium, a Büntető Kollégium és a Közigazgatási Kollégium alkotja. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma, Büntető Kollégiuma és Közigazgatási Kollégiuma a körzeti, városi és regionális bíróságok által tárgyal valamennyi ügyben eljáró semmítőszéki testületek, illetve első fokon eljáró testületek az Állami Számvevőszék Tanácsának (*Valsts kontroles padome*) az Állami Számvevőszékről szóló törvény (*Valsts kontroles likums*) 55. cikke szerinti eljárás keretében elfogadott határozataihoz kapcsolódó ügyekben. A Legfelsőbb Bíróság kollégiumaiban az ügyeket három bíróból álló tanács, illetve törvény által meghatározott egyes esetekben kibővített tanács tárgyalja.

Jogi adatbázisok

Az adatbázis neve és internetcíme

Lett nemzeti bírósági portál
A lett bíróságok elektronikus szolgáltatási honlapja
A Legfelsőbb Bíróság weboldala

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen, a hozzáférés **ingyenes**.

Az adatbázis tartalma röviden

A lett nemzeti bírósági portál általános naprakész tájékoztatást ad Lettország bíróságairól.
A lett bírósági elektronikus szolgáltatások elektronikus honlapja lehetővé teszi, hogy a felhasználó hozzáférjen az anonimizált bírósági ítéletek adatbázisához, elektronikus formában nyomon kövesse a bírósági eljárásokat, elektronikus kérelmeket nyújtson be a bíróságokhoz, díj- és illetékkalkulátor alkalmazásával kiszámítsa a bírósági eljárások és a szolgáltatási díjak költségeit, elektronikus nyomtatványokat kapjon és töltsön ki, és hozzáférjen más elektronikus bírósági szolgáltatásokhoz.
A Legfelsőbb Bíróság honlapja az ítélkezési gyakorlat archívumát tartalmazza, amely hozzáférést biztosít a Legfelsőbb Bíróság közelmúltbeli ítéleteihez és ítélkezési gyűjteményeihez. Az információk a Judikatūra („Bírósági határozatok”) részben találhatók.

Háttér

A lett nemzeti bírósági portálon közzétett információk, valamint a Legfelsőbb Bíróság ítéletei és a Legfelsőbb Bíróság portálján közzétett ítélkezésigyakorlat-gyűjtemények jelenleg csak lett nyelven érhetők el.

Utolsó frissítés: 27/11/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Litvánia

Ez az oldal a litvániai rendes bíróságokról nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

Litvániában 56 **általános hatáskörű** bíróság működik:
Litvánia Legfelsőbb Bírósága (*Lietuvos Aukščiausiasis Teismas*)
Litvánia Fellebbviteli Bírósága (*Lietuvos apeliacinis teismas*)
5 regionális bíróság *(apygardos teismai)*
49 körzeti bíróság (*apylinkės teismai*).

Litvánia Legfelsőbb Bírósága

Litvánia Legfelsőbb Bírósága az egyetlen **semmítőszék** (végső fórum) az általános hatáskörű bíróságok jogerős ítéleteinek, határozatainak, döntéseinek és végzéseinek felülvizsgálatára.
A bíróság egységes bírósági gyakorlatot alakított ki a jogszabályok és más jogi aktusok értelmezésére és alkalmazására.
Bővebb információkat a Legfelsőbb Bíróság internetes oldala közöl.

Litvánia Fellebbviteli Bírósága

A **Fellebbviteli Bíróság** a regionális bíróságok (mint elsőfokú bíróságok) ítéletei ellen biztosít jogorvoslati jogot. Tárgyalja még a külföldi vagy nemzetközi bíróságok, illetve külföldi vagy nemzetközi választottbíróságok határozatainak elismerésére és azoknak a Litván Köztársaságban való végrehajtására irányuló kérelmeket. Ellátja továbbá a jogszabályban hatáskörébe utalt más feladatokat.
A Fellebbviteli Bíróság **elnöke** szervezi és ellenőrzi – a jogszabályban előírt eljárásnak megfelelően – a körzeti bíróságok és bíráik tevékenységének igazgatási vonatkozásait.
Bővebb információkat a Fellebbviteli Bíróság internetes oldala közöl.

Regionális bíróságok

A **regionális bíróságok** elsőfokú bíróságok, amelyek a jogszabályban hatáskörükbe utalt büntető- és polgári ügyekben járnak el. Ezek a bíróságok tárgyalják a körzeti bíróságok ítéletei, határozatai, döntései és végzései ellen benyújtott fellebbezéseket.
A regionális bíróság **elnöke** szervezi és ellenőrzi – a jogszabályban előírt eljárásnak megfelelően – a körzeti bíróságok és bíráik tevékenységének igazgatási vonatkozásait.

Körzeti bíróságok

Elsőfokú bíróságként a **körzeti bíróságok** a következő ügytípusokban járnak el.
büntetőügyek
polgári ügyek
(jogszabályban hatáskörébe utalt) közigazgatási bűncselekmények
a jelzálogügyekkel foglalkozó bírák hatáskörébe utalt ügyek
határozatok és ítéletek végrehajtásával kapcsolatos ügyek.
A körzeti bírósági bírák – a jogszabályban hatáskörükbe utalt egyéb feladatok ellátása mellett – vizsgálóbíróként és végrehajtási bíróként is eljárnak.
Utolsó frissítés: 07/04/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Luxemburg

Ez a szakasz a luxemburgi rendes bíróságokról ad áttekintést.

Rendes bíróságok – bevezetés

A bíróságok alkotmányos feladata a bírói hatalom gyakorlása, valamint az általános és helyi rendeletek és határozatok alkalmazása, feltéve, hogy azok megfelelnek a törvényeknek.

Rendes bíróságok

Legfelsőbb Bíróság

A rendes bíróságok hierarchiájának csúcsán a Legfelsőbb Bíróság (*Cour supérieure de justice*) található, amely **Semmítőszékből** (*Cour de Cassation*), **Fellebbviteli Bíróságból** (Cour d'Appel), valamint **Ügyészségből** (*Parquet Général*) áll.
A **Semmítőszék** alapvetően a Fellebbviteli Bíróság különböző tanácsai által hozott ítéletekkel, valamint a jogerős ítéletekkel szembeni **semmisségi panaszok és jogkérdésekben előterjesztett felülvizsgálati kérelmek** kerülnek. Ügyvéd közreműködése kötelező.
A **Fellebbviteli Bíróság** hatásköre polgári, kereskedelmi és büntetőügyekre, valamint az ország két igazságszolgáltatási körzetében az iparjogi bíróságok által elbírált ügyekre terjed ki. Ügyvéd közreműködése kötelező, ez alól a büntetőügyek és az ideiglenes intézkedés (*référés*) iránti kérelmek képeznek kivételt. A Fellebbviteli Bíróság büntetőtanácsa a kerületi bíróság (*Tribunal d'Arrondissement*) büntetőtanácsa által hozott ítéletekkel szembeni fellebbezéseket bírálja el.

Kerületi bíróságok

Az ország **két igazságszolgáltatási körzetre** (*arrondissements judiciaires*) van felosztva, amelyekben egy-egy kerületi bíróság működik: az egyik Luxembourg városban, a másik pedig Diekirch-ben.
A két kerületi bíróság megosztott; mindegyik kerületi bíróság mellett működik **ügyészség**, amely egy államügyészből (*Procureur d'Etat*) és beosztott ügyészekből (*substituts*) áll. A kerületi bíróságok mellett működő **vizsgálóbírók** (*juges d'instructions*) feladata a tárgyalást megelőző nyomozási feladatok ellátása súlyosabb bűncselekmények (*affaires criminelles* és *affaires correctionnelles*) esetében.
Polgári és kereskedelmi ügyekben a kerületi bíróság **kiegészítő illetékességgel rendelkezik**: hatáskörrel rendelkezik mindazon ügyekben, amelyek a kereset jellege vagy a pertárgy értéke miatt nem tartoznak kifejezetten más bíróság hatáskörébe.
A kerületi bíróság a **pertárgy értéke alapján rendelkezik hatáskörrel** azon ügyekben, amelyekben a követelés értéke meghaladja a 15 000 eurót.
Kizárólagos hatáskörrel rendelkezik olyan ügyekben, amelyeket jellegük miatt a törvény kifejezetten a kerületi bíróságok hatáskörébe utal. A kerületi bíróságok járnak el kizárólagosan a külföldi bíróságok által hozott ítéletek végrehajtására irányuló kérelmekkel kapcsolatban, valamint a külföldi közhivatalnokok által hitelesített jogi eszközök esetében. A kerületi bíróságok nemperes ügyekben, például örökbefogadási, gyámsági, nagykorúvá nyilvánítási stb. ügyekben is eljárnak.
A kerületi bíróság jár el **másodfokon** azon békebíróságok által első fokon hozott ítéletek ügyében, amelyeknek a székhelye a bíróság illetékességi területe szerinti igazságszolgáltatási körzetben van.
A kerületi bíróság előtti eljárás főszabály szerint az ellenérdekű fél számára bírósági végrehajtó által hivatalosan kézbesített idézéssel (*assignation*) indul.
A kerületi bíróságok elnökei vagy a helyettesítésükre kirendelt bírák járnak el a gyorsított eljárásokban előterjesztett ideiglenes intézkedés iránti kérelmekkel kapcsolatban, mind polgári mind kereskedelmi ügyekben.
A kerületi bíróságok a büntető igazságszolgáltatási hatáskört **büntetőtanácsok** révén (*chambre criminelle ou correctionnelle*) gyakorolják. Büntetőbíróságként hatáskörük kiterjed minden vétségre (*délits*), valamint a súlyosabb bűncselekmény-kategóriára, a bűntettekre (*crimes*), amelyeket a vádtanács (*Chambre du Conseil*) vagy a fellebbviteli bíróság vádtanácsa eléjük utal. A vádlottaknak személyesen kell megjelenniük a bíróság előtt, kivéve azon bűncselekményeket, amelyeket a törvény csak pénzbüntetéssel rendel büntetni; a vádlottak ilyenkor ügyvéddel képviseltethetik magukat.
A kerületi bíróságok előtt főszabály szerint kötelező jogi képviselő közreműködése, kivételt képeznek ez alól a törvény által nevesített esetek, mint például a kereskedelmi ügyek és az ideiglenes intézkedés iránti kérelmek, ahol a felek személyesen is eljárhatnak a saját ügyükben.

Békebíróságok

Luxemburgban **három békebíróság** (*justices de paix*) működik, egy Luxembourg városban, egy Esch-sur-Alzette-ben (amely Luxembourg igazságszolgáltatási körzetben található), és egy Diekirch-ben (Diekirch igazságszolgáltatási körzet).

Polgári és kereskedelmi ügyekben a békebírák hatásköre mindazon ügyekre kiterjed, amelyekre nézve az új polgári eljárási törvény vagy más jogszabályi rendelkezések hatáskörrel ruházzák fel; **Végső fórumként** járnak el a 2000 euróig terjedő perértékű ügyekben, ítéletük ellen pedig **fellebbezésnek** van helye a 15 000 euróig terjedő perértékű ügyekben.
Olyan ügyekben járnak el, mint például a munkabérek, nyugellátások és életjáradékok végrehajtás céljából történő letiltása, valamint a letiltott összegek szétosztása, a követelés összegétől függetlenül.
A békebíróság előtti eljárás főszabály szerint a bírósági végrehajtó által kibocsátott hatósági idézéssel (*citation*) indul meg. Bizonyos ügyeket a bíróság hivatalához (*greffe*) benyújtott kérelemmel lehet megindítani. A békebíró előtt a felek személyesen jelennek meg, vagy képviselővel képviseltetik magukat. A képviselő lehet ügyvéd, házastárs, egyenesági rokon vérségi úton vagy házasság útján, vagy oldalági rokon vérségi úton vagy házasság útján harmadfokig bezárólag, valamint a kizárólag az adott félnél alkalmazott házi személyzet tagjai vagy a vállalkozásánál foglalkoztatott személyek.
Büntetőügyekben a békebíróságokat **rendészeti bíróságnak** is nevezik. Ebben a minőségükben olyan szabálysértések (*contraventions* vagy *infractions*) esetében járhatnak el, amelyek büntetési tétele 25-től 250 EUR-ig terjedő összegű pénzbüntetés, valamint olyan vétségek (*délits*) esetében, amelyeket a vádtanács (*Chambre du Conseil*) a rendészeti bíróság elé utal.
Ezen túlmenően olyan kisebb súlyú bűncselekmények esetében járnak el, amelyek büntetési tételei meghaladják a rendészeti bíróság által általában kiszabható pénzbüntetések mértékét, ha a törvény a hatáskörükbe utalja. A rendészeti bíróságok által hozott ítéletek ellen mindig lehet fellebbezni. A **fellebbezés** benyújtására nyitva álló határidő az ítélet kihirdetésétől számított 40 nap, vagy ha az ítéletet a fél távollétében hozták meg, az ítélet kézhezvételétől vagy a fél lakcímére történő kézbesítésétől számított 40 nap. A fellebbezést a kerületi bíróság (*Tribunal d'Arrondissement*) bírálja el.
A békebíróságok hatásköre kiterjed az iparjogi ügyekre, valamint eljárhatnak a munkaszerződésekkel és a gyakornoki szerződésekkel összefüggő jogvitákban is. Ilyen ügyekben a fellebbezéseket a Legfelsőbb Bírósághoz kell benyújtani.

Jogi adatbázisok

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen, az adatbázishoz való hozzáférés **ingyenes**.

A tartalom rövid leírása

Lásd a Rendes bíróságok honlapját.
Lásd a Közigazgatási bíróságok weboldalát.

Kapcsolódó linkek

Igazságügyi minisztérium

Utolsó frissítés: 05/05/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Magyarország

Ez a rész a magyarországi rendes bíróságok szervezetéről ad tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

Polgári igazságszolgáltatási rendszer

Elsofokú bíróságok

Járásbíróságok és törvényszékek

A **járásbíróságok** hatáskörébe tartoznak mindazok a perek, amelyek elbírálását törvény nem utalja a törvényszék hatáskörébe.
A **törvényszékek** elsofokú bíróságként járnak el az alábbi ügyekben:
vagyonjogi perek, amelyek tárgyának értéke a harmincmillió forintot (kb. 106 000 eurót) meghaladja, kivéve a házassági vagyonjogi pert, ha azt a házassági perrel együtt indítják meg;
a szerzoi és a szomszédos jogi perek, valamint iparjogvédelmi perek;
a közigazgatási jogkörben eljáró személyek által hivatalos eljárásukban okozott károk megtérítése iránt indított perek;
a nemzetközi árufuvarozási vagy szállítmányozási szerzodéssel kapcsolatos perek;
a személyhez fuzodo jogok megsértése miatt keletkezett polgári jogi igények érvényesítése iránt indított perek, ideértve az e jogok megsértése miatt indított kártérítési pereket is, ha az elobbiekkel együtt vagy azok folyamán indítják meg;
az értékpapírból származó jogviszonyokkal kapcsolatos perek;
sajtóhelyreigazítási perek;
a cégekkel kapcsolatos, törvényben meghatározott perek közül:
a kérelemnek helyt adó cégbírósági bejegyzo végzés hatályon kívül helyezése iránt indított perek,
a cég létesíto okirata vagy alapszabály érvénytelenségének, hatálytalanságának vagy létre nem jöttének megállapítása iránti perek,
a cég szervei határozatának bírósági felülvizsgálata iránt indított perek,
a cégek és tagjaik (volt tagjaik) közötti, illetve a tagok (volt tagok) egymás közötti, a tagsági jogviszonyon alapuló perek,
a gazdasági társaságban történo befolyásszerzéssel kapcsolatos perek,
a társaság tartozásaiért korlátozott felelosséggel tartozó tag (részvényes) felelosségének korlátlanná minosítése iránti perek;
a törvényszék által nyilvántartásba vett, cégnek nem minosülo szervezetekkel kapcsolatos perek közül:
az ilyen szervezetek ellen a törvényességi felügyeletet, törvényességi ellenorzést gyakorló szerv által indított perek,
az ilyen szervezetek és tagjaik (volt tagjaik) közötti, illetve a tagok (volt tagok) egymás közti a tagsági jogviszonyon alapuló perek;
a törvényszék által nyilvántartásba vett, cégnek nem minosülo szervezetekkel kapcsolatos perek közül:
az ilyen szervezetek ellen a törvényességi felügyeletet, törvényességi ellenorzést gyakorló szerv által indított perek,
az ilyen szervezetek és tagjaik (volt tagjaik) közötti, illetve a tagok (volt tagok) egymás közötti, a tagsági jogviszonyon alapuló perek,
az egészségügyi szolgáltatókkal kötött finanszírozási szerzodésekbol eredo perek;
azok a megállapításra irányuló perek, amelyek esetében a per tárgyának értéke – ha a marasztalás kérheto lenne – meghaladná a fent meghatározott értéket;
a tisztességtelen szerzodési feltételek érvénytelensége tárgyában indított perek;
a feleknek a perek a tisztességes lefolytatásához és ésszeru idon belül történo befejezéséhez fuzodo jogával összefüggésben indított kártérítési perek;
azok a perek, amelyeket törvény a törvényszék hatáskörébe utal.
Ha valamelyik pertársra a törvényszéknek van hatásköre, a per a törvényszék hatáskörébe tartozik.

Másodfokú bíróságok
Törvényszékek: az elso fokon a járásbíróságok hatáskörébe tartozó ügyekben, valamint a közigazgatási és munkaügyi bírósághoz tartozó ügyekben.
Ítélotáblák: az elso fokon a törvényszékek hatáskörébe tartozó ügyekben.
Kúria: az ítélotábláktól érkezo ügyekben. Emellett azokban az ügyekben is, amelyekben a törvényszékek elsofokú bíróságként hoztak határozatot, és amelyekben a jogi képviselovel eljáró felek közösen indítványozzák, hogy ügyükben a Kúria döntsön – amennyiben a fellebbezés az anyagi jogszabály megsértésén alapszik. Vagyonjogi ügyben csak akkor indítványozhatják a Kúria eljárását, ha a fellebbezésben vitatott érték meghaladja az 500 000 forintot (kb. 1 840 EUR-t).
A Kúria dönt a felülvizsgálati kérelmekrol is.
A bíróságok összetétele
Az **elsofokú** bíróság általában **egyesbíróként** jár el, de a törvényben meghatározott esetben a bíróság **egy hivatásos bíróból és két ülnökbol álló három tagú tanácsban** ítélkezik. Az ülnökök a hivatásos bíróéval azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek az eljárások során. Egyesbíróként és tanácselnökként azonban csak hivatásos bírák járhatnak el.
A **másodfokú bíróságok** (törvényszékek és az ítélotáblák) **három hivatásos bíróból álló tanácsban** ítélkeznek.
A **felülvizsgálati** eljárás során a Kúria **három** (illetve bizonyos esetekben – ha az ügy különös bonyolultsága indokolja – **öt**) **hivatásos bíróból álló tanácsban** ítélkezik.
A bíróság illetékessége
Általános illetékesség: foszabály szerint az alperes lakóhelye szerint illetékes bíróság jár el, ha más bíróság nem illetékes kizárólagosan. A jogszabály kisegíto illetékességi szabályokat is megfogalmaz (pl. lakóhely hiányában az illetékesség az alperes tartózkodási helyéhez igazodik).
Az általános illetékesség mellett a jogszabály különös illetékességi okokat is ismer (vagylagos illetékesség, kizárólagos illetékesség).
Vagylagos illetékesség esetén a per az általánosan illetékes bíróság helyett a felperes választása szerint – természetesen, ha kizárólagos illetékesség nincs megállapítva – más, a jogszabályban meghatározott bíróság elott is megindítható (pl. a gyermek elhelyezése iránti per a gyermek lakóhelye szerinti bíróság elott is megindítható, a kártérítési per a károkozás helyének a bírósága, illetoleg az elott a bíróság elott is megindítható, amelynek területén a kár bekövetkezett, stb.)
Kizárólagos illetékesség esetén kizárólag az adott bíróság elott indítható meg a per.
Bünteto igazságszolgáltatási rendszer
Elsofokú bíróságok
Általános szabályként **a járásbíróságok** rendelkeznek hatáskörrel a büntetoeljárások lefolytatására.
Azonban a **törvényszékek** járnak el többek között az alábbi meghatározott esetekben:
azok a buncselekmények, amelyekre a törvény tizenöt évig terjedo vagy életfogytig tartó szabadságvesztés kiszabását is lehetové teszi; valamint
az állam elleni buncselekmények (Btk. X. Fejezet);
az emberiség elleni buncselekmények (Btk. XI. Fejezet);
az emberölésre irányuló elokészület, a gondatlanságból elkövetett emberölés [Btk. 166. § (3) és (4) bek.], az eros felindulásban elkövetett emberölés (Btk. 167. §), az életveszélyt (halált) okozó testi sértés [Btk. 170. § (6) bek. és (7) bek. harmadik fordulata], az emberrablás (Btk. 175/A. §), az emberkereskedelem (Btk. 175/B. §), az egészségügyi beavatkozás, az orvostudományi kutatás rendje és az egészségügyi önrendelkezés elleni buncselekmények (Btk. XII. Fejezet II. Cím);
a választás, a népszavazás, a népi kezdeményezés és az európai polgári kezdeményezés rendje elleni buncselekmény (Btk. 211. §), visszaélés minosített adattal (Btk. XV. Fejezet III. Cím), a hivatali buncselekmények (Btk. XV. Fejezet IV. Cím), a nemzetközileg védett személy elleni eroszak (Btk. 232. §), a fogolyzendülés (Btk. 246. §), a nemzetközi bíróság elott elkövetett igazságszolgáltatás elleni buncselekmény (Btk. 249/B. §), a közélet (nemzetközi közélet) tisztasága elleni buncselekmények (Btk. XV. Fejezet VII. és VIII. Cím);
a terrorcselekmény (Btk. 261. §), a nemzetközi gazdasági tilalom megszegése (Btk. 261/A. §), a légi jármu, vasúti, vízi, közúti tömegközlekedési vagy tömeges áruszállításra alkalmas jármu hatalomba kerítése (Btk. 262. §), a bunszervezetben részvétel (Btk. 263/C. §);
visszaélés haditechnikai termékkel és szolgáltatással, illetoleg kettos felhasználású termékkel [Btk. 263/B. §], a bennfentes kereskedelem (Btk. 299/A. §), a tokebefektetési csalás (Btk. 299/B. §), a piramisjáték szervezése (Btk. 299/C. §), a pénzmosás (Btk. 303. §);
a különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozó közveszélyokozás [Btk. 259. § (2) bek. b) pont], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos vagyoni hátrányt okozó közérdeku üzem muködésének megzavarása [Btk. 260. § (3) és (4) bek.], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos kárt okozó számítástechnikai rendszer és adatok elleni buncselekmény [Btk. 300/C. § (4) bek. b) és c) pont], a különösen nagy és a különösen jelentos vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás és az ezzel összefüggésben elkövetett költségvetési csaláshoz kapcsolódó felügyeleti vagy ellenorzési kötelezettség elmulasztása [Btk. 310. § (4) bek. a) pont, (5) bek. a) pont és az így minosülo (6) bek., 310/A. §], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos kárt okozó készpénz-helyettesíto fizetési eszközzel visszaélés [Btk. 313/C. § (5) bek. a) pont és 313/C. § (6) bek.], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos értékre elkövetett lopás [Btk. 316. § (6) bek. a) pont és 316. § (7) bek.], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos értékre elkövetett sikkasztás [Btk. 317. § (6) bek. a) pont és Btk. 317. § (7) bek.], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos kárt okozó csalás [Btk. 318. § (6) bek. a) pont és 318. § (7) bek.], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos vagyoni hátrányt okozó hutlen kezelés [Btk. 319. § (3) bek. c) és d) pont], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó vagyoni hátrányt okozó hanyag kezelés [Btk. 320. § (2) bek.], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre elkövetett rablás [Btk. 321. § (4) bek. b) pont], a különösen nagy, vagy ezt meghaladó értékre elkövetett kifosztás [Btk. 322. § (3) bek. a) pont], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos kárt okozó rongálás [Btk. 324. § (5) bek. és 324. § (6) bek.], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos értékre elkövetett orgazdaság [Btk. 326. § (5) bek. a) pont és 326. § (6) bek.], a különösen nagy, vagy a különösen jelentos vagyoni hátrányt okozó szerzoi vagy szerzoi joghoz kapcsolódó jogok megsértése [Btk. 329/A. § (3) bek.] és az iparjogvédelmi jogok megsértése [Btk. 329/D. § (3) bek.];
a katonai büntetoeljárás hatálya alá tartozó buncselekmények;
az emberiesség elleni buncselekmények büntetendoségérol és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes buncselekmények üldözésérol szóló törvényben meghatározott kommunista buncselekmények, valamint a nemzetközi jog szerint el nem évülo buncselekmények.
A bíróságok **illetékességét** foszabályként az a terület határozza meg, ahol a **buncselekményt elkövették**.
Ha a terhelt különbözo bíróságok hatáskörébe tartozó buncselekményeket követett el, a **törvényszék** jár el.
Másodfokú bíróságok
Törvényszékek: az elso fokon a járásbíróság hatáskörébe tartozó ügyekben.
Ítélotáblák: az elso fokon a törvényszék hatáskörébe tartozó ügyekben.
Kúria: az ítélotábla hatáskörébe tartozó ügyekben, amennyiben az ítélotábla határozata ellen fellebbezés nyújtható be.
Harmadfokú bíróságok

Ítélotáblák: a törvényszék által másodfokon hozott határozatok esetében.
Kúria: az ítélotábla által másodfokon hozott határozatok esetében.
A bíróságok összetétele
Ha az adott buncselekmény nyolcévi vagy ennél súlyosabb szabadságvesztéssel büntetendo, a **járásbíróság egy hivatásos bíróbol és két ülnökbol álló tanácsban** jár el. Más esetekben **egyesbíró** jár el.
Az elsofokú bíróságként eljáró **törvényszék** is **egy hivatásos bíróbol és két ülnökbol álló tanácsban** jár el.
A **másod-, illetve harmadfokú** bíróságként eljáró bíróság **három hivatásos bíróbol álló tanácsban** jár el. A **Kúria három**, illetve **öt hivatásos bíróbol álló tanácsban** jár el.
Kapcsolódó linkek
A Magyar Bíróságok hivatalos honlapja
Utolsó frissítés: 29/10/2019
E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Málta

Ez a fejezet a máltai rendes bíróságok szervezetéről nyújt információt.

Rendes bíróságok – bevezetés
Az alábbi táblázatok Málta polgári és büntetőbíróságairól adnak tájékoztatást.

Polgári bíróságok

The Court of Appeal (fellebbviteli bíróság)	másodfok fellebbviteli fórum	A fellebbviteli bíróság a felsőbb és alsóbb szintű **polgári bíróságok** határozatai elleni fellebbezéseket tárgyalja. (i) Ez a bíróság tárgyalja a polgári bíróság első kollégiuma és a polgári bíróság családjogi csoportjának határozatai elleni fellebbezéseket. (ii) Szintén ez a bíróság tárgyalja a törvényszék polgári jogi hatáskörében hozott, a kis értékű perek törvényszéke, valamint a közigazgatási törvényszékek határozatai elleni fellebbezéseket.	(i) Három bíróból áll. (ii) Egyesbíróként jár el.
The Civil Court (polgári bíróság): The First Hall of the Civil Court (a polgári bíróság első kollégiuma)	első fok	A polgári bíróság első kollégiuma tárgyalja azon **polgári és/vagy kereskedelmi jogi ügyeket**, amelyek meghaladják a törvényszék hatáskörét. Alkotmányjogi hatáskörében tárgyalja továbbá az alkotmány, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény által védett **emberi jogok és alapvető szabadságok** megsértésével kapcsolatos ügyeket.	Egyesbíró elnökletével jár el.
Civil Court (Voluntary Jurisdiction Section) (a polgári bíróság önkéntes illetékességi csoportja)		A polgári bíróság önkéntes illetékességi csoportja önkéntes illetékesség alapján eljáró bíróság, amely **szellemi fogyatékkal élő személyek cselekvőképtelenné nyilvánítása vagy cselekvőképességének korlátozása** ügyében jár el, gondnokot rendel ki e személyek részére, dönt a hagyaték megnyitásáról és megerősíti a végrendeleti végrehajtót. Feladata továbbá a titkos végrendeletek őrzése.	Egyesbíró elnökletével jár el.
The Civil Court (Family Section) (a polgári bíróság családjogi csoportja)		Ez a bíróság jár el az összes **családjogi ügyben**, így a házasság érvénytelenítése, a különválás, a házasság felbontása, a tartás és a gyermekek feletti felügyeleti jog kérdésében.	Egyesbíró elnökletével jár el.
The Courts of Magistrates (törvényszék)	első fok	**Polgári ügyekben** a törvényszékek csak alsóbb szintű elsőfokú hatáskörrel rendelkeznek, amely általában a **legfeljebb 15 000 EUR összegű követelésekre korlátozódik**.	Egy törvényszéki bíró elnökletével jár el.
The Court of Magistrates for Gozo (gozói törvényszék)	első fok	Polgári ügyekben a gozói törvényszék **hatásköre kettős**: alsóbb szintű bíróságként a hatásköre azonos a Málta szigetén működő megfelelő bíróság hatáskörével, felsőbíróságként a hatásköre pedig (az alkotmánnyal kapcsolatos hatáskörön kívül) azonos a polgári bíróság első kollégiumának, valamint a polgári bíróság önkéntes illetékességi csoportjának hatáskörével.	Egy törvényszéki bíró elnökletével jár el.
Small Claims Tribunal (kis értékű perek törvényszéke)	első fok	Ez a törvényszék gyorsított eljárásban, méltányossági és jogi elvek alapján dönt a **5 000 EUR összegnél alacsonyabb értékű követelések** ügyében.	Egy döntőbíró elnökletével jár el.

Büntetőbíróságok

The Court of Criminal Appeal (fellebbviteli büntetőbíróság)	másodfok	Ez a bíróság – felsőbírósági hatáskörben – a **büntetőbíróság** által elítélt személyek **fellebbezéseit** bírálja el. Ez a bíróság – alsóbírósági hatáskörben – a büntetőbírósági jogkörben eljáró törvényszék által elbírált ügyekben előterjesztett **fellebbezéseket** bírálja el.	Három bíróból áll. Egyesbíróként jár el.
The Criminal Court (büntetőbíróság)	első fok	Ez a bíróság büntetőbíróságként jár el, és a törvényszék hatáskörét meghaladó **büntetőügyeket** tárgyalja.	Kilencfős esküdtszékkel ülésező egyesbíró elnökletével jár el.
The Court of Magistrates (törvényszék)	első fok	**Büntetőügyekben** kettős a hatásköre: a hatáskörébe tartozó ügyekben büntetőbíróságként jár el, a büntetőbíróság hatáskörébe tartozó bűncselekmények tekintetében pedig vizsgálóbíróságként. (i) **büntetőbíróságként** – hatáskörrel rendelkezik a legfeljebb hat hónap szabadságvesztéssel büntetendő valamennyi bűncselekmény ügyének tárgyalására. (ii) **vizsgálóbíróságként** – lefolytatja az előzetes vizsgálatot a büntetendő cselekmények ügyében, és az ügy iratait továbbítja a főügyésznek. Ha a vádlott nem emel kifogást, a főügyész a legfeljebb tízévi szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetén az ügyet tárgyalás és határozathozatal céljából visszautalhatja a törvényszékhez.	Egy törvényszéki bíró elnökletével jár el.
The Court of Magistrates for Gozo (gozói törvényszék)	első fok	Büntetőügyekben a gozói törvényszék hatásköre azonos a büntetőbíróságként, illetve vizsgálóbíróságként eljáró máltai törvényszék hatáskörével.	Egy törvényszéki bíró elnökletével jár el.
The Juvenile Court (fiatalkorúak bírósága)	első fok	A fiatalkorúak bírósága tárgyalja a 16 év alatti **kiskorúak** elleni vádakat és jár el a velük kapcsolatos egyéb eljárásokban, továbbá gondozást elrendelő végzést hozhat.	Egy törvényszéki bíró elnökletével és két tag részvételével jár el.

Jogi adatbázisok

„**Az igazságszolgáltatás szervezete a tagállamokban – Málta**” című oldalon elérhető részletes tájékoztatás mellett az érintett adatbázisokra mutató linkek is megtalálhatók.

Kapcsolódó linkek

Igazságügyi, Kulturális és Helyi Önkormányzati Minisztérium
Bírósági szolgáltatások
Bírósági szolgáltatások – ítéletek online
Bírósági szolgáltatások – bírósági eljárás
Bírósági szolgáltatások – teremhasználat
Bírósági szolgáltatások – statisztikák
Bírósági szolgáltatások – bírósági árverés
Bírósági szolgáltatások – nyomtatványok polgári ügyekhez (máltai nyelven)
Bírósági szakértők
Jogi szolgáltatások (máltai jogszabályok)

Utolsó frissítés: 04/05/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Hollandia

Ez a szakasz a hollandiai rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Körzeti bíróságok (*rechtbanken*)

Hollandiában 11 körzeti bíróság található.

Minden bíróság több ügyszakban működik:

Polgári ügyszak (magánszemélyek és/vagy szervezetek közötti konfliktusok)

Közigazgatási ügyszak (az egyének vagy szervezetek és a hatóságok közötti konfliktusok)

Büntető ügyszak (bűncselekmények)

A bíróságon emellett működik egy szektorális részleg is (*kanton*), ahol a szektorális bíró többek között kisebb súlyú büntetőügyekben, valamint legfeljebb 25000 EUR perértékű polgári ügyekben jár el.

Fellebbezések

Az a fél, aki nem fogadja el a körzeti bíróság ítéletet, fellebbezést terjeszthet elő ellene. A büntető és polgári ügyekben benyújtott fellebbezéseket a négy fellebbviteli bíróság (*gerechtshoven*) egyike bírálja el. A közigazgatási ügyekben a per tárgyától függően a következő bíróságok járhatnak el:

Fellebbviteli bíróságok (*gerechtshoven*)

A szociális és közszolgálati ügyekben eljáró fellebbviteli bíróság (*Centrale Raad van Beroep*)

A gazdasági tárgyú közigazgatási jogviták fellebbviteli bírósága (*College van Beroep voor het Bedrijfsleven*)

Az Államtanács (*Raad van State*) közigazgatási kollégiuma (*Afdeling bestuursrechtspraak*)

Legfelsőbb Bíróság (*Hoge Raad*)

Hollandia Legfelsőbb Bírósága Hollandia legmagasabb szintű, polgári, büntető és adójogi bírósága. A Legfelsőbb Bíróság hatályon kívül helyezheti az ítéleteket, különösen a fellebbviteli bíróságok ítéleteit (a fellebbviteli bíróságok ítéletei jogkérdésben, a Legfelsőbb Bíróság előtt a *cassatie*-nek nevezett eljárás keretében támadhatók meg). A Legfelsőbb Bíróság feladata továbbá a jogegység és a holland jog fejlődésének biztosítása.

Az igazságszolgáltatási rendszer szervezetével kapcsolatos további információk a rechtspraak.nl honlapon találhatók meg.

Jogi adatbázisok

Az esetjogi adatbázisban jelentős számú ítéletet tesznek közzé. E határozatok és ítéletek a rechtspraak.nl honlapon található adatbázison keresztül érhetők el a nyilvánosság számára.

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen, a hozzáférés **ingyenes**.

Kapcsolódó internetes oldalak

A holland igazságszolgáltatási rendszer és Hollandia Legfelsőbb Bírósága

A holland igazságszolgáltatási rendszerrel kapcsolatos információk (angolul)

Utolsó frissítés: 05/05/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Ausztria

Ez a szakasz a polgári és büntetőügyekben eljáró ausztriai rendes bíróságokról nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

A rendes bírósági rendszer négyszintű. Jelenleg (2023 márciusában) a következő bíróságok **ítélkeznek** jogi ügyekben:

113 kerületi bíróság (Bezirksgerichte)

20 regionális bíróság (Landesgerichte)

4 regionális felsőbíróság (Oberlandesgerichte)

Legfelsőbb Bíróság (Oberster Gerichtshof).

2013 év elejétől a kerületi bíróságok számát fokozatosan csökkentették 141-ről 113-ra (2023. március) összevonással és egyes esetekben új kerületi bíróságok létrehozásával Felső-Ausztriában, Alsó-Ausztriában, Stájerországban, Salzburgban, Tirolban és Burgenlandban.

Büntetőügyekben a következő ügyészségek képviselik a közérdeket:

16 ügyészség (Staatsanwaltschaften),

a gazdasági és korrupciós bűncselekmények ügyében eljáró Központi Ügyészség (Zentrale Staatsanwaltschaft),

4 főügyészség (Oberstaatsanwaltschaften),

a Legfőbb Ügyészség (Generalprokuratur).

A **szabadságvesztés-büntetéseket** 28 büntetés-végrehajtási intézetben hajtják végre.

A. A bíróságok szervezete: polgári és büntetőbíróságok

A jogvitákat első fokon kerületi bíróságok vagy regionális bíróságok bírálják el. Polgári ügyekben a hatáskör alapvetően az ügy típusa szerint (Eigenzuständigkeit), egyéb tárgyú ügyekben pedig a pertárgy értéke alapján (Wertzuständigkeit) oszlik meg. A különös hatáskör megelőzi az értéken alapuló hatáskört.

Büntetőügyekben az elhatárolás alapja a bűncselekményre kiszabható büntetés mértéke.

Kerületi bíróságok (első szervezeti szint)

A kerületi bíróságok első fokon járnak el

azokban a polgári jogi jogvitákban, amelyekben **a pertárgy értéke legfeljebb 15 000 EUR** (Wertzuständigkeit),

meghatározott típusú ügyekben, főként **családjogi, bérleti és végrehajtási ügyekben** (Eigenzuständigkeit);

mindazon **büntetőügyekben**, amelyek a pusztán pénzbüntetéssel és/vagy legfeljebb egyéves szabadságvesztés-büntetéssel büntetendő bűncselekmények miatt indulnak (pl. gondatlan testi sértés, lopás).

Regionális bíróságok (második szervezeti szint)

A regionális bíróságok, **más néven polgári ügyekben az „elsőfokú törvényszékek”** (Gerichtshöfe erster Instanz) hatáskörébe tartoznak a következő ügyek:

első fokon valamennyi olyan ügy, amely nem tartozik a kerületi bíróságok hatáskörébe; az ügy jellege miatt az atomkárokért fennálló felelősségről szóló törvény, a közigazgatási felelősségről szóló törvény és az adatvédelmi törvény alapján indult, valamint a versenyjogi vagy szerzői jogi ügyek;

a kerületi bíróságok határozatai ellen benyújtott **fellebbezések**.

Regionális felsőbíróságok (harmadik szervezeti szint)

Regionális felsőbíróságok, más néven másodfokú törvényszékek (Gerichtshöfe zweiter Instanz) alkotják a harmadik szervezeti szintet. Székhelyük Bécs (illetékességi területe: Bécs, Alsó-Ausztria és Burgenland), Graz (illetékességi területe: Stájerország és Karintia), Linz (illetékességi területe: Felső-Ausztria és Salzburg), valamint Innsbruck (illetékességi területe: Tirol és Vorarlberg).

Ezek a bíróságok **polgári és büntetőügyekben mindig jogorvoslati fórumként járnak el** (másodfokon).

Emellett különleges szerepet játszanak az **igazságszolgáltatási rendszer igazgatásában** is. A regionális felsőbíróság elnöke vezeti az illetékességi területéhez tartozó valamennyi bíróság igazgatását. E funkciójában a regionális felsőbíróság elnöke a szövetségi igazságügyi miniszter közvetlen irányítása alatt áll.

A Legfelsőbb Bíróság (negyedik szervezeti szint)

A bécsi székhelyű Legfelsőbb Bíróság a **legfelső szintű bírói fórum polgári és büntetőügyekben**. Az Alkotmánybíróság (Verfassungsgericht) és a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság (Verwaltungsgericht) mellett a Legfelsőbb Bíróság az ország „legfőbb bírói fórumainak” (Höchstgerichte) egyike. Ez azt jelenti, hogy határozatai ellen nincs további belföldi jogorvoslati lehetőség.

A Legfelsőbb Bíróság ítélkezési gyakorlata elengedhetetlen szerepet játszik az ország egész területén az **egységes jogalkalmazás** fenntartásában. Jóllehet határozataik törvény alapján nem kötik az alsóbb bíróságokat, utóbbiak rendszerint igazodnak a legfőbb bírói fórumok ítélkezési gyakorlatához.

B. Polgári bíróságok

A polgári bíróságok hatáskörébe tartoznak az általános polgári eljárások, a munkaügyi eljárások, a kereskedelmi ügyek és a nemperes eljárások (Außerstreitverfahren).

Általános polgári eljárásban határoznak minden olyan magánjogi ügyről, amely nem tartozik a kereskedelmi vagy a munkaügyi bíróságok hatáskörébe, vagy amelyre jogszabály nemperes eljárás lefolytatását nem írja elő.

C. Fellebbezések

C.1. Fellebbezés polgári ügyekben

A **rendes polgári eljárásokban** alapvetően két különböző bírósági út létezik, mindkettő három szakaszra osztható. A jogvitákat első fokon kerületi bíróságok vagy regionális bíróságok bírálják el.

Ha első fokon a kerületi bíróság jár el, akkor jogorvoslatért az elsőfokú törvényszékhez kell fordulni, ahol fellebbezési tanács (Berufungssenat) határoz a jogorvoslat tárgyában.

Ha első fokon a törvényszék határoz, akkor az eljárás a másodfokú törvényszéken folytatódhat, ahol másodfokú fellebbezési tanács hoz határozatot.

A másodfokú bíróságok csak az elsőfokú határozat felülvizsgálatára jogosultak. Ezért alapvetően csak az elsőfokú tárgyalás berekesztéséig előterjesztett kérelmek és az ezen időpontig megállapított tényállás alapján döntik el az ügyet. A másodfokú bíróságok maguk határozhatnak az ügyben (ennek keretében az elsőfokú határozatot helyben hagyhatják vagy megváltoztathatják). Ennek érdekében – az első fokon előterjesztett kérelmek és indítványok keretei között – egészben vagy részben újból lefolytathatják vagy kiegészíthetik az eljárást, vagy az elsőfokú határozatot hatályon kívül helyezhetik és az elsőfokú bíróságot új határozat hozatalára utasíthatják, vagy elutasíthatják a fellebbezést.

Azokban az ügyekben, amelyekben alapvető jelentőségű jogkérdéseket kell tisztázni, további jogorvoslati kérelmet lehet benyújtani a Legfelsőbb Bírósághoz. A Legfelsőbb Bíróság már csak jogkérdésekben határoz, ezért határozathozatala során kötik az addig megállapított tények. Ezért már csak az ezek alapján hozott határozat helyességét bírálja el, vagy megállapítja az eddigi eljárás semmisségét és – korlátozott mértékben – eljárási hibáit. A Legfelsőbb Bíróság nemcsak megsemmisítési jogkörrel bír: maga határozhat az ügyben (ennek keretében az elsőfokú határozatot helyben hagyhatja vagy megváltoztathatja); az eddigi határozatokat hatályon kívül helyezheti és az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasíthatja; vagy elutasíthatja a keresetet.

Első fokon az ügyek döntő többségében egyesbíró dönt (csak a 100 000 euronál magasabb pertárgyértékű ügyekben, és valamely fél kérelmére határoz három bíróból álló tanács). Másodfokon három, a Legfelsőbb Bíróságon öt bíróból álló tanács határoz. Ha alapvető jelentőségű jogkérdésről (adott esetben az állandó ítélkezési gyakorlat megváltoztatásáról) van szó, a Legfelsőbb Bíróságon tizenegy bíróból álló, ún. megerősített tanács ül össze.

C.2. Fellebbezés büntetőügyekben

A büntetőeljárásokban hozott határozatok ellen egy alkalommal lehet fellebbezni.

Ha első fokon a körzeti bíróság jár el, akkor a következő okokból nyújtható be jogorvoslati kérelem:

az ítélet hatályon kívül helyezése iránt; vagy

a büntetőjogi felelősség megállapítása ellen és a büntetés mértékére vonatkozóan.

A regionális bíróságon három bíróból álló bírói tanács határoz a kérelem tárgyában.

Ha a regionális bíróság első fokon egyesbíró útján jár el (mindazon ügyekben, amelyek legfeljebb ötéves szabadságvesztés-büntetéssel büntethető bűntettek és vétségek – például hamis tanúzás – miatt indulnak), akkor a következő okokból nyújtható be jogorvoslati kérelem:

az ítélet hatályon kívül helyezése iránt; vagy

a büntetőjogi felelősség megállapítása ellen és a büntetés mértékére vonatkozóan.

A regionális felsőbíróságon három bíróból álló bírói tanács határoz a kérelem tárgyában.

Ha a regionális bíróság első fokon ülnökbíróságként (Schöffengericht) vagy esküdtbíróságként (Geschworenengericht) járt el, a semmisségi panaszt a Legfelsőbb Bírósághoz kell benyújtani. Ha azonban a jogorvoslati kérelem csak a büntetés mértékére vonatozik, azt a regionális felsőbírósághoz kell benyújtani.

D. Jogorvoslatok

Általános polgári eljárás során fellebbezés formájában nyújtható be jogorvoslati kérelem az elsőfokú ítéletek ellen, tény- és jogkérdésben (Berufung). Fellebbezés minden ügyben benyújtható semmisség vagy téves jogi értékelés címén; emellett bizonyos tárgyú ügyekben – a 2 700 eurót meghaladó pertárgyértékű ügyekben pedig minden esetben – eljárási hiba vagy téves ténymegállapítás miatt is.

A másodfokú ítéletek ellen csak jogkérdésben benyújtott felülvizsgálati kérelem (Revision) formájában nyújtható be jogorvoslati kérelem. A jogorvoslat ezen formájára azonban számos megszorítás vonatkozik, a kérdéses ügytől függően. A Legfelsőbb Bíróság alapvetően csak a különös jelentőségű jogkérdésekben határoz; egy ilyen kérdés előterjesztése tehát előfeltétele annak, hogy a Legfelsőbb Bíróság befogadja a felülvizsgálati kérelmet. Emellett bizonyos, 5 000 euró alatti pertárgyértékű ügyekben semmiképpen nem lehet megtámadni a másodfokú ítéletet, ha pedig a pertárgy értéke nem haladja meg a 30 000 eurót, akkor adott esetben (közvetlenül vagy új kérelem alapján) a másodfokú bíróságnak is jóvá kell hagynia a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott felülvizsgálati kérelmet.

E. Jogi adatbázisok

Az osztrák igazságügyi portál általános tájékoztatást nyújt az osztrák jogrendszerről.

Ingyenes-e a hozzáférés az adatbázishoz?

Igen, az osztrák igazságügyi portálhoz való hozzáférés ingyenes.

Kapcsolódó linkek

Bíróságok hatásköre és illetékessége – Ausztria

Utolsó frissítés: 11/09/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata pl nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: en.

A tagállamok rendes bíróságai - Lengyelország

Ez a rész a lengyelországi rendes bíróságok szervezetéről ad tájékoztatást.

Rendes bíróságok

Lengyelországban a rendes bíróságok közé a **fellebbviteli bíróságok** (*sądy apelacyjne*), valamint a **területi** (*sądy okręgowe*) és a **kerületi** (*sądy rejonowe*) **bíróságok** tartoznak. Ezek a bíróságok többek között büntető, polgári, családjogi, fiatalkorúakkal kapcsolatos, kereskedelmi jogi, munkajogi és társadalombiztosítási ügyekben ítélkeznek – mindazon ügyek kivételével, amelyek más különleges bíróságok, így a katonai bíróságok hatáskörébe tartoznak. Szintén a rendes bíróságok vezetik a **földhivatali** és **jelzálog-nyilvántartásokat**, valamint a zálogjogi nyilvántartást, az országos bírósági nyilvántartást és az országos bűnügyi nyilvántartást.

Polgári bíróságok

Polgári kollégium (*wydział cywilny*) minden **fellebbviteli**, **területi** és **kerületi** bíróságon található.

Büntetőbíróságok

Büntető kollégium (*wydział karny*) minden **fellebbviteli**, **területi** és **kerületi** bíróságon található.

Jogi adatbázisok

A lengyel kormány internetes oldalán megtalálható az 1918 után közzétett törvények listája.

Az adatbázishoz való hozzáférés **ingyenes.**

Utolsó frissítés: 19/07/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Portugália

Ez a szakasz a portugál rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

A rendes bíróságok szervezete

Az Alkotmánybíróságon (*Tribunal Constitucional*) kívül – amelynek különleges hatáskörébe tartozik a törvényességi-alkotmányossági kérdésekben történő igazságszolgáltatás – Portugáliában a bíróságok a következő kategóriákba sorolhatók:

a Legfelsőbb Bíróság (*Supremo Tribunal de Justiça*), valamint az első- és másodfokú bíróságok;

a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság (*Supremo Tribunal Administrativo*), valamint az egyéb közigazgatási és adóügyi bíróságok;

a Számvevőszék (*Tribunal de Contas*).

Tengerészeti bíróságok, választottbíróságok és békebíróságok is létrehozhatók.

A jogszabály határozza meg azon ügyek körét, amikor a fent említett bíróságok együttesen vagy külön-külön egy, a hatásköri vagy illetékességi összeütközéseket vizsgáló bíróságot (*Tribunal dos Conflitos*) hozhatnak létre, továbbá az ilyen bíróságok összetételének módjait.

A katonai törvényszékekre (*tribunais militares*) vonatkozó rendelkezések kivételével – amely bíróságokat hadiállapot esetén lehet felállítani – adott típusú bűncselekmények tárgyában ítélkező kizárólagos hatáskörű bíróságok felállítása tiltott.

Rendes bíróságok

Legfelsőbb Bíróság

A Legfelsőbb Bíróság a bírósági hierarchia csúcsán álló testület (az Alkotmánybíróság hatáskörének sérelme nélkül). Polgári, büntető és szociális kollégiumokra tagolódik.

Székhelye Lisszabonban található, illetékessége Portugália egész területére kiterjed.

A Legfelsőbb Bíróság az elnök (a bírói testület elnöke) irányítása alatt működik, teljes ülésben (a különböző kollégiumokban tevékenykedő valamennyi bíró részvételével), szakosított kollégiumokban és kollégiumokban ülésezik.

Ellenkező jogszabályi rendelkezés hiányában a Legfelsőbb Bíróság csak jogkérdésekkel foglalkozik.

Fellebbviteli bíróságok

A fellebbviteli bíróságok (*tribunais da relação*) főszabály szerint másodfokú bíróságok.

Jelenleg Lisszabonban, Portóban, Coimbrában, Évorában és Guimarãesben működnek fellebbviteli bíróságok. Elnök (a bírói testület elnöke) irányítása alatt működnek, teljes ülésben vagy kollégiumokban.

A fellebbviteli bíróságok polgári, büntető, szociális, családjogi, ifjúságvédelmi, gazdasági, szellemi tulajdonnal foglalkozó, valamint versenyjogi, szabályozási és felügyeleti kollégiumokból állnak. A szociális, családjogi, ifjúságvédelmi, gazdasági, szellemi tulajdonnal foglalkozó, valamint versenyjogi, szabályozási és felügyeleti kollégiumok felállítása az elvégzendő munka mennyiségétől és összetettségétől függ. E kollégiumokat az érintett fellebbviteli bíróság elnökének javaslatára a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács utasítása alapján állítják fel.

Elsőfokú bíróságok (*Tribunais judiciais de 1.ª instância*)

Az elsőfokú bíróságok főszabály szerint a kerületi bíróságok (*tribunais de comarca*). Az elsőfokú bíróságok más bíróság hatáskörébe nem tartozó ügyekben járnak el. A kerületi bíróságok általános és szakosított hatáskörrel rendelkeznek.

A kerületi bíróságok általános vagy szakosított hatáskörrel rendelkező tanácsokra, valamint helyi „szatelit” tanácsokra oszthatók fel. A tanácsokat az általuk elbírált ügyek típusai és a székhelyük szerinti település neve alapján nevezik el.

A következő szakosított hatáskörrel rendelkező tanácsok hozhatók létre:

Központi Polgári Tanács (*Central cível*);

Helyi Polgári Tanács (*Local cível*);

Központi Büntető Tanács (*Central criminal*);

Helyi Büntető Tanács (*Local criminal*);

Helyi Vétségekkel Foglalkozó Tanács (*Local de pequena criminalidade*);

Vádemelési Tanács *(Instrução criminal*);

Család- és Ifjúságvédelmi Tanács (*Família e menores*);

Munkajogi Tanács (*Trabalho*);

Kereskedelmi Tanács (*Comércio*);

Végrehajtási Tanács (*Execução*).

Az elsőfokú rendes bíróságok az adott ügytől függően egyesbíróként vagy teljes ülésben, teljes ülésben és esküdtszékkel jár el. Mindegyik kerületi bíróság élén a képviseletre és vezetésre, ügyek kezelésére, valamint adminisztratív és működési irányításra jogosult elnök áll.

Ha ugyanazon bíróságon vagy tanácsban ötnél több bíró van, a bírói testület elnöke a többi bíró meghallgatását követően, az érintett bíró előzetes hozzájárulásával egy vagy több tanács tekintetében bírósági koordinátor (*magistrado judicial coordenador*) kinevezésére tesz javaslatot a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanácsnak. A bírói testület elnökének iránymutatásai alapján a bírósági koordinátor látja el az ezen bíró által ráruházott feladatokat az ügy magasabb szintű bírósághoz való utalás jogának (*avocação*) sérelme nélkül, és a bírói testület elnökének felhívására be kell számolnia az elvégzett munkáról.

Közigazgatási és adóügyi bíróságok

A közigazgatási és adóügyi bíróságok a közigazgatási és adóügyi jogviszonyokból fakadó jogviták rendezésével kapcsolatos keresetekről vagy fellebbezésekről döntenek. A közigazgatási és adóügyi bíróságok a következők:

Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság;

központi közigazgatási bíróságok;

kerületi közigazgatási bíróságok;

adóügyi bíróságok.

Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság a közigazgatási és adóügyi bírósági hierarchia csúcsán álló testület (az Alkotmánybíróság hatáskörének sérelme nélkül). Székhelye Lisszabonban található, illetékessége Portugália egész területére kiterjed.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság egyik kollégiuma a közigazgatási jogvitákkal, másik kollégiuma pedig az adóügyi jogvitákkal foglalkozik. Fő feladata a központi közigazgatási bíróságok által hozott ítéletek elleni fellebbezések elbírálása.

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság egy elnök (a bírói testület elnöke) irányítása alatt működik, akinek munkáját három alelnök segíti.

Az ügy tárgyától függően a bíróság teljes ülésben, kollégiumi ülésben vagy kollégiumban ülésezik. A teljes ülés és a kollégiumi ülés csak jogkérdést vizsgál.

Központi közigazgatási bíróságok

A központi közigazgatási bíróságok főszabály szerint másodfokú közigazgatási bíróságok. Jelenleg két központi közigazgatási bíróság van (északi és déli). Fő feladatuk a kerületi közigazgatási bíróságok és az adóügyi bíróságok határozatai elleni fellebbezések elbírálása.

Mindkét központi közigazgatási bíróság rendelkezik egy közigazgatási és egy adóügyi kollégiummal.

A központi közigazgatási bíróságok egy elnök (a bírói testület elnöke) irányítása alatt működnek, akinek munkáját két alelnök segíti.

A központi közigazgatási bíróságok tény- és jogkérdéseket vizsgálnak.

Kerületi közigazgatási bíróságok és adóügyi bíróságok

Ezek a bíróságok elsőfokú bíróságok, a fő feladatuk közigazgatási és adóügyi jogviták rendezése. Működhetnek külön-külön, kerületi közigazgatási bíróság és adóügyi bíróság megnevezés alatt, vagy együttesen, a közigazgatási és adóügyi bíróság megnevezés alatt.

A CSTAF, a Közigazgatási és Adóügyi Bíróságok Legfelsőbb Tanácsa (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) által öt évre kinevezett elnök irányítása alatt működnek.

Főszabály szerint egyesbírókból állnak, de a jogszabályok értelmében bizonyos esetekben eltérő összetételben is ülésezhetnek.

Békebíróságok

A békebíróságok (*julgados de paz*) a jellegüknél fogva kizárólag polgári jogviták, kis perértékű és családjogi, öröklési jogi és munkajogi vonatkozásokkal nem rendelkező ügyek rendezésének alternatív módját jelentik.

A 2011. július 13-i 78/2011. sz. törvény hatályos változatának rendelkezései értelmében a békebíróságok olyan megállapítási kereseteket vizsgálnak és bírálnak el, amelyek esetében a pertárgyérték nem haladja meg az elsőfokú bíróságok hatáskörét (15 000 EUR).

E törvény 9. cikke alapján a békebíróságok a következő ügyekben rendelkeznek hatáskörrel:

kötelezettségek betartásának kikényszerítésére irányuló keresetek, a csatlakozás pénzügyi szerződéseinek való megfelelés kötelezettsége kivételével;

ingóságok kiadása iránti keresetek;

a tulajdonostársak jogaival és kötelezettségeivel kapcsolatos perek, ha a közgyűlés a tulajdonostársak vagy a tulajdonostársak és a közös képviselő közötti viták rendezésére nem írta elő választottbíróság igénybevételét;

az épületek tulajdonosai közötti, szolgalmi út átmeneti biztosításával, vízelvezetéssel, árvíz elleni védelemhez szükséges munkálatokkal, vízelvezető árkok, csatornák és sövények megosztásával kapcsolatos viták rendezésére irányuló perek; az ablakok, ajtók, verandák és hasonló szerkezetek nyitása; eső tetőről való levezetése, fák és bokrok ültetése, belső és külső elválasztó falak;

birtok visszaszerzésére irányuló keresetek, birtokvédelmi keresetek, közös tulajdonban lévő vagyontárgyak elbirtoklásával, megvásárlásával és megosztásával kapcsolatos keresetek;

közös tulajdonnal kapcsolatos használati és kezelési joggal, földhasználati jogokkal, haszonélvezeti jogokkal, használati és lakhatási joggal, time-share szerződéssel összefüggő dologi jogokkal kapcsolatos keresetek;

Ingatlanbérlettel kapcsolatos keresetek a kilakoltatás kivételével;

szerződéses és szerződésen kívüli polgári felelősséggel kapcsolatos keresetek;

a szerződések nemteljesítésével kapcsolatos keresetek, munkaszerződések és földhaszonbérletek kivételével;

a kötelezettségek általános biztosításával kapcsolatos keresetek.

A békebíróságok rendelkeznek hatáskörrel a következő bűncselekményekből eredő kártérítési keresetek tekintetében, amennyiben nem emeltek vádat, vagy a vádat ejtették:

testi sértés;

gondatlanságból elkövetett testi sértés;

rágalmazás;

becsületsértés;

lopás;

rongálás;

természetkárosítás;

étel, ital vagy szolgáltatás megszerzése érdekében elkövetett csalás.

A 16. cikk értelmében a békebíróságok a vitarendezés alternatív módjaként közvetítői szolgálatot biztosítanak az azt kérelmezők számára. E szolgálat célja, hogy arra ösztönözze a feleket, hogy a vitájukat előzetes egyezség útján oldják meg. E szolgálat hatáskörrel rendelkezik minden olyan jogvita tekintetében, ahol közvetítés folytatható, még akkor is, ha az nem tartozik a békebíróságok hatáskörébe.

Utolsó frissítés: 29/01/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Románia

Ez az oldal a romániai rendes bíróságokról nyújt tájékoztatást.

A romániai bírósági rendszer bemutatása

Románia bírósági rendszere az alábbiak szerint épül fel:

Bíróságok és ügyészségek

1. szint

Körzeti bíróságok (176)

Ügyészségek

2. szint

Törvényszékek (42)

Szakosított törvényszékek (3)

Gyermek- és családügyi törvényszék (1)
Ügyészségek
3. szint
Fellebbviteli bíróságok (15)
Ügyészségek
4. szint
Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék
Ügyészség
A romániai bírósági rendszert a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék és a többi bíróság alkotja.

Bíróságok

Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék

Románia legfelsőbb szintű bíróságaként ez az egyetlen olyan bírósági intézmény, amely biztosítani tudja a **jogszabályok többi bíróság általi egységes értelmezését és alkalmazását. Az ennek biztosítására szolgáló legfőbb eszköz a törvényességi óvás**.
A Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék négy – önálló hatáskörrel rendelkező – kollégiumból áll:
I. polgári kollégium;
II. polgári kollégium;
büntető kollégium;
közigazgatási és adóügyi kollégium.
A legfelsőbb szintű bíróság további, önálló hatáskörrel rendelkező egységei a **négy darab „öt bíróból álló tanács”**, **az összevont kollégiumok, továbbá a törvényességi óvással, valamint a meghatározott jogkérdésekkel foglalkozó tanács**.
A Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék részeként működő **I. polgári kollégium, II. polgári kollégium, valamint közigazgatási és adóügyi kollégium** bírálja el a fellebbviteli bíróságok ítéleteivel, valamint törvény által megállapított esetben más bíróságok határozataival szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmeket, továbbá a nem jogerős ítéletek vagy bármely olyan bírósági aktus ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmeket, amelyek ellen egyéb módon nem nyújtható be fellebbezés és amelyek esetében a fellebbviteli bíróság előtti eljárás megszakadt.

A Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék büntető kollégiuma az alábbi ügyekkel foglalkozik:

Első fokon a törvény által az első fokon hatáskörrel rendelkező Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék hatáskörébe utalt ügyek és kérelmek;
A Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék büntető kollégiuma elsőfokú bíróságként bírálja el a hazaárulás bűntettével, a szenátorok, a képviselők és Románia európai parlamenti képviselői, a kormány tagjai, az alkotmánybírák, a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának tagjai, a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék bírái, valamint a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék mellett működő ügyészség ügyészei által elkövetett bűncselekményekkel kapcsolatos ügyeket.
a fellebbviteli bíróságok és a Katonai Fellebbviteli Bíróság által büntetőügyekben, első fokon hozott ítéletekkel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmek;
a fellebbviteli bíróságok és a Katonai Fellebbviteli Bíróság és a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék büntető kollégiuma által büntetőügyekben, első fokon hozott ítéletekkel szemben benyújtott felülvizsgálati kérelmek;
a nem jogerős ítéletek vagy bármely olyan bírósági aktus ellen benyújtott felülvizsgálati kérelmek, amelyek ellen egyéb módon nem nyújtható be fellebbezés és amelyek esetében a fellebbviteli bíróság előtti eljárás megszakadt;
törvény által megállapított esetekben a büntetőügyekben hozott jogerős ítéletekkel szembeni fellebbezések;
egyes jogkérdések tisztázását célzó előzetes döntéshozatal iránti kérelmek;
illetékességi összeütközések, amelyekben a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék büntető kollégiuma az összeütközéssel érintett bíróságok felett álló általános magasabb szintű bíróság;
a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező fellebbviteli bíróság által másik fellebbviteli bírósághoz való utalás iránti kérelmek;
törvényben meghatározott egyéb esetek.

Az öt bíróból álló tanácsok

A többször módosított és kiegészített, valamint ismételten közzétett 304/2004. sz. törvény 24. cikke értelmében az öt bíróból álló tanácsok bírálják el a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék büntető kollégiuma által első fokon hozott ítéletekkel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmeket, az előzetes engedélyezést követően az öt bíróból álló tanácsok elé terjesztett, fellebbviteli eljárásban hozott ítélettel szemben előterjesztett fellebbezéseket, az első fokon a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék büntető kollégiuma által tett megállapításokkal szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmeket, a törvényben meghatározott fegyelmi ügyeket, valamint a törvény által a hatáskörükbe utalt és hatáskörükbe tartozó egyéb ügyek, továbbá az alkotmánybíróság elé utalást elutasító, másik öt bíróból álló tanács által hozott ítéletekkel szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelmeket. Az ismételten közzétett 317/2004. sz. törvény 51. cikkének (3) bekezdése értelmében az öt bíróból álló tanácsok bírálják el a Magisztratúra Legfelsőbb Tanácsának fegyelmi ügyekben hozott ítéleteivel szembeni felülvizsgálati kérelmeket.
A Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék **összevont kollégiumban** tanácskozik a következő esetekben:
a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék ítélkezési gyakorlatának megváltoztatásával kapcsolatos előterjesztések intézése;
konzultáció az Alkotmánybírósággal a törvények alkotmányosságának – azok kihirdetését megelőző – ellenőrzése érdekében.

Fellebbviteli bíróság

Romániában a **fellebbviteli bíróságokat** az elnökök vezetik, akiknek munkáját egy vagy két elnökhelyettes segítheti.
A fellebbviteli bíróság kollégiumokban vagy ügyszakokban működik az alábbi ügycsoportokban:
polgári ügyek,
büntetőügyek,
gyermekeket érintő vagy családjogi ügyek,
közigazgatási és adójogi peres ügyek,
munkaügyi és társadalombiztosítási jogviták, továbbá gazdasági társaságokkal, cégnyilvántartással, fizetésképtelenséggel, tisztességtelen versennyel és egyéb kérdésekkel kapcsolatos ügyek, valamint
tengeri és folyami hajózási ügyek.
A 15 fellebbviteli bíróság jogi személyiséggel rendelkezik, és mindegyikük több (hozzávetőleg 3) törvényszék illetékességi területét fedi le.

Polgári ügyekben a fellebbviteli bíróságok a következő ügyeket tárgyalják:

elsőfokú bíróságként – külön jogszabályi előírások alapján – elbírálják a közigazgatási és adójogi peres ügyekkel kapcsolatos kereseteket;
fellebbviteli bíróságként elbírálják a törvényszékek által első fokon hozott ítéletekkel szembeni fellebbezéseket;

felülvizsgálati fórumként elbírálják a törvényszékek által fellebbviteli eljárásban hozott ítéletekkel, valamint az első fokon a törvényszékek által hozott azon ítéletekkel szembeni felülvizsgálati kérelmeket, amelyek ellen a törvény alapján nincs helye fellebbezésnek, továbbá a törvényben kifejezett meghatározott egyéb ügyeket.
Büntetőügyekben a fellebbviteli bíróságok a következő ügyeket tárgyalják:
Elsőfokú bíróságként:
a büntető törvénykönyv 394–397., 399–412. és 438–445. cikkében említett bűncselekmények;
Románia nemzetbiztonságával kapcsolatos, külön törvényekben meghatározott bűncselekmények;
a körzeti bíróságok és a törvényszékek bírái, valamint az e bíróságok mellett működő ügyészségek ügyészei által elkövetett bűncselekmények;
ügyvédek, közjegyzők, bírósági végrehajtók, a Számvevőszék pénzügyi ellenőrei, valamint külső állami könyvvizsgálók által elkövetett bűncselekmények;
a törvény alapján létrehozott egyházak vezetői, valamint egyéb, legalább püspöki vagy annak megfelelő rangú, vezető egyházi személyek által elkövetett bűncselekmények;
a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék bírósági fogalmazói, a fellebbviteli bíróságok vagy a katonai fellebbviteli bíróság bírái, és az e bíróságok mellett működő ügyészségek ügyészei által elkövetett bűncselekmények;
a Számvevőszék tagjai, a Jogalkotási Tanács elnöke, az ombudsman, az ombudsmanhelyettesek és a quaestorok által elkövetett bűncselekmények;
a törvényben meghatározott esetekben egy másik illetékes bírósághoz történő áttétel iránti kérelmek.
Fellebbviteli bíróságként elbírálják az első fokon a körzeti bíróságok és törvényszékek által büntetőügyekben hozott ítéletekkel szembeni fellebbezéseket.
A fellebbviteli bíróságok döntenek továbbá az illetékességi területükön működő törvényszékek közötti **illetékességi összeütközések**, az illetékességi területükön működő körzeti bíróságok és törvényszékek közötti hatásköri összeütközések, továbbá egy adott fellebbviteli bíróság illetékességi területén belül különböző törvényszékek illetékességi területén működő körzeti bíróságok közötti illetékességi összeütközések ügyében is.
A fellebbviteli bíróságok döntenek továbbá az elítélt személyek **kiadatására** vagy külföldre szállítására irányuló kérelmekről.

Törvényszékek

Az országban működő, megyei szinten szerveződő **42 törvényszék** jogi személyiséggel rendelkezik. A törvényszék illetékességi területe az adott törvényszék fekvése szerinti megye valamennyi körzeti bíróságát átfogja.
A törvényszék külön kollégiumokban vagy ügyszakokban működik az alábbi ügyekben:
polgári ügyek,
büntetőügyek,
gyermekeket érintő vagy családjogi ügyek,
közigazgatási és adójogi peres ügyek,
munkaügyi és társadalombiztosítási jogviták, továbbá gazdasági társaságokkal, cégnyilvántartással, fizetésképtelenséggel, tisztességtelen versennyel és egyéb kérdésekkel kapcsolatos ügyek; valamint
tengeri és folyami hajózási ügyek.
Polgári ügyekben a törvényszékek a következő ügyeket tárgyalják:
elsőfokú bíróságként a törvényszékek minden olyan keresetet elbírálnak, amelyet törvény nem utal más bíróság hatáskörébe.
Fellebbviteli bíróságként elbírálják az első fokon a körzeti bíróságok által hozott ítéletekkel szembeni fellebbezéseket.
Felülvizsgálati fórumként elbírálják a körzeti bíróságok által hozott azon ítéletekkel szembeni felülvizsgálati kérelmeket, amelyek ellen a törvény alapján nincs helye fellebbezésnek, továbbá a törvényben kifejezett meghatározott egyéb ügyeket.
Büntetőügyekben a törvényszékek a következő ügyeket tárgyalják:
elsőfokú bíróságként:
az élet, testi épség és egészség elleni bűncselekmények, a személyes szabadság elleni bűncselekmények, a rongálás bűncselekmény súlyosabban minősülő esetei, a különösen súlyos hátrányt okozó bűncselekmények, migránskereskedelem, kínzás, korrupció és hivatali bűncselekmények, államtitoksértése, nem nyilvános titkosszolgálati információ nyilvánosságra hozatala, pénzeszközök jogtalan megszerzése, sikkasztás, nukleáris és egyéb rádióaktív anyagokkal való visszaélés, robbanóanyaggal vagy robbantószerrel visszaélés, AIDS továbbadása, információs rendszerek és adatok biztonsága és integritása elleni bűncselekmények, szervezett bűnözői csoport létrehozása;
halált okozó szándékos bűncselekmények;
azon bűncselekmények, amelyek tekintetében a Szervezett Bűnözéssel és Terrorizmussal Kapcsolatos Vizsgálatok Igazgatósága (*Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată*) vagy az Országos Korrupcióellenes Igazgatóság képviseli a vádat, kivéve, ha e bűncselekmények törvény alapján magasabb szintű bíróságok hatáskörébe tartoznak;
az adócsalás megelőzéséről és az adócsalás elleni küzdelemről szóló többször módosított 241/2005. sz. törvény 9. cikkének megfelelően a pénzmosással és adócsalással kapcsolatos bűncselekmények;
a törvény által a hatáskörébe utalt egyéb bűncselekmények.
A törvényszékek döntenek az illetékességi területükön működő körzeti bíróságok közötti illetékességi összeütközések ügyében, valamint elbírálják a körzeti bíróságok által törvényben meghatározott ügyekben hozott ítéletekkel szembeni felülvizsgálati kérelmeket.

Körzeti bíróságok

A megyékben, valamint Bukarestben létrehozott körzeti bíróságok nem rendelkeznek jogi személyiséggel.
Polgári ügyekben a körzeti bíróságok elsősorban a következő ügyeket tárgyalják:
azon keresetek, amelyek a polgári törvénykönyv értelmében a szülői felügyeleti joggal és a családjogi ügyekkel foglalkozó bíróságok hatáskörébe tartoznak, kivéve, ha a törvény kifejezetten másként rendelkezik;
a törvény értelmében az anyakönyvi nyilvántartással kapcsolatos keresetek;
többszintes épületek, lakások vagy kizárólag különböző személyek tulajdonában álló helyiségek kezelésével, vagy a társasházközösségek által más természetes vagy jogi személyekkel létesített jogviszonyokkal kapcsolatos keresetek;
lakás kiürítése iránti keresetek;
közös fallal vagy árokkal, épületek vagy növények közötti távolsággal, átjárási joggal, valamint a tulajdonjogot érintő, törvény vagy bíróság által előírt vagy a felek megállapodása által meghatározott bármely egyéb teherrel vagy korlátozással kapcsolatos keresetek;
telekhatárok megváltoztatásával vagy megjelölésével kapcsolatos keresetek;
birtokvédelmi keresetek;
pénzben ki nem fejezhető cselekmény elvégzésére vagy attól való tartózkodásra vonatkozó kötelezettségekkel kapcsolatos keresetek, függetlenül attól, hogy szerződésen alapulnak-e vagy sem, a törvény által más bíróság hatáskörébe utalt keresetek kivételével;
halál tényének bírói megállapítása iránti keresetek;

közös tulajdon bíróság általi megszüntetése iránti keresetek, függetlenül a pertárgy értékétől;
örökléssel kapcsolatos keresetek, függetlenül a pertárgy értékétől;
elbirtoklást érintő keresetek, függetlenül a pertárgy értékétől;
keresetek földhaszonbérlettel kapcsolatos ügyekben, kivéve a külön törvény által más bíróság hatáskörébe utalt ügyeket;
bármely egyéb, pénzben kifejezhető követelés 200 000 RON összegig, függetlenül attól, hogy a felek egyéni vállalkozóként vagy magánszemélyként járnak el.
Ezenkívül a körzeti bíróságok a törvény által előírt esetekben elbírálják a hatósági jogalkalmazói tevékenységet végző helyi közigazgatási és egyéb szervek határozatai elleni fellebbezéseket, valamint a törvény által hatáskörükbe utalt egyéb kérelmeket.
Büntetőügyekben a körzeti bíróságok elsősorban a következő ügyeket tárgyalják:
Általánosságban a bűncselekmények minden fajtája, kivéve azokat, amelyeket a törvény értelmében első fokon a törvényszékek, a fellebbviteli bíróságok vagy a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék bírál el.
E bíróságokkal kapcsolatos további információk a román igazságügyi minisztérium által fenntartott bírósági portálon találhatók.
Jogi adatbázisok
Az alábbi jogi adatbázisok érhetők el az interneten:
a Legfelsőbb Semmítő- és Ítélőszék a saját weboldalán közzéteszi ítélkezési gyakorlatát;
A bíróságok a bírósági portálon közzéteszik ítéleteik összefoglalását. Lásd például a bukaresti fellebbviteli bíróság ítéleteinek összefoglalását;
A **romániai Jogalkotási Tanács** által üzemeltetett és fenntartott jogi adatbázis, bíróságok illetékessége – Románia.
Utolsó frissítés: 16/04/2020
E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Szlovénia

Ez a rész Szlovénia rendes bíróságainak szervezetéről ad tájékoztatást.

Rendes bíróságok
A bíróságokról szóló törvény 98. cikkének megfelelően a szlovéniai bíróságok közé az alábbiak tartoznak:
helyi bíróságok (okrajna sodišča),
kerületi bíróságok (okrožna sodišča),
felsőbíróságok (višja sodišča),
a Szlovén Köztársaság legfelsőbb bírósága (Vrhovno sodišče) (a továbbiakban: a Legfelsőbb Bíróság).

A helyi bíróságok hatásköre
A bíróságokról szóló törvény 99. cikke értelmében a szlovéniai helyi bíróságok hatásköre az alábbiakra terjed ki:

Büntetőügyek
Pénzbírsággal, vagy legfeljebb három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető bűncselekmények első fokon történő elbírálása, kivéve a sajtó, a rádió, a televízió, vagy egyéb nyilvános hírközlési eszköz útján elkövetett rágalmazás bűncselekménye.
A fenti bűncselekmények kivizsgálása
Jogszabályban meghatározott egyéb feladatok ellátása

Polgári ügyek
Döntés első fokon az alábbi ügyekben:
Polgári ügyekben a polgári perrendtartásnak megfelelően
Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában öröklési és egyéb nemperes ügyekben, továbbá ingatlan-nyilvántartással kapcsolatos ügyekben
Jogszabály eltérő rendelkezése hiányában végrehajtási és követelések biztosításával kapcsolatos ügyekben.

Egyéb ügyek
Jogszabályban meghatározott egyéb ügyekben döntés vagy határozathozatal

Költségmentesség
Más bíróság jogszabályon alapuló hatáskörébe nem tartozó ügy ellátása a költségmentességgel kapcsolatos ügyekben, valamint nemzetközi jogsegély nyújtása szabálysértési ügyekben.

A kerületi bíróságok hatásköre
A bíróságokról szóló törvény 101. cikke értelmében a szlovéniai kerületi bíróságok hatásköre az alábbiakra terjed ki:

Büntetőügyek
Döntés első fokon a helyi bíróságok hatáskörébe nem tartozó bűncselekmények ügyében.
Nyomozás vagy nyomozati cselekmények lefolytatása bűncselekmények vonatkozásában (a fenti 1. pontban leírtak szerint).
Előzetes eljárások lefolytatása és a kiskorúak által lekövetett bűncselekmények elbírálása első fokon.
Döntés első fokon külföldi bíróság büntetőügyben hozott ítéletének végrehajtásáról.
Büntetőítéletek végrehajtása és helyi bíróságok büntetőítéleteinek végrehajtása (a fenti 1., 3. és 4. pont szerinti).
Döntés az emberi jogok és alapvető szabadságok korlátozásának engedélyezéséről.
Döntés tárgyalás-előkészítő kollégiumban (a helyi bírósági hatáskörbe tartozó büntetőügyekben is).
Jogszabályban előírt más feladatok ellátása.
A vádlottakkal való jogszerű és megfelelő bánásmód felügyelete, a fogvatartottak felügyelete.
Az 1., 2., 3., 6., 7. és 8. pontban jelzett feladatok ellátásáért a (kerületi) bíróságok szakosított egységei felelősek olyan összetettebb ügyekben, amelyek szervezett bűnözéssel és gazdasági bűncselekményekkel, terrorizmussal, korrupcióval és más hasonló bűnözői tevékenységekkel kapcsolatosak.

Polgári ügyek
Döntés első fokon az alábbi ügyekben:
Polgári ügyekben a polgári perrendtartásnak megfelelően
Külföldi bíróságok ítéleteinek elismerése
A bíróság hatáskörébe tartozó kényszeregyezségi, csőd- és felszámolási ügyek és kapcsolódó jogviták
A szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos jogviták

A jogvita megindítását megelőzően előzetes intézkedés iránt benyújtott olyan kérelmek, amelyekről a bíróságnak a gazdasági jogvitákra vonatkozó szabályok szerint kell döntenie, a választottbírósági kikötéssel érintett ügyek, valamint az ideiglenes intézkedések iránti kérelmek a szellemi tulajdonhoz fűződő jogokkal kapcsolatos ügyekben.
Jogszabályban meghatározott egyes nemperes eljárások.

Egyéb ügyek

A cégjegyzék vezetése
Döntés vagy határozathozatal más ügyekben, ha azt jogszabály előírja.
A polgári, büntető- és egyéb ügyekben a költségmentességgel kapcsolatos feladatok ellátása.
Nemzetközi jogsegélyügyek ellátása

A felsőbíróságok hatásköre

A bíróságokról szóló törvény 104. cikke szerint az alábbiak tartoznak a felsőbíróságok hatáskörébe:
Döntés vagy határozathozatal másodfokon az illetékességi körükbe tartozó helyi és kerületi bíróságok határozatai ellen benyújtott fellebbezésekről
Az illetékességi területén belüli helyi vagy kerületi bíróságok közötti hatásköri viták elbírálása, döntés az illetékességi területen belül más helyi vagy kerületi bírósághoz való áttételről
Jogszabályban előírt más feladatok ellátása.

Jogi adatbázisok

Az adatbázis neve és elérési útja

Sodstvo Republike Slovenije (A Szlovén Köztársaság bíróságai)

Ingyenes-e az adatbázishoz való hozzáférés?

Igen, az adatbázis **ingyenesen hozzáférhető**.

A tartalom rövid ismertetése

Sodstvo Republike Slovenije (A Szlovén Köztársaság bíróságai) adatbázis több adatbázishoz nyújt hozzáférést, például:
A Szlovén Köztársaság igazságszolgáltatási rendszere
Bírósági igazgatás
Nyilvános nyilvántartások (ingatlan-nyilvántartás, bírósági nyilvántartás)

Kapcsolódó linkek

Bíróságok jegyzéke

Utolsó frissítés: 16/04/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Szlovákia

Ez a rész Szlovákia rendes bíróságainak szervezetéről ad tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

Szlovákiában a bírói hatalmat független és pártatlan bíróságok gyakorolják. Az igazságszolgáltatási ügyek minden szinten különválnak az egyéb nemzeti hatóságoktól.

Jogi adatbázisok

A Szlovák Igazságügyi Minisztérium adatbázisa Slov-Lex

A Szlovák Igazságügyi Minisztérium elektronikus jogszabálygyűjteménye (Slov-Lex) projekt két összekapcsolt informatikai rendszeren alapul:
eZbierka (eGyűjtemény) – a törvény alapján jogszabályok jogi kötőerővel bíró egységes szerkezetbe foglalt szövegeihez és egyéb szabványokhoz hozzáférést biztosító informatikai rendszer
eLegislatíva (eJogalkotás) – a jogalkotási eljárás minden szakaszára kiterjedő folyamatirányító informatikai rendszer, amely fejlett szerkesztési eszközt tartalmaz a jogalkotók számára

Előnyök a célcsoportok számára:

Egyre nehezebb abból az alapvető jogelvből kiindulni a gyakorlatban, hogy mindenki ismeri a hatályos törvényeket és tisztában van a jogaival és kötelezettségeivel, tekintve a törvények növekvő mennyiségét és összetettségét. A Slov-Lex projekt elősegíti ezen elv végrehajtását azáltal, hogy hatékony hozzáférést biztosít mindenkinek a hatályos joghoz:
polgárok – a projekt eZbierka része kifejezett előnyöket biztosít azáltal, hogy a hatályos jogszabályokhoz hivatalos és jelentősen jobb hozzáférést biztosít, térítésmentesen, és felhívja a figyelmet az új jogszabályokra
jogi szakemberek – folyamatosan hozzáférhetnek a hatályos jogszabályokhoz, és lehetőségük lesz arra, hogy értesítést kapjanak az új szlovák és európai uniós jogszabályokról, mind általánosságban, mind pedig a szakterületükre vonatkozó különös jogszabályok tekintetében
vállalkozók – szintén folyamatosan és térítésmentesen hozzáférhetnek a hatályos jogszabályokhoz, és lehetőségük lesz arra, hogy értesítést kapjanak az új szlovák és európai uniós jogszabályokról, mind általánosságban, mind pedig a működési területükre vonatkozó különös jogszabályok tekintetében; egy jobb szabályozási környezet kedvezőbb feltételeket fog teremteni a vállalkozói léthez, és csökkenti az üzleti tevékenységek folytatásának adminisztratív terheit
helyi és területi hatóságok – folyamatosan és térítésmentesen hozzáférhetnek a hatályos jogszabályokhoz, miközben adminisztratív terheik (az az adminisztratív szempontból terhes és költséges kötelezettség, hogy munkanapokon hozzáférést biztosítsanak az előfizetéshez kötött Jogszabályok Gyűjteményéhez, valamint a Gyűjtemény papíralapú kiadásának archiválása) csökkennek, mivel a szolgáltatás felváltja a Gyűjteményhez munkanapokon való támogatott hozzáférés biztosításának terhes kötelezettségét
közigazgatási szervek – a projekt egyrészről folyamatos és térítésmentes hozzáférést biztosít a hatályos jogszabályokhoz, másrészről csökkenti az adminisztratív terheket, ezáltal a jogalkotás pénzügyi költségét, továbbá lehetőséget biztosít a feladatok jobb teljesítésére a törvényalkotás és az Európai Unió jogának végrehajtása terén
igazságügyi hatóságok – folyamatos és gyors hozzáférést kapnak a hatályos jogszabályokhoz és azok bármely időállapotához, valamint egy adott jogszabályhoz kapcsolódó bírósági határozatokra való hivatkozásokhoz egy adott időállapotban, ami lehetőséget teremt arra, hogy legalább részben feleslegessé tegyen bizonyos rutin tevékenységeket, és növelje a bírák és bírósági tisztviselők munkavégzésének hatékonyságát
jogalkotó szervek – egy hatékony eszközt használhatnak majd a jogszabályok előkészítésére és a jogalkotási folyamat kezelésére, ami csökkenteni fogja a bürokratikus terheiket és lehetővé teszi számukra, hogy jobban összpontosítsanak a folyamatban lévő javaslatokra.

A rendes bíróságok szervezete

Szlovákia bírósági rendszere

Szlovákia bírósági rendszere az alábbiakból áll:
járásbíróságok (54)
regionális bíróságok (8)
Szakosított büntetőbíróság
a Szlovák Köztársaság Legfelsőbb Bírósága.

A bíróságok hatásköre

Járásbíróságok

A járásbíróságok elsőfokú bíróságként járnak el polgári és büntetőügyekben, hacsak a bírósági eljárásról szóló szabályok másként nem rendelkeznek. Ezenkívül ítéletet hoznak választási jogi kérdésékben, amennyiben azt a vonatkozó törvény előírja.

Regionális bíróságok

A regionális bíróságok másodfokú bíróságként járnak el a járásbíróságok által első fokon tárgyalt polgári és büntetőügyekben.
Az eljárási szabályok határozzák meg, hogy mely polgári és büntetőügyekben járnak el és hoznak ítéletet a regionális bíróságok elsőfokú bíróságként.
A regionális bíróságok járnak el első fokon közigazgatási ügyekben, kivéve, ha a külön törvény másképpen rendelkezik.
A regionális bíróságok járnak el és hoznak ítéletet egyéb ügyekben, amennyiben külön törvények ezt írják elő. (A magánéletnek az információs technológia jogosulatlan használatával szembeni védelméről és egyes törvények módosításáról szóló 166/2003 sz. törvény).

Szakosított Büntetőbíróság

A Szakosított Büntetőbíróság hoz ítéletet büntető és egyéb ügyekben a bírósági eljárásokra vonatkozó szabályokban meghatározottak szerint.

A Legfelsőbb Bíróság

A Legfelsőbb Bíróság hatásköre az alábbi ügyekre terjed ki:
a regionális bíróságok és a Szakosított Büntetőbíróság határozatai elleni rendes fellebbezések, amennyiben a bírósági eljárásokról szóló rendelkezések ezt írják elő;
a járásbíróságok, a regionális bíróságok, a Szakosított Büntetőbíróság és a Legfelsőbb Bíróság határozatai elleni rendkívüli fellebbezések, amennyiben a bírósági eljárásokról szóló rendelkezések ezt írják elő;
bíróságok és központi kormányzati szervek között az ügy tárgya alapján megállapított hatáskörre vonatkozó viták;
valamely ügynek az illetékes bíróságtól eltérő bírósághoz való áthelyezése, amennyiben a jogi eljárásokról szóló rendelkezések ezt írják elő;
egyéb esetek, amennyiben azt törvény vagy nemzetközi szerződés írja elő.
A Legfelsőbb Bíróság hatáskörébe tartozik a bíróságok által meghozott **jogerős ítéletek felülvizsgálata**.
A Legfelsőbb Bíróság előmozdítja továbbá a törvények és egyéb jogilag kötelező erejű rendelkezések **egységes értelmezését és következetes alkalmazását**:
saját ítélkezési tevékenységén keresztül,
a törvények és egyéb általános jogilag kötelező erejű rendelkezések értelmezésének egységesítését célzó vélemények elfogadásával,
a különös fontossággal bíró jogerős bírósági határozatok közzétételével a Legfelsőbb Bíróság véleményeinek gyűjteményében és a Szlovák Köztársaság bírósági határozatai között.

Kapcsolódó linkek

Igazságügyi Minisztérium

Utolsó frissítés: 27/02/2023

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Finnország

Ez a szakasz a finnországi általános és közigazgatási bíróságok szervezetéről nyújt információkat.

Általános és közigazgatási bíróságok – bevezetés

A finn bírósági rendszer a polgári és büntetőügyekkel foglalkozó **általános bíróságokra**, a közigazgatási aktusok bírósági felülvizsgálatát ellátó **közigazgatási bíróságokra**, valamint meghatározott **szakosított bíróságokra** osztható fel.
Az **„általános bíróságok"** olyan bíróságok, amelyek hatásköre általános. Ezek tehát olyan jogvitákkal foglalkoznak, amelyek nem tartoznak valamely más bíróság hatáskörébe. A finn általános bíróságok közé tartozik:
20 **körzeti bíróság** (*käräjäoikeudet/tingsrätterna*),
5 **fellebbviteli bíróság** (*hovioikeudet/hovrätterna*) és
a Legfelsőbb Bíróság (*korkein oikeus/högsta domstolen)*.
Finnországban a **közigazgatási bíróságok** az általános közigazgatási bíróságok (*hallinto-oikeudet/förvaltningsdomstolarna*).
Az általános közigazgatási bíróságok a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságra (*korkein hallinto-oikeus/högsta förvaltningsdomstolen*) és regionális közigazgatási bíróságokra oszthatók fel. Finnországban hat regionális közigazgatási bíróság található: a helsinki, a hämeenlinnai, a kelet-finnországi, az észak-finnországi, a turkui és a vaasai közigazgatási bíróság. Ezenkívül az Åland-szigeteken Åland közigazgatási bírósága néven külön közigazgatási bíróság működik.
A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság a **legmagasabb szintű közigazgatási bíróság**.

Körzeti bíróságok

A körzeti bíróságok elsőfokú bíróságokként működnek. Polgári és büntetőügyekkel és egyes nemperes eljárásokkal, mint például házasság felbontásával foglalkoznak. Pillanatnyilag 20 körzeti bíróság van Finnországban. Méretük jelentős eltéréseket mutat, mind személyzet mind ügyteher szempontjából. A körzeti bíróságok évente mintegy 550 000 ügyet (80 000 büntetőügyet, 420 000 polgári ügyet és 50 000 nemperes eljárást) bírálnak el. A körzeti bíróságok összesen mintegy 1900 munkavállalót foglalkoztatnak.
A körzeti bíróságok tevékenységeire és igazgatására irányadó rendelkezések a **bíróságokról szóló törvényben** (*tuomioistuinlaki/domstolslag*, 673/2016), és az ahhoz kapcsolódó rendeletben, valamint a körzeti bíróságok eljárási szabályzatában találhatók. A törvény értelmében az elsőfokú bíróság vezető bírája egyúttal az adott bíróság igazgatási vezetője is.
A körzeti bíróságok tagjai a bírósági ülnökök is, akik súlyosabb büntetőügyek és a földtulajdon- és földhasználati jogokat érintő ügyek elbírálásában vesznek részt. Az önkormányzati tanácsok jelölik ki a bírósági ülnököket. Az önkormányzatok által megválasztandó bírósági ülnökök számát az Igazságügyi Minisztérium hagyja jóvá. A bírósági ülnökök díjazását az állam fedezi.

Eljárás a körzeti bíróságok előtt

A körzeti bíróságon a **polgári eljárás** két szakaszra oszlik: **előkészítő szakaszra** és az **érdemi tárgyalásra**. Az előkészítő szakasz a felek írásbeli nyilatkozataival indul. A nem vitatott követelésekkel kapcsolatos ügyek gyakran már ebben a szakaszban megoldódnak. A szóbeli előkészítő szakasz egyesbíró előtti előkészítő tárgyalást jelent.
Ha e szakaszban nem kerül sor egyezségre, az ügyben különálló érdemi tárgyalásra kerül sor. Egy vagy három bíró lehet jelen az érdemi tárgyaláson. Ha lehetséges, az érdemi tárgyalást közvetlenül az előkészítő tárgyalást követően kell megtartani.
Büntetőügyekben a bíróság összetétele a bűncselekménytől függ. Vétség esetén az ügyet egyesbíró is elbírálhatja, a súlyosabb bűncselekményeket általában egy bíróból és két bírósági ülnökből vagy három bíróból álló tanács tárgyalja.
A **büntetőeljárás** a polgári ügyekben irányadókkal azonos elveket követ. A büntetőügy is kezdődhet előkészítő tárgyalással. A bíróság felkérheti a vádlottat, hogy az érdemi tárgyalás előtt tegyen nyilatkozatot. Az eljárás szóbeli, az ítélet pedig azon tényeken és bizonyítékokon alapul, amelyeket a felek terjesztettek a bíróság elé. A bizonyítékokat az érdemi tárgyaláson kell előterjeszteni. A büntetőügyekben is – amennyiben lehetséges – közvetlenül az előkészítő tárgyalást követően kerül sor az érdemi tárgyalásra. A bíróság összetétele az érdemi tárgyalás során nem módosulhat. Egyes büntetőügyek jogszabályban meghatározott feltételek teljesülése esetén érdemi tárgyalás mellőzésével, írásbeli eljárásban is elbírálhatók.
Ha a bíróság nem jut **egyetértésre** az ítélettel kapcsolatban, szavazást tartanak; a tanács minden tagja egy-egy szavazattal rendelkezik. Amennyiben polgári ügyben szavazategyenlőség van, a bíró által támogatott álláspont az irányadó; büntetőügyben az enyhébb alternatívát fogadják el.
Az ítélet rendelkező részből és indokolásból áll. Az ítéletet a legtöbb esetben az érdemi tárgyalás végén kihirdetik. A kiterjedtebb vagy egyéb okból bonyolultabb ügyekben azonban az ítélethozatal legfeljebb két héttel az érdemi tárgyalást követően is történhet. Ebben az esetben a felek a bíróság hivatalában vehetik át az írásba foglalt ítéletet.

Fellebbviteli bíróságok

Finnországban öt fellebbviteli bíróság működik: a helsinki, a kelet-finnországi (amelynek székhelye Kuopioban található), a rovaniemi-i, a vaasai és a turkui fellebbviteli bíróság.
Másodfokú bíróságként a fellebbviteli bíróságok döntenek a körzeti bíróságok határozataival szemben benyújtott fellebbezésekről és panaszokról. A fellebbviteli bíróságok bizonyos esetekben elsőfokú bíróságként is eljárhatnak. Például a fellebbviteli bíróságok bírálják el az illetékességi területükön működő közigazgatási bíróságok bírái vagy magasabb beosztású hivatalnokai részvételével elkövetett hivatali bűncselekményeket.
A fellebbviteli bíróságok feladatkörébe tartozik az illetékességi területükön található körzeti bíróságok működésének felügyelete, valamint az igazságügyi igazgatással kapcsolatos bizonyos ügyek, mint például nyilatkozat benyújtása az Igazságszolgáltatási Kinevezési Testülethez a körzeti bírósági vagy fellebbviteli bírósági bírói álláshelyre jelentkező pályázókról. A fellebbviteli bíróság a nyilatkozatot a jogszabályban meghatározott módon teszi meg. A fellebbviteli bíróság elnöke felel a bíróság tműködéséért és hatékonyságáért.
A fellebbviteli bíróság **kollégiumokra** tagolódik. A kollégium az elnökből és más bírákból áll. Az ügyeket általában három bíróból álló tanács bírálja el.

Eljárás a fellebbviteli bíróságok előtt

Bizonyos büntető és polgári ügyekben a kérelmezőnek a jogorvoslat további vizsgálatához engedélyt kell kérnie a fellebbviteli bíróságtól. A jogorvoslat további vizsgálatára vonatkozó engedély megadásáról törvény rendelkezik. Az ügy elbírálására írásbeli eljárás során vagy szóbeli érdemi tárgyaláson kerül sor.

Legfelsőbb Bíróság

Finnországban a Legfelsőbb Bíróság a **legmagasabb fellebbviteli szint**. A Legfelsőbb Bíróság tanácsokra tagolódik, amelyek öt bíró jelenlétében minősülnek határozatképesnek.
Ahhoz hogy az érintett fél egy ügyet a Legfelsőbb Bíróság elé terjeszthessen, a bírósági ítélettel szembeni fellebbezésre irányuló engedélyt kell kérnie. A Legfelsőbb Bíróság megvizsgálja a kérelmet, és mérlegeli, hogy az adott ügyben megadja-e a fellebbezéshez az engedélyt. A határozatot két- vagy háromfős **tanács** hozza meg. A fellebbezésre vonatkozó engedély csak a törvényben előírt feltételekkel adható meg.
A Legfelsőbb Bíróság 1980 óta precedensteremtő intézmény. A gyakorlatban a Legfelsőbb Bíróság határozata jogi normát teremt, amelyet a többi bíróságnak hasonló ügyekben követnie kell. Nincs szükség engedélyre a fellebbezéshez olyan ügyekben, amikor fellebbviteli bíróság járt el elsőfokú bíróságként.
A Legfelsőbb Bíróság munkáját az **elnök** irányítja. A Legfelsőbb Bíróság további tagjai a bírák. Az ügyeket a főtitkár, referens tanácsnok, vezető bírósági titkár vagy bírósági titkár adhatja elő.
A peres ügyek elbírálása mellett a Legfelsőbb Bíróság feladata továbbá, hogy az egy évnél hosszabb, határozott időre szóló pozíciókba kinevezze az általános bírósági bírókat. A Legfelsőbb Bíróság emellett véleményezi a köztársasági elnökhöz jóváhagyásra benyújtott jogszabálytervezeteket és az elnöki kegyelmi kérelmeket.
A Legfelsőbb Bíróság előtti **eljárás** általában **írásbeli**, szükség esetén azonban **tárgyalás** is tartható.

Általános közigazgatási bíróságok

Közigazgatási bíróságok

Finnország Alkotmánya szerint a törvényeket minden állami cselekvés során szigorúan be kell tartani. Az a személy vagy szervezet, aki vagy amely úgy véli, hogy az állam vagy a helyi önkormányzat valamely őt érintő ügyben jogszabályt sért, főszabály szerint jogosult a határozattal szemben fellebbezni.
A hatóságnak a határozat meghozatalakor tájékoztatást kell adnia arról, hogy hogyan és hová lehet a határozattal szemben fellebbezni. Számos esetben elsőként az érintett közigazgatási hatósághoz lehet kifogást benyújtani, amelyet követően az elégedetlen fél jogorvoslati kérelmet nyújthat be a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróságok illetékességi területe a finn régiókhoz igazodik oly módon, hogy egy igazságszolgáltatási körzet egy vagy több régiót fed le.
Fellebbezés során a közigazgatási bíróság a hatóság határozatának jogszerűségét vizsgálja. Ha a kérelmező elégedetlen a közigazgatási bíróság határozatával, legtöbbször további fellebbezés nyújtható be a Legfelsőbb Közigazgatási Bírósághoz, vagy legalább fellebbezési engedély kérhető a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságtól.
A közigazgatási bíróságokra vonatkozó rendelkezéseket a közigazgatási bíróságokról szóló törvény (*hallinto-oikeuslaki/lag om förvaltningsdomstolarna* 430 /1999. sz.), a közigazgatási bíróságok hatásköréről és illetékességéről szóló kormányrendelet (*valtioneuvoston asetus hallinto-oikeuksien tuomiopiireistä /statsrådets förordning om förvaltningsdomstolarnas domkretsar* 865/2016. sz.), valamint számos eljárási szabályzat tartalmazza. A közigazgatási bíróságokra vonatkozó eljárási szabályokat a közigazgatási eljárásról szóló törvény (*hallintolainkäyttölaki/förvaltningsprocesslag* 586/1996. sz.) határozza meg.
A közigazgatási bíróságokhoz évente mintegy 20 000 fellebbezést nyújtanak be. Ezen ügyek többsége fellebbezésre vonatkozik, de a közigazgatási bíróságok közigazgatási jogvitákat és más, eléjük terjesztett ügyeket is elbírálnak. A bírósági nyilvántartás közel 300 különböző ügykategóriát tartalmaz, ami szemlélteti a közigazgatási bíróságok hatáskörébe tartozó ügyek széles körét. A közigazgatási bíróságok általános hatáskörű regionális bíróságok, és főszabály szerint a közigazgatási bíráskodás hatáskörébe tartozó ügyekkel foglalkoznak. Bizonyos ügyek azonban meghatározott közigazgatási bíróságok hatáskörébe tartoznak:

a helsinki közigazgatási bíróság kizárólagos hatáskörébe tartoznak a hozzáadottérték-adóval és a vámokkal kapcsolatos ügyek;
a vaasai közigazgatási bíróság rendelkezik kizárólagos hatáskörrel a vízügyi törvény és a környezetvédelmi törvény szerinti engedélyezéssel és kötelezéssel kapcsolatos ügyekben;
a hämeenlinnai közigazgatási bíróság bírálja el a mezőgazdasági és vidékfejlesztési támogatásokkal, valamint a mezőgazdaság számára nyújtott strukturális támogatással kapcsolatos fellebbezéseket;
az észak-finnországi közigazgatási bíróság bírálja el a rénszarvastartáshoz és hagyományos megélhetési formákhoz nyújtott támogatásokkal kapcsolatos ügyekben benyújtott fellebbezéseket, valamint a skolt törvény (*kolttalaki/skoltlag* 253/1995. sz.) alapján elbírált egyes ügyekben benyújtott fellebbezéseket.
A közigazgatási bíróságok tagja az elnök és a közigazgatási bírósági bírák. Az elnök irányítja a bíróság munkáját, és felel annak hatékonyságáért. A közigazgatási bíróság feladatai ellátása során tanácsokra tagozódhat. A tanács élén a tanácselnökké kinevezett bíró áll. A közigazgatási bíróság bíráin felül a közigazgatási bíróságok alkalmazottai közé tartoznak a bírósági fogalmazók és a hivatalnokok. A közigazgatási bíróságok alkalmazottainak száma összesen mintegy 550.

A közigazgatási bíróságok összetétele a határozathozatal során

A közigazgatási bíróságok testületi jellegű bíróságok, amelyek három jelenlévő tag esetében határozatképesek. A közigazgatási bíróságok tagjai az elnök és a közigazgatási bírósági bírák. Bizonyos ügyekben, mint például a mentális egészséggel vagy gyermek állami gondozásba vételével kapcsolatos ügyekben az ügyek vizsgálatában és elbírálásában részmunkaidős szakértő tag is részt vehet. A környezetvédelmi törvény és a vízügyi törvény hatálya alá tartozó ügyeket a jogi végzettséggel rendelkező tagokból, valamint a természettudományok vagy műszaki tudományok szakértőiből álló tanács bírálja el. Ilyen ügyekben a tanács általában négy tagból áll.
A közigazgatási bíróságok egyes egyszerűbb fellebbezéseket kisebb tanácsokban is elbírálhatnak, feltéve, ha ez nem veszélyezteti a felek jogvédelmét.
A jogszabályban meghatározott egyes fellebbezéseket két tagból álló tanács bírálja el, amennyiben az ügy egyértelmű, és ahhoz nem szükséges a jogszabályok új értelmezése. Ez vonatkozik a jövedelemadóval, ingatlan- és gépjárműadóval, valamint az építési engedélyekkel kapcsolatos fellebbezésekre is. Ha a két tagból álló tanács tagjai a határozat tekintetében nem értenek egyet, az ügyben három tagból álló rendes tanács dönt. Egyesbíró bírálja el például a parkolójegyekkel, a járművek elszállításának díjával, a vezetői engedélyekkel és a tömegközlekedési pótdíjjal kapcsolatos fellebbezéseket.
Egyesbíró hozhat határozatot a végrehajtás ideiglenes tilalmáról, valamint az adók és díjak behajtásának tilalmáról és felfüggesztéséről is.

Eljárás a közigazgatási bíróságok előtt

A közigazgatási bíróságok esetében az ügyet elsősorban írásban bírálják el, azonban az elmúlt években gyakoribbá váltak a tárgyalások és a bírósági szemlék. A tárgyalások száma különösen a gyermekvédelemmel és a külföldi állampolgárokkal kapcsolatos ügyekben nőtt meg.
A fellebbező vagy kérelmező főszabály szerint köteles követelését és követelésének jogalapját előterjeszteni. A közigazgatási bíróság azonban hivatalból köteles biztosítani az ügy megfelelő vizsgálatát. A közigazgatási eljárásról szóló törvény értelmében a közigazgatási bíróság a pártatlan és tisztességes eljárás elve és az ügy jellege által megkövetelt mértékben köteles az ügyet vizsgálni.
A közigazgatási bíróságok törekednek arra, hogy az ügyeket beérkezésük sorrendjében bírálják el. Bizonyos ügyekben azonban soron kívül járnak el. Azt követően, hogy az ügy a közigazgatási bíróság elé került, a referens előkészíti az ügyet. A közigazgatási bíróság referensei a bírósági titkárok és a fogalmazók, néha a közigazgatási bírák is. A referens feladata, hogy az érintett hatóságoktól beszerezze a szükséges nyilatkozatokat és jelentéseket, és hogy meghallgassa a feleket.
Az eljárás megindítását követően megvizsgálják az eljárás előfeltételeit, és fellebbezési ügyekben a megtámadott határozatot hozó hatóságtól beszerzik a nyilatkozatot és a vonatkozó háttér-dokumentumokat. Ezt követően meghallgatják a fellebbezőt és a többi felet.
A referens az elbírálandó ügyre vonatkozóan határozattervezetet készít. A bírák áttanulmányozzák a dokumentumokat és a határozattervezetet, majd ezt követően a közigazgatási bíróság ülésén bírálják el az ügyet.
A közigazgatási bíróság az ügyben felmerülő valamennyi körülményt figyelembe veszi, és eldönti, hogy mely körülmények relevánsak a határozat szempontjából. Ha határozathozatalban részt vevő tagok nem jutottak egyetértésre, szavazásra kerül sor. A referens jogosult az ügyben különvéleményt megfogalmazni. Az ülést követően az indokolás még pontosítható, annak aláírását követően azonban a határozatot kézbesítik a felek részére.

Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság

A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság az a bíróság, amely a közigazgatási ügyekben a legmagasabb szintű bírói hatáskörrel rendelkezik.
A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság által vizsgált ügyek kategóriáinak többsége más közigazgatási bíróságokat érintő fellebbezésekkel kapcsolatos.
Bizonyos ügyekben a fellebbezőnek elsőként fellebbezési engedélyt kell kérnie a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságtól.
Finnországban lehetőség van fellebbezést előterjeszteni a kormány vagy valamely minisztérium, azaz a legmagasabb szintű végrehajtó hatalommal rendelkező szervek határozatai ellen is.
A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság emellett jogalkotási kérdésekben véleményt nyilváníthat és javaslatokat tehet. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság továbbá felügyeli a hatáskörébe tartozó peres eljárásokat. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság feladata annak biztosítása, hogy a közigazgatási bírósági rendszer egységesen és a hatékonyan működjön. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság feladata továbbá, hogy az egy évnél hosszabb, határozott időre szóló pozíciókba kinevezze a közigazgatási bírósági bírókat.
A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság működését az elnök irányítja. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság további tagjai bírák. A bírák száma 20 körül van. Ezenkívül a Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságon mintegy 50 referens és annak megfelelő számú egyéb alkalmazott dolgozik. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság tanácsokra tagolódik. A bírósági hivatal élén a főtitkár áll.
A Legfelsőbb Közigazgatási Bírósághoz évente mintegy 6 000 fellebbezést nyújtanak be. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság előtti ügyeket általában öt bíróból álló tanács bírálja el. A fellebbezésre vonatkozó engedély elutasításakor a tanács három bíróból is állhat. A vízügyi törvényben és a környezetvédelmi törvényben hivatkozott esetekben, valamint egyes szellemi alkotásokhoz fűződő jogokkal, mint például szabadalommal kapcsolatos ügyekben a kollégium jogi végzettségű és két részmunkaidős szakértő tagból áll. A szakértő tagok független bíró jogállásával rendelkeznek. A Legfelsőbb Közigazgatási Bíróságon az ügyeket elsősorban írásbeli eljárásban bírálják el; az évente megtartott tárgyalások és bírósági szemlék száma nem haladja meg a 10-et.

Jogi adatbázisok és honlapok

Az adatbázis neve

A Finlex honlapja

Finnországi igazságügyi honlap

Ingyenes-e a hozzáférés a honlaphoz vagy az adatbázishoz?

Igen, a hozzáférés **ingyenes**.
Az Oikeus.fi honlap Finnország igazságszolgáltatási rendszerére vonatkozó információkat tartalmaz. Ez egy központi online szolgáltatás azok számára, akik a bíróságokra, ügyészekre, végrehajtókra, jogsegélyirodákra és Finnországban az igazságszolgáltatás területén működő más közjogi testületekre vonatkozóan keresnek tájékoztatást.

Megtalálható itt például a fellebbviteli és közigazgatási bíróságok legfrissebb ítélkezési gyakorlata is. A Legfelsőbb Bíróságra, a fellebbviteli bíróságokra, a közigazgatási bíróságokra és a szakosított bíróságokra vonatkozó részletesebb adatbázis a finn igazságügyi minisztérium által fenntartott ingyenes Finlex szolgáltatás keretében érhető el.

Utolsó frissítés: 02/02/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Svédország

Ez az oldal a svédországi rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

A **rendes bíróságok** polgári és büntetőügyekben járnak el. Háromszintű rendszerben működnek:

- körzeti bíróságok (tingsrätt)
- fellebbviteli bíróságok (hovrätt)
- Legfelsőbb Bíróság (Högsta domstolen).

Az általános közigazgatási bíróságok a közigazgatással kapcsolatos ügyekben járnak el. Háromszintű rendszerben működnek:

- közigazgatási bíróságok (förvaltningsrätt)
- közigazgatási fellebbviteli bíróságok (kammarrätt)
- Legfelsőbb Közigazgatási Bíróság (Högsta förvaltningsdomstolen).

Ezenkívül különleges ügyek tárgyalása céljából több különbíróságot is létrehoztak, ilyen például a munkaügyi bíróság (**Arbetsdomstolen**) és a kereskedelmi bíróság (**Marknadsdomstolen**).

Utolsó frissítés: 09/11/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Anglia és Wales

Ez az oldal az angliai és walesi rendes bíróságokról nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok – bevezetés

Az angliai és walesi bíróságok szervezete a következők szerint épül fel. További részletek megtalálhatók Őfelsége Bírósági és Közigazgatási Döntőbírósági Szolgálatának (Her Majesty's Courts and Tribunals Service) weboldalán; a Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court) kivételével valamennyi bíróság igazgatását és hivatali működését ez a szolgálat biztosítja.

Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court)

2009. október 1-jén **az Egyesült Királyság Legfelsőbb Bírósága (Supreme Court of the United Kingdom)** vette át a Lordok Háza Fellebbviteli Bizottságának (Appellate Committee) hatásköreit. Átvette továbbá a Királyi Államtanács Igazságügyi Bizottságának (Judicial Committee of the Privy Council) átruházott hatásköreit is; ez a szerv a legfőbb fellebbviteli fórum több független nemzetközösségi országban, az Egyesült Királyság tengerentúli területein és a brit koronafüggőségeken.

Az Egyesült Királyságban büntető- és polgári ügyekben is a Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court) a **végső fellebbviteli fórum**, skóciai büntetőügyekben azonban nem lehet a Legfelsőbb Bírósághoz fellebbezni. Valamely ügy Legfelsőbb Bírósághoz való felterjesztését általában csak akkor engedélyezik, ha az közérdekű jogkérdést érint.

Fellebbviteli Bíróság (Court of Appeal)

A Fellebbviteli Bíróság büntető és polgári kollégiumra oszlik, és rendszerint Londonban ülésezik.

A **főbíró (Lord Chief Justice)** elnökletével működő **Büntető Kollégium (Criminal Division)** jár el a Koronabíróságon (Crown Court) elítélt személyek által a bűnösség megállapítása és a büntetés kiszabása tárgyában benyújtott fellebbezések ügyében. A Fellebbviteli Bíróság Büntető Kollégiuma hatáskörrel rendelkezik a bűnösséget megállapító ítélet hatályon kívül helyezésére vagy helybenhagyására, illetve az ügy újratárgyalásának elrendelésére, a büntetés mértékére vonatkozó fellebbezések esetében pedig (súlyosítás kivételével) a büntetés megváltoztatására. Olyan esetekben azonban, amikor az ügyet a legfőbb ügyész (Attorney General) terjeszti a Fellebbviteli Bíróság elé, a bíróság súlyosíthatja a büntetést, ha megítélése szerint az indokolatlanul enyhe.

A bíróság tágabb hatáskörrel rendelkezik az ad hoc fellebbezések elbírálása vonatkozásában, ideértve az ügy sajtónyilvánosságának vagy a nyilvánosság kizárásának kérdésében hozott határozatok elleni fellebbezéseket, a vád képviselete számára hátrányos határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket és a bűncselekményekből származó jövedelmekről szóló 2002. évi törvény (Proceeds of Crime Act 2002) alapján lehetséges különféle fellebbezéseket. Ezen túlmenően a bíróság a katonai ügyekben hozott bírósági határozatok ellen benyújtott fellebbezésekkel is foglalkozik.

A Fellebbviteli Bíróság Büntető Kollégiuma rendszerint háromtagú tanácsokban jár el, amelyek döntéshozatalkor azonban csak egy (a bírák többségének álláspontját képviselő) ítéletet hoznak.

A Fellebbviteli Bíróság **Polgári Kollégiumában (Civil Division)** a **Master of the Rolls** elnököl. A bíróság főként a Felsőbíróság határozatai (ideértve a Kancelláriai Kollégium [Chancery Division], a Királynői Kollégium [Queens Bench Division] és a Családjogi Kollégium [Family Division] határozatait), valamint az angliai és walesi megyei bíróságok és egyes közigazgatási döntőbíróságok (tribunals) határozatai elleni fellebbezéseket tárgyalja. A bíróság rendszerint három főbíróból (Lord Justice) álló tanácsban ülésezik. Döntéshozatalkor a bírák bármely olyan határozatot elfogadhatnak, amelyet álláspontjuk szerint az ügyet felterjesztő bíróságnak kellett volna meghoznia. Egyes esetekben az ügy újratárgyalását rendelik el.

A Fellebbviteli Bíróság tanúkat csak ritkán hallgat meg. A határozatok általában okirati bizonyítékokon, az előző tárgyalások jegyzőkönyvein és a felek képviseletében megjelenő ügyvédek érvelésén alapulnak.

Felsőbíróság (High Court)

A Felsőbíróság székhelye London, bár tárgyalásokat Anglia és Wales más részein is tarthat. A Felsőbíróság csaknem minden polgári keresetet tárgyalhat, de a gyakorlatban csak a nagyobb vagy összetettebb ügyekkel foglalkozik. A bíróság három kollégiumra tagolódik:

a három közül a legnagyobb a **Királynő Kollégiuma (Queen's Bench Division)**, amely polgári ügyek széles körét tárgyalja. Ide tartoznak a szerződésszegéssel és szerződésen kívül okozott károk megtérítése iránt, a rágalmazással kapcsolatosan, a kereskedelmi jogvitákban, a technológiai és építőipari, valamint a tengerészeti ügyekben (hajózással – például ütközéssel, a rakomány károsodásával és mentésével – kapcsolatos polgári ügyekben) benyújtott keresetek.

A **Kancelláriai Kollégium (Chancery Division)** elsősorban ingatlannal kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik, ideértve az elhunyt személyek ingatlanának kezelését, a végrendeletek értelmezését, a szabadalmakat és a szellemi tulajdont, a fizetésképtelenséget és a társasági jogvitákat.

A **Családjogi Kollégium (Family Division)** az összetettebb bontóperekkel, valamint a kapcsolódó pénzügyi és házassági kérdésekkel foglalkozik. Tárgyal gyermekgondozási ügyeket (különösen gyámsági, örökbefogadási és a gyermekek jogellenes elvitelével kapcsolatos ügyeket), a Court of Protection gyermekeket érintő ügyeit, valamint a gyermekek gyógykezelésével kapcsolatban a bíróság hatáskörébe tartozó ügyeket.

Közigazgatási bíróság (Administrative Court)

A Közigazgatási Bíróság sokrétű feladatkörét az angliai és walesi **közigazgatási bíráskodási jogkör**, illetve az alsóbb szintű bíróságok és közigazgatási döntőbíróságok feletti **felügyeleti jogkör** alkotja.

Az elsősorban **bírósági felülvizsgálati** eljárás révén gyakorolt felügyeleti jogkör a közjogi feladatokat ellátó személyekre és szervekre terjed ki. A bírósági felülvizsgálat célja annak biztosítása, hogy ezek a szervek és személyek döntéseiket megfelelően és jogszerűen hozzák meg, és ne lépjék túl a Parlament által rájuk ruházott hatásköröket.

A Közigazgatási Bíróság hatáskörébe tartozik még számos **jogszabályon alapuló fellebbezés és kérelem** elbírálása is:

a miniszterek, helyi önkormányzatok és közigazgatási döntőbíróságok határozatainak megtámadása egyes jogszabályokban biztosított jog alapján;

a 2002. évi állampolgársági, bevándorlási és menekültügyi törvény (Nationality, Immigration and Asylum Act 2002) szerinti kérelmek;

a békebíróságok és a Koronabíróság egyes határozatai ellen indított keresetek;

a jogellenes fogva tartással kapcsolatos kérelmek;

a bíróság megsértése miatti őrizetbe vétellel kapcsolatos kérelmek;

a visszaélésszerű pereskedéssel kapcsolatos kérelmek;

a halottkémekről szóló 1988. évi törvény (Coroners Act 1988) alapján benyújtott kérelmek;

a terrorizmus megelőzéséről, a bűncselekményekből származó jövedelmekről, a kábítószer-kereskedelemről és a büntető igazságszolgáltatásról szóló törvények alapján beterjesztett különféle kérelmek.

A Közigazgatási Bíróság 2009-ben Birmingham, Cardiff, Leeds és Manchester városokban regionális hivatalokat nyitott, és ezzel lehetővé tette a potenciális kérelmezők/felperesek számára, hogy bizonyos kérelmeket ahhoz a régióhoz közel nyújtsanak be, amellyel a legszorosabb kapcsolatban állnak. 2012 novemberében Bristolban újabb regionális hivatal nyílt.

Bírói tanácsok (divisional courts)

Az **alsóbb szintű bíróságok egyes határozatai elleni fellebbezéseket** a Felsőbíróság keretében működő, legalább két bíróból álló bírói tanácsok (divisional courts) tárgyalják.

A megyei bíróságoknak a Kancelláriai Bíróság és a Királynői Kollégium hatáskörébe tartozó ügyekben hozott határozatai elleni fellebbezéseket a megfelelő bírói tanácsok tárgyalják.

A Királynői Kollégium bírói tanácsai tárgyalják egyebek mellett a békebíróságok és a Koronabíróság határozatai ellen jogkérdésben benyújtott fellebbezéseket (kivéve, ha a Koronabíróság vádirat alapján járt el).

A Családjogi Kollégium bírói tanácsa tárgyalja a békebíróságok családjogi ügyekben hozott határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket.

Megyei bíróságok (county courts)

Angliában és Walesben a **polgári ügyek** többségével a megyei bíróságok foglalkoznak. Vagyis a kevésbé bonyolult polgári ügyeket a megyei bíróságok tárgyalják, az összetettebb ügyeket pedig a Felsőbíróság (High Court). A megyei bíróságok által tárgyalt ügyek nagyrészt követelésbehajtással kapcsolatosak. A megyei bíróságok emellett tárgyalnak a tulajdonviszonyok rendezésével (pl. a jelzáloghitel törlesztésének elmulasztása esetén), továbbá személyi sérüléssel vagy gondatlansággal kapcsolatos ügyeket és csődügyeket is. Egyes megyei bíróságok körzeti felsőbírósági hivatalként (High Court District Registry) is működnek, ahol a Felsőbíróság hatáskörébe tartozó ügyek terjeszthetők elő. Emellett egyes megyei bíróságok különleges hatáskörrel rendelkeznek, amely alapján az egyébként a Felsőbíróság hatáskörébe tartozó, kevésbé bonyolult ügyeket tárgyalhatnak.

Az 5000 GBP alatti tartozás vagy kártérítés megfizetése iránti igényeket rendszerint a **kis értékű követelések külön eljárása** alapján bírálják el. Ezt az eljárást azért alakították ki, hogy a jogviták rendezésének legyen egy olyan olcsó, informális módja is, amelyhez nincs szükség ügyvédre. Ezekben az ügyekben a bíró vizsgálói szerepet is betölthet, és mind a felperest, mind az alperest segítheti ügyük előadásában. Kis értékű követelések ügyében a megyei bíróságok közvetítői szolgáltatást is nyújtanak, egyéb vitatott követelések esetében pedig külső közvetítés vehető igénybe.

A megyei bíróságok **családjogi ügyekkel** is foglalkoznak, ideértve a bontópereket, valamint a gyermekekkel kapcsolatos elhelyezési, gondozási és örökbefogadási ügyeket. Az összetett családjogi ügyeket a Felsőbíróság is tárgyalhatja. London központi részén a megyei bíróságok helyett a Családjogi Kollégium Főhivatala (Principal Registry of the Family Division) foglalkozik az összes családjogi üggyel. A családjogi közvetítés a Gyermekügyi és Családjogi Bírósági Tanácsadó és Segélyszolgálaton (Children and Family Court Advisory and Support Service, CAFCASS) keresztül vehető igénybe.

Koronabíróság (Crown Court)

A Koronabíróság országos hatáskörű bíróság, amely Angliában és Walesben különböző központokban ülésezik. Ez a bíróság tárgyalja a békebíróságoktól felterjesztett valamennyi **súlyos büntetőügyet**. Azokban az ügyekben, amelyekben tárgyalást tartanak, egy bíró és egy tizenkét magánszemélyből álló esküdtszék jár el.

Időnként polgári ügyekben (például rágalmazás esetén és a rendőrséggel szemben rosszhiszemű büntetőeljárás miatt indított ügyekben) is szükség van esküdtekre, ez azonban nem gyakori. Amennyiben erre mégis sor kerül, a tárgyalás a Felsőbíróság vagy a megyei bíróság előtt zajlik. A Koronabíróság fellebbviteli bíróságként is eljár a békebírák által a békebíróságokon tárgyalt ügyekben.

Békebíróságok (Magistrates' Courts)

A békebíróságok főként **büntetőügyekkel** foglalkoznak; a legtöbb bűncselekményt ezek a bíróságok tárgyalják. A súlyosabb bűncselekményeket a Koronabírósághoz terjesztik fel tárgyalásra. A békebíróságok **egyes polgári ügyekben** is eljárnak, ideértve a családjogi ügyeket, továbbá egyes tartozások – például az önkormányzati adók – behajtását, valamint az engedélyezési (például szeszesitalok árusítására vonatkozó engedéllyel kapcsolatos) ügyeket, az engedély vagy a bírósági határozat feltételeinek megszegésével kapcsolatos ügyeket, illetve a fogadással és a szerencsejátékkal kapcsolatos ügyeket.

A békebíróságokon a legtöbb ügyet a (békebírónak – Justice of the Peace, JP – is nevezett) **laikus bírák** tárgyalják. A laikus bírák nem rendelkeznek jogi képesítéssel. A békebírák rendszerint háromtagú tanácsban üléseznek, jogkérdésekben pedig jogvégzett hivatalnokok tanácsára hagyatkoznak. A békebíróság elé kerülő összetettebb ügyeket a hivatásos bírói kar tagjai tárgyalják; ők főállású tisztviselők, akiket körzeti békebírósági bírónak (district judge) is neveznek. A helyettes körzeti békebírósági bírák részmunkaidőben dolgoznak.

Azokra a személyekre, akiknek a bűnösségét megállapították, a békebíróságok pénzbüntetést és (korlátozott idejű) szabadságvesztést szabhatnak ki, ezért egyes ügyeket büntetéskiszabás céljából a Koronabírósághoz terjesztenek fel.

Egyes békebíróságok „fiatalkorúak bírósága" (youth courts), illetve „családjogi bíróság" (family proceedings courts) elnevezéssel működnek. Ezeken a bíróságokon külön képzésben részesülő békebírák foglalkoznak a gyermekek és a fiatalkorúak elleni vádakkal és a velük kapcsolatos kérelmekkel, illetve a családjogi ügyekkel.

Kapcsolódó linkek

Őfelsége Bírósági és Közigazgatási Döntőbírósági Szolgálata

Utolsó frissítés: 02/07/2020
E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Észak-Írország

Ez az oldal Észak-Írország különböző típusú bíróságairól ad áttekintést.

Rendes bíróságok – bevezetés

Észak-Írországban a különféle bíróságok a következőképpen szerveződnek:

A Legfelsőbb Bíróság

2009-ben az Egyesült Királyság új Legfelsőbb Bírósága vette át a Lordok Háza Fellebbviteli Bizottságának (Appellate Committee) hatáskörét. Ez a bíróság vette át a királyi Államtanács Igazságügyi Bizottságára (Judicial Committee of the Privy Council) átruházott feladatokat is (amely bizottság a Nemzetközösség több független országában, az Egyesült Királyság tengerentúli területein és a brit koronagyarmatokon a legmagasabb fokú fellebbviteli bíróság).

A Legfelsőbb Bíróság az Egyesült Királyság végső fellebbviteli fóruma büntető és polgári ügyekben egyaránt, jóllehet skót büntetőügyekben a Legfelsőbb Bírósághoz nem lehet fellebbezni. Ilyen ügyekben általában csak akkor engedélyezik a Legfelsőbb Bírósághoz történő fellebbezést, ha a köz számára jelentős jogkérdésről van szó.

Fellebbviteli Bíróság (Court of Appeal)

A Fellebbviteli Bíróság tárgyalja a Koronabíróság (*Crown Court*) büntetőügyekben hozott határozataival, illetve a Felsőbíróság (*High Court*) polgári ügyekben hozott határozataival szembeni fellebbezéseket.

Felsőbíróság (High Court)

A belfasti Felsőbíróság polgári ügyekben, valamint másodfokon büntetőügyekben jár el, és jogosult magánszemélyek vagy szervezetek tevékenységének felülvizsgálatára, azok jogszerű és tisztességes eljárásának ellenőrzése érdekében. A Felsőbíróság általában olyan ügyekben jár el, amelyekben a keresetben foglalt követelés értéke meghaladja a 30 000 GBP-t. Egyes esetekben a 30 000 GBP-t meghaladó ügyeket a Felsőbíróság a megyei bíróság (*county court*) elé utalhatja, és viszont, a 30 000 GBP-nál kisebb értékű ügyeket a megyei bíróság is átteheti a Felsőbíróság elé.

A Felsőbíróság három kollégiumra tagolódik, amelyek a következők:

Családjogi Kollégium (*Family Division*): a Családjogi Kollégium összetett, ellenkérelemmel érintett bontópereket, gyámsági, örökbefogadási ügyeket, családon belüli erőszakkal kapcsolatos ügyeket stb. tárgyal. Hatáskörébe tartoznak a békebíróságok (*Magistrates' Court*) és a megyei bíróságok házassági jogi ügyekben hozott határozataival szembeni fellebbezések, a mentális betegségben szenvedő személyeket érintő ügyek és az egyszerű hagyatéki ügyek.

Királynői Kollégium (*Queen's Bench Division*): a Királynői Fellebbviteli Kollégium nagyobb és/vagy összetett kártérítési igényeket tárgyal. Korlátozott számban foglalkozik a békebíróságoktól vagy a Koronabíróságtól érkező fellebbezésekkel. Felülvizsgálja a szervezetek tevékenységeit jogszerű működésük ellenőrzése céljából, és sajtópereket és rágalmazási ügyeket bírál el.

Kancelláriai Kollégium (*Chancery Division*): a Kancelláriai Kollégium letéti ügyletekkel, vitatott végrendeletekkel, társaságok felszámolásával, csőddel, jelzáloghitelekkel, adományokkal, vitatott jövedelmekkel (általában jövedelemadóval) stb. foglalkozik.

Koronabíróság

A Koronabíróság a következő ügyekkel foglalkozik:

súlyosabb bűncselekmények, amelyeket bíró és a legtöbb esetben esküdtszék tárgyal

a bűnösség békebíróságok általi megállapítása, amelyet követően az ügy a büntetés kiszabása céljából a Koronabíróság elé kerül.

A Koronabíróság által kiszabott szabadságvesztés-büntetések és bírságok súlyosabbak a békebíróságok által kiszabottaknál.

Megyei bíróságok

A megyei bíróságok polgári ügyeket tárgyalnak, bíró vagy körzeti bíró (*district judge*) előtt. A megyei bíróságok előtti ügyek értéke 30 000 GBP alatti (illetve 45 000 GBP alatti, méltányosság alapján elbírált ügyekben). A magasabb értékű ügyeket a Felsőbíróság tárgyalja (lásd fentebb). Értéktől függetlenül megyei bíróság előtt kell megindítani a szabályozott hitelmegállapodásokkal kapcsolatos kereseteket.

Megyei bíróságok által tárgyalt ügyek például:

A megyei bíróságok számos típusú üggyel foglalkoznak, de a leggyakoribbak a következők:

a bérbeadó és a bérlő közötti viták: például birtok (birtokvisszaszerzés), bérletidíj-hátralék, javítások

fogyasztóvédelmi ügyek: például hibás áruk vagy hiányos szolgáltatások

személyi sérüléssel kapcsolatos keresetek (gondatlanságból eredő sérülések): például közlekedési balesetek, az útburkolaton található lyukakba történő beleeséssel kapcsolatos balesetek, munkahelyi balesetek

ellenkérelemmel nem érintett bontóperek (csak néhány megyei bíróságon)

faji és nemi alapon történő megkülönböztetéssel kapcsolatos ügyek

adósságproblémák: például hitelezők kifizetés iránti igénye

munkaügyi problémák: például esedékes bér vagy végkielégítés

a békebíróságoktól érkező fellebbezések, amelyeket bíró tárgyal (és legalább két laikus bíró, ha az alperes fiatalkorú).

Kis értékű követelésekkel kapcsolatos ügyek

A megyei bíróságok kis értékű követelésekkel kapcsolatos ügyeket is tárgyalnak. Általában kis értékű követelésnek minősül a 3000 GBP-ot meg nem haladó értékű követelés.

Békebíróságok

A békebíróságok büntetőügyekkel és egyes polgári ügyekkel foglalkoznak. Az ügyeket körzeti (békebírósági) bíró tárgyalja.

Büntetőügyek a békebíróság előtt

A békebíróságok olyan bűncselekményeket tárgyalnak, amelyekben a vádlott esküdtszék előtti tárgyalásra nem jogosult. Ezek az úgynevezett kisebb bűncselekmények. A kisebb bűncselekmények esetén a maximálisan kiszabható büntetés hathónapos szabadságvesztés-büntetés és/vagy 5000 GBP-ig terjedő bírság.

A békebíróságok olyan bűncselekményeket is tárgyalnak, ahol a vádlott választhatná az esküdtszék előtti tárgyalást, de úgy dönt, hogy ügyét a békebíróság tárgyalja. Ha a vádlott az esküdtszék előtti tárgyalást választja, az ügyet átteszik a Koronabírósághoz.

A fiatalkorúak bírósága

A fiatalkorúak bírósága 10–17 éves fiatalkorú bűnelkövetőkkel foglalkozik. A fiatalkorúak bírósága a békebíróság része, az ügyeket körzeti (békebírósági) bíró tárgyalja, valamint két e tekintetben képzett laikus bíró. Amennyiben a fiatalkorút olyan, nagyon súlyos bűncselekménnyel vádolják, amelynek esetében a felnőttekre kiszabható büntetés 14 évi vagy azt meghaladó szabadságvesztés-büntetés, a fiatalkorúak bírósága átadhatja őt a koronabíróságnak.

Polgári ügyek a békebíróság előtt

A békebíróságok csak korlátozott számú, a következő típusú polgári ügyekkel foglalkoznak:

egyes polgári jogi tartozások: például jövedelemadó-hátralékok, társadalombiztosítási járulékok, HÉA-hátralékok, kamatlábak

engedélyek: például sörözők és klubok engedélyeinek megadása, megújítása vagy visszavonása

egyes házassági jogi problémák: például tartás vagy házastárs kitiltása a közös otthonból

gyermekjólét: például helyi hatóság általi gondozásba vétellel vagy felügyelettel kapcsolatos végzések, örökbefogadási eljárások és a gyermek lakóhelyének kijelölésével kapcsolatos végzések.

Halottkémi bíróságok (Coroners'Courts)

A hirtelen, erőszakos vagy természetellenes halálesetek körülményeit vizsgálják ki.

Kapcsolódó linkek

Észak-ír Bírósági Szolgálat

Utolsó frissítés: 16/01/2019

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

A tagállamok rendes bíróságai - Skócia

Ez az oldal az Egyesült Királyság Skócia joghatósága alá tartozó területének rendes bíróságait ismerteti.

Rendes bíróságok – bevezetés

A Legfelsőbb Polgári Bíróságot (Court of Session), a Legfelsőbb Büntetőbíróságot (High Court of Justiciary), a rendőrbíróságokat (Sheriff Courts) és a békebíróságokat (Justice of the Peace Courts) a Skót Bírósági Szolgálat (Scottish Courts and Tribunals Service – SCTS) irányítja. A szolgálat független jogi személy, elnöke Skócia legfőbb bírája (a Lord President).

Skócia legfelsőbb bíróságai

Skócia legfelsőbb bíróságai a Legfelsőbb Polgári Bíróság (Court of Session) és a Legfelsőbb Büntetőbíróság (High Court of Justiciary).

Legfelsőbb Polgári Bíróság (Court of Session)

A Legfelsőbb Polgári Bíróság a polgári ügyekben legfelsőbb szinten eljáró skóciai bíróság, amely az edinburgh-i Parlamentben működik, fellebbviteli hatáskörben és jogvitákban eljáró polgári bíróságként. E jogviták kapcsolódhatnak követelésbehajtáshoz, továbbá kártérítési, családjogi és kereskedelmi ügyekhez.

Legfelsőbb Büntetőbíróság (High Court of Justiciary)

A Legfelsőbb Büntetőbíróság esküdtszék előtt tárgyalt büntetőügyekben benyújtott fellebbezések és súlyos bűncselekmények kapcsán jár el. A tárgyalásokat bíró és esküdtszék előtt tartják.

Fellebbezési ügyekben a tárgyalásokat Edinburgh-ban tartják. Egyéb ügyekben a bíróságnak Edinburgh-ban, Glasgow-ban és Aberdeenben van állandó székhelye, de egész Skóciában több kisebb és nagyobb településen tartanak tárgyalásokat.

Rendőrbíróságok (Sheriff Courts)

Skócia jogi szempontból hat régióra oszlik, amelyeket rendőrbírósági kerületeknek (Sheriffdom) neveznek. Minden rendőrbírósági kerületnek van egy főrendőrbírója (Sheriff Principal), aki azon felül, hogy polgári ügyekben fellebbviteli fórumként (fellebbviteli rendőrbíróként [appeal Sheriff]) jár el, a rendőrbíróságok ügyeinek hatékony kezeléséért is felel.

A rendőrbírósági kerületeken belül összesen 39 rendőrbíróság működik, amelyek méretüket és szervezeti felépítésüket tekintve ugyan eltérőek lehetnek, ám ugyanazt a célt szolgálják.

Az ügyekben a rendőrbírónak (Sheriff) nevezett bíró jár el. A rendőrbíróságok munkája három fő ügykörre, azaz polgári, büntető és hagyatéki ügyekre bontható, amelyekkel a helyi rendőrbíróság hivatalvezetői (sheriff clerk) és a hozzájuk tartozó személyi állomány foglalkozik.

Az egyszerűsített eljárás keretében eljáró rendőrbíró (Summary Sheriff) mind büntető-, mind polgári eljárásokban hatáskörrel rendelkezik a rendőrbíró egyes feladatainak ellátására.

Emellett létezik egy új, személyi sérülések ügyében eljáró központi bíróság (All-Scotland Personal Injury Court) is, amely Edinburgh-ban ülésezik.

A polgári ügyekben eljáró fellebbviteli rendőrbíróság (civil Sheriff Appeal Court) egyesbíróként vagy három rendőrbíróból álló tanácsban jár el a rendőrbíróságok előtt tárgyalt polgári ügyekben benyújtott fellebbezések tárgyában.

A büntetőügyekben eljáró fellebbviteli rendőrbíróság (criminal Sheriff Appeal Court) a rendőrbírók és békebírók egyszerűsített büntetőügyekben hozott határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket tárgyalja. Ez a bíróság tárgyalja a rendőr- és békebíróságok által az óvadékkal kapcsolatban hozott határozatok ellen benyújtott összes fellebbezést is.

Polgári ügyek

A legtöbb polgári ügy magánszemélyek és szervezetek egymás közötti jogvitáihoz kapcsolódik. A rendőrbíróságok háromféle üggyel foglalkoznak:

Hagyományos keresetekkel, amelyek házasság felbontására, gyermekekre, vagyonjogi vitákra, illetve 5000 GBP feletti pénzkövetelésekre/kártérítési igényekre vonatkoznak. A családjogi keresetek kivételével (kivéve, ha a kereset kizárólag tartásra irányul) a legfeljebb 100 000 GBP összegű keresetek kizárólag a rendőrbíróság előtt indíthatók meg.

Egyszerűsített (sommás) ügyekkel, amelyek elsősorban a szociális lakhatással kapcsolatos bérletidíj-tartozásokkal, valamint a személyi sérülésekből eredő, legfeljebb 5000 GBP összegű károk megtérítésével kapcsolatosak.

Egyszerű eljárásokkal, amelyek legfeljebb 5000 GBP összegű, ingóságok megfizetése, átadása vagy visszaszolgáltatása, illetve valamely személy cselekvésre kötelezése iránt indított keresetekkel kapcsolatosak.

A rendőrbíróság ezenfelül számos más polgári jogi kérelemmel és eljárással is foglalkozik, például a következőkkel:

gyermekek örökbefogadása

társaságok felszámolása

nyomozás halálos kimenetelű balesetek ügyében

csődeljárás

Büntetőügyek

A rendőrbírósági büntetőügyeket esküdtszéki vagy egyszerűsített eljárásban lehet tárgyalni. Arról, hogy egy adott ügyben melyik eljárást kell alkalmazni, az államügyész (Procurator Fiscal) dönt.

Az **esküdtszéki eljárást** olyan súlyosabb ügyekben alkalmazzák, amelyekben a kiszabható büntetés tizenkét hónapot meghaladó szabadságvesztés vagy korlátlan összegű pénzbüntetés. A tárgyalások az esküdtszékkel ülésező rendőrbíró előtt zajlanak.

Az **egyszerűsített eljárást** kevésbé súlyos ügyekben alkalmazzák, amelyekben a rendőrbíró esküdtszék nélkül jár el. Bár a rendőrbíró büntetésként legfeljebb tizenkét hónap szabadságvesztést szabhat ki, bizonyos esetekben ez megemelhető.

Hagyatéki tevékenység

A hagyatéki tevékenység elsősorban az elhunyt személy vagyona feletti rendelkezést jelenti. A bíróság által a végrehajtóra ruházott, a vagyon összegyűjtésére és felosztására vonatkozó hatáskört „hitelesítésnek” (confirmation) nevezik. Erre csak azután kerülhet sor, hogy az elhunyt vagyonára vonatkozó leltárt benyújtották a bírósághoz.

Amennyiben a vagyon bruttó értéke nem haladja meg a 36 000 GBP összeget, úgy az „kisebb vagyonnak” minősül. Ilyenkor a hitelesítést kérő személyt a megfelelő nyomtatvány kitöltésében a helyi rendőrbíróság hivatalvezetőjének személyzete segíti. Amennyiben a vagyon értéke meghaladja a 36 000 GBP összeget, a hitelesítést kérő személynek jogtanácsos (solicitor) segítségét ajánlott igénybe vennie.

Békebíróságok (Justice of the Peace Courts)

A békebíróság olyan laikus bíróság, ahol egy jogi végzettséggel nem rendelkező békebíró és egy jogvégzett titkár (clerk) ítélkezik együtt. A titkár jogi és eljárási kérdésekben tanácsot ad a békebírónak. A békebíróság főként kisebb súlyú bűncselekményekkel foglalkozik és egyszerűsített büntetőeljárást folytat le. A békebíró által kiszabható büntetés legfeljebb 60 nap szabadságvesztés vagy 2500 GBP pénzbüntetés lehet.

A rendőrbíróság hivatalvezetője felelős a rendőrbíróság és a békebíróság adminisztratív tevékenységéért, ideértve a következőket:

bírságok behajtása és kártérítési végzések érvényesítése;

másolatok kiadása – egyebek mellett óvadékhoz, köztartozás megfizetéséhez vagy szabadságkorlátozáshoz kapcsolódó – bírósági végzésekről;

az esküdtek idézése és tevékenységük irányítása.

A skóciai bíróságokról a Skót Bírósági Szolgálat weboldalán található részletesebb tájékoztatás.

Kapcsolódó linkek

Skót Bírósági Szolgálat

Utolsó frissítés: 02/07/2020

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.